מדריך למשתמש

DOS 6

מעודכן לגירסת DOS 6.2

הוצאת פוקוס מחשבים

- כל הפקודות של DOS 6
- כתוב בפשטות ומלווה בדוגמאות
- ספר חובה לצד המחשב

למחשבים האישיים IBM PC/XT/AT PS/2 ותואמיהם

ספר הפקודות של

DOS 6

עריכה מקצועית: הוצאת פוקוס-מחשבים

הוצאת פוקוס מחשבים

מהדורה ראשונה - 1993
הדפסה: 5 4 3 2

הוצאת פוקוס-מחשבים
ת"ד 863 רמת-גן 52108

עיצוב השער: רבקה בריסק
סדר ועריכה: הוצאת פוקוס-מחשבים
במעבד התמלילים Wordmill 5.1
לוחות והדפסה: דפוס טופ פרינט בע"מ

תוכן העניינים

מבוא

חידושי DOS 6

DOS 6 מציגה חידושים מרשימים בתחום תוכניות השירות לניהול המערכת, ומאפשרת לכל משתמש להתקדם ו"לעלות כיתה" לסביבת עבודה עשירה יותר באופציות ובביצועים. גם כמשתמש Windows אתה מרבה לנצל את שרותיה של DOS, ולכן כל אותן אופציות חדשות ישימות גם לגביך.

מדוע לעבור ל-DOS 6?

משתמשי גירסות DOS הנמוכות מ-DOS 5 מפגרים למעשה בשני דורות שלמים אחר קצב התפתחותה של DOS. לכן אם תעבור היום ל-DOS 6, תחוש בוודאי מהפכה גדולה ותיהנה משיפור דרמטי. גם משתמשי DOS 5 ייהנו מחידושי DOS 6, כפי שמעידים על כך החידושים הבאים:

כיצד לחסוך קניית דיסק, על-ידי הכפלת נפח הדיסק הקיים?
תוכנית אידאלית לכל הנאבק על כל שטח פנוי בדיסק. מדהים כיצד 40MB הופכים בין רגע ל-80MB באמצעות התוכנית החדשה DBLSPACE.

שני מחשבים שהם אחד, באמצעות כבל ותוכנה בלבד
פיתרון פשוט יותר מרשת המאפשר שיתוף מלא של דיסקים ומדפסות בין שני מחשבים, ועבודה מהמחשב שלך על הדיסק והמדפסת של שכנך באמצעות הפקודות החדשות INTERSVR ו-INTERLNK.

כיצד לחסוך עשרות קילו-בתים של זיכרון
טעינת תוכנות שוכנות זיכרון ומנהלי התקנים יכולה להיעשות לזיכרון הגבוה שמעל 640K, אך האם ידעת עד היום כיצד לבצע זאת? עתה אינך צריך לדעת. DOS 6 עושה זאת באמצעות הפקודה החדשה MEMMAKER.

"דפרגמנטציה" (איחוי) אינה קללה - היא מביאה הרבה ברכה
הדיסק שלך מלא קבצים מפוצלים הגורמים לראשי הדיסק לעבוד קשה, לאט יותר ולהתבלות בטרם עת. איחוי קבצים עשוי לשפר את המצב, במיוחד במקרה אסון. הפקודה החדשה DEFRAG תאחה לך את הקבצים המפוצלים.

גיבוי מידע לדיסקטים אינו חייב להיות סיוט
מי אוהב לגבות מידע לדיסקטים? עם תוכנה פשוטה וידידותית, כמו MSBACKUP החדשה, שניתן להריצה אוטומטית בסוף יום העבודה על קובצי המידע בלבד, הסיפור איננו מסובך.

"פח זבל" שמור ביותר נמצא עתה במחשב שלך

עד כה, כשמחקת קבצים מן הדיסק הם אבדו לחלוטין. ב-DOS 6 הם יישמרו עתה ב"פח זבל" מוגן באמצעות פקודת UNDELETE החדשה. אי לכך, אם תתחרט יום אחד, תוכל למצוא את הקבצים שמחקת "בריאים ושלמים".

תוכנת האנטי-וירוס כבר בפנים

בתוך DOS 6 משולבת תוכנת אנטי-וירוס להגנה מפני וירוסים ידועים. תמצא שם את VSAFE לטעינה לזיכרון, ואת MSAV לסריקה וניקוי הקבצים בדיסק.

קונפיגורציות שונות למחשב אחד

אם אתה משתמש לעתים ב-Windows ולפעמים בלעדיה, אינך צריך עוד להטריד עצמך בהחלפת קובצי האתחול כל פעם מחדש. ב-DOS 6 הקונפיגורציות השונות מנוהלות מפקודות תפריט חדשות ב-CONFIG.SYS.

דילוג על קובצי האתחול

כאשר תאתחל את המחשב ועל המסך תוצג ההודעה Starting MS-DOS, הקש F5 והמחשב ידלג על שני קובצי האתחול CONFIG.SYS ו-AUTOEXEC.BAT. אם במקום זאת תקיש F8 יוצגו כל פקודות הקובץ CONFIG.SYS לאישורך, ותוכל לאשר או לדלג על כל פקודה.

דיאגנוזה למחשב ללא ידע מקצועי

בכל בעיית מחשב שתתעורר לך, היעזר בתוכנית הדיאגנוסטיקה MSD לדיווח מפורט על המערכת באמצעותה תוכל אולי לחסוך ביקור של טכנאי.

בשורה למחשבים ניידים: חיסכון בצריכת הזרם

כאשר אתה עובד על סוללות, אינך יכול להרשות בזבוז זרם כאילו עבדת מן הרשת. תוכנית ניהול חכמה כמו POWER תחסוך לך עתה זמן סוללה יקר.

העברת קבצים, מחיקת עץ ספריות, תמיכה ב-CD-ROM ועוד

השיפורים ב-DOS 6 אינם נגמרים כאן. תמצא ב-DOS 6 שינויים בפקודות רבות כמו גם פקודות חדשות להעברת קבצים (MOVE) מחיקת עץ הספריות (DELTREE), תמיכה ב-CD-ROM (MSCDEX), אפשרות בחירה בין אופציות בריצת קובץ אצווה (CHOICE) ועוד.

אל תישאר מאחור; נצל את מלוא היכולת של DOS 6

התקנת DOS 6 אינה כל הסיפור. קריאת תיעוד עב כרס אינו מתאים למי שמכיר כבר את DOS. לכן, הפיתרון המתבקש הוא התמקדות במבנה הפקודות ובמיוחד בחדשות. החזק את הספר סמוך למחשב, ותמצא בו בן לוויה קבוע בעבודתך.

הקדמה

ספר הפקודות של DOS 6 מיועד לכל המשתמשים במחשבים האישיים מסוג IBM PC/XT/AT ומעלה, למשתמשי מחשבי IBM PS/2 הפועלים תחת מערכת ההפעלה DOS 6 ולכל השוקלים מעבר לגירסת DOS 6.

הספר נכתב במקורו עבור גירסת DOS 4 והוא עודכן והורחב פעמיים לגרסאות 5 ו-6. ספר זה הוא רב-מכר שזכה להצלחה רבה בקרב משתמשי המחשב האישי והפך לספר עזר בקורסים להכרת ה-DOS במיטב בתי הספר ומרכזי ההדרכה ללימודי המחשב ברחבי הארץ.

הספר כולל את כל הפקודות של גירסת DOS 6, כשהן מסודרות אלפביתית, לנוחות ההתמצאות.

הספר כתוב וערוך בצורה קלה ומובנת לכל המכיר את דרך העבודה במחשב האישי, ונזקק לעתים להיזכר במהותה של פקודת DOS או במבנה שלה.

ספר הפקודות של DOS 6 מתאר את הצד השימושי של כל פקודה, ומציג את יתרונותיה ומגבלותיה. בנוסף לדוגמאות המבהירות את מבנה הפקודה ושימושיה, מעניק הספר גם טיפים לשימוש יעיל בפקודות, ובמידת הצורך, אף אזהרות מפני סכנות אפשריות.

בסוף הספר מצויים נספחים המפרטים את התקנת DOS 6, מבנה פקודות DOS, התמיכה בעברית, הודעות השגיאה של DOS וחלוקת פקודות DOS לסוגיהן.

גירסת DOS 6 כוללת בתוכה מספר תוכניות חדשות וגדולות בהיקפן (ראה מבוא), שלימודן הבסיסי דורש ספר נפרד. כל התוכניות האלו הובאו במדריך זה במלואן ובמתכונת הדרושה להפעלתן, אולם ללימוד יסודי יותר, ניתן להיעזר באחד מן הספרים הבאים של הוצאת פוקוס-מחשבים:

- "מדריך נורטון למחשב האישי" מאת פיטר נורטון. הספר המהווה את התנ"ך של DOS 6, ומקיף בצורה יסודית ומעמיקה את כל תוכניות DOS.
- "שימושים מתקדמים של DOS 6" מאת אורי אדלמן. הספר שמפרט בלשון קלה ובלווית מסכים ודוגמאות את התוכניות החדשות של DOS 6.
- "המדריך למחשב האישי IBM PC ותואמיו" מאת רמסי ולסל, המיועד למתחיל את דרכו במחשב האישי.
- ללימוד DOSSHELL בצורה יסודית מומלץ הספר "התחל ורוץ עם DOS 5" מאת אלן סימפסון בהוצאת פוקוס-מחשבים.

תיאור הפקודות בספר

תיאור הפקודות בספר נעשה באופן הבא:

שם הפקודה

תאור תמציתי של הפקודה

סוג הפקודה

מתייחס לאחד מחמשת הסוגים הבאים (המפורטים בהמשך):

- פקודה פנימית
- פקודה חיצונית
- פקודת קונפיגורציה
- פקודת קובץ אצווה
- פקודה שוכנת זיכרון (TSR)
- תמיכה ברשת

תיאור מלא של הפקודה

מתאר את הפקודה בהרחבה, כולל מטרות הפקודה ושימושיה.

מבנה הפקודה

מתאר את המבנה התחבירי (סינטקס) של הפקודה עם כל הפרמטרים (ערכים משתנים) והמתגים (switches) שלה.

דוגמאות

מביא מספר דוגמאות להמחשת השימוש וצורת הכתיבה של הפקודה.

שים-לב!

כולל הערות חשובות, אזהרות ובעיות מיוחדות לתשומת לבך.

טיפים

עצות וטיפים שימושיים לניצול יעיל וחכם של הפקודה.

הסימונים בספר

- שם הפקודה והמתגים שלה כתובים באות אנגלית גדולה. יש להקיש כמות שהם (בהקשה אין כל חשיבות לגודל האות).
- שמות המשתנים כתובים באות קטנה ונטויה. עליך למלא במקומם את הערכים הרצויים לך.
- הערכים האופציונליים נמצאים בתוך סוגריים מרובעים. אם לא תמלא אותם, תתחשב הפקודה בברירת המחדל שלה (השגח שלא לכתוב בפקודה את הסוגריים עצמם).
- הסימן... מציין שאפשר לחזור על הערך פעמים נוספות.
- אם לא מצוין אחרת, הפרד ברווח בין הפקודה והאופציות שלה. במקרים

מסוימים נדרש לכתוב ; או = מייד לאחר הפקודה.

- הסימן | מציין שתי אפשרויות (תלוי בהקשר):
  1. בחירה בין שתי אפשרויות המוצגות משני צדי הסימן.
  2. תו הובלה (piping).
- אם הפקודה ארוכה מרוחב השורה בספר, מופיע המשך הפקודה בשורה הבאה. במקרה כזה עליך להקיש את הפקודה ברציפות בשורה אחת.
- כדי לפשט את כתיבת הפקודות בספר, נמנענו מלציין לפני כל פקודה את שם הכונן והספריה. אם ספריית DOS נמצאת במסלול החיפוש שלך (path) המוגדר בתחילת הקובץ AUTOEXEC.BAT, לא תצטרך ממילא לציין את שם הכונן והספריה, אלא בתוך הקובץ CONFIG.SYS. אם הפקודה אינה במסלול החיפוש, הקש את שם המסלול המלא של הקובץ (ראה נספח ג' להסבר על שם המסלול של קובץ).
- הדוגמאות בספר כתובות באות אנגלית קטנה.

סוגי הפקודות

פקודות DOS נחלקות לפנימיות (internal) וחיצוניות (external), לפקודות קונפיגורציה ולפקודות אצווה. בנספח ה' רשומות כל הפקודות בחלוקה לסוגים אלה. כמו כן חשוב לדעת אם הפקודה תושבת זיכרון, ואם היא תומכת ברשת. נתונים אלה מצוינים בראש כל פקודה.

פקודות פנימיות

אלו הן הפקודות הפשוטות והנפוצות ביותר. הן מצויות בתוך מעבד הפקודות COMMAND.COM, ולכן הן יושבות תמיד בזיכרון המחשב לאחר טעינת ה-DOS, ומבוצעות כהרף עין לאחר הקשת הפקודה. דוגמה לפקודות פנימיות הן הפקודות הבאות: TYPE, RENAME, DEL, DIR ועוד.

פקודות חיצוניות

פקודת DOS נקראת חיצונית, כאשר היא איננה חלק מתוך ה-COMMAND.COM, ויש לטעון אותה לזיכרון בפקודה מיוחדת. דוגמה לפקודות חיצוניות הן הפקודות: FORMAT, CHKDSK, DISKCOPY ועוד.

פקודות קונפיגורציה

פקודות אלו קובעות את מצב הקונפיגורציה של המערכת. פקודות אלו נמצאות בקובץ הנקרא CONFIG.SYS המצוי בספריית השורש. קובץ זה נטען לזיכרון עם אתחול המחשב, ולכן הפקודות הכתובות בו מתבצעות תחילה. דוגמה לפקודות קונפיגורציה הן הפקודות הבאות: COUNTRY, FILES, BUFFERS, DEVICE ועוד.

פקודות קובץ אצווה

פקודות אלו מיועדות לשימוש בקובצי אצווה (batch files). קבצים אלה הם בעלי הסיומת BAT ומכילים אוסף פקודות DOS המבוצעות לפי הסדר במהלך ריצת הקובץ. דוגמה לפקודות אצווה הן: ECHO ,PAUSE ,REM ועוד.

פקודות שוכנות זיכרון

אלו הן פקודות שלאחר שנטענו בפעם הראשונה, הן נשארות קבועות בזיכרון. פקודות אלו נקראות פקודות TSR (Terminate and Stay Resident). לכן, כאשר פקודה מסוג זה מסיימת את פעולתה, היא אינה משחררת את הזיכרון שתפסה, ונשארת קבועה בו לשימוש חוזר (עד לכיבוי המחשב או אתחולו), לדוגמה הפקודות GRAPHICS ,PRINT ועוד.

תמיכה ברשת

לא כל פקודות DOS יכולות לעבוד ברשת מחשבים. אם המחשב שלך מקושר לרשת מחשבים, תצטרך להימנע מלהפעיל אותן פקודות שאינן מתאימות לעבודה ברשת.

ANSI.SYS

מנהל התקן להרחבת תכונות המסך והמקלדת

סוג: פקודת קונפיגורציה

טעינת מנהל ההתקן ANSI.SYS מאפשרת לך לשנות פונקציות גרפיות במסך ופונקציות של המקלדת. מנהל ההתקן מאפשר בעיקר שלוש פונקציות עיקריות:

1. שינוי תפקוד המקשים.
2. יצירת פקודות מקרו.
3. שינויי צבע במסך.

מבנה הפקודה

DEVICE=ANSI.SYS /X /K

/X מתג הקיים מגירסת DOS 4 ומאפשר הפרדה בפונקציות של המקשים הכפולים (למשל המקש Home) במקלדת המורחבת.

/K מתג הקיים מגירסת DOS 5 ומאפשר להתעלם מהמקשים הכפולים במקלדת המורחבת.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה טוענת את מנהל ההתקן ANSI.SYS בקובץ הקונפיגורציה:

device=ansi.sys

שים-לב!

■ הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

■ היתרון בשימוש במנהל התקן זה, שיישומים אינם יכולים לשנות את הפרמטרים שנקבעו על-ידו.

■ ראה גם את הפקודה PROMPT.

APPEND

חיפוש קבצים מכל סוג שהוא בספריות

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

פקודת APPEND מחפשת קבצים שאינם קובצי הפעלה (בעלי הסיומת COM, BAT, או EXE) ברשימה נתונה של ספריות (לעומת הפקודה PATH המחפשת קובצי הפעלה בלבד). ללא הפעלת הפקודה, יאותרו קבצים הנמצאים בספריה התורנית בלבד. סדר החיפוש מתחיל בספריה התורנית, ועוקב אחר סדר הספריות הכתובות בפקודה. הפקודה נדרשת לתוכניות הפועלות עם קובצי overlay המופעלים מחוץ לספריה התורנית.

מבנה הפקודה

APPEND [*d1:path1*][;*d2:path2*...][/X[:ON|OFF]]
[/PATH:ON|OFF][/E][;]

d1:path1 ציון הכונן והספריה הראשונה לחיפוש לאחר הספריה התורנית.

d2:path2 ציון הכונן והספריה השנייה לחיפוש.

/X או **/X:ON** גורמים לפקודת APPEND להתנהג כמו פקודת PATH, כלומר לחפש גם קובצי הפעלה (COM, EXE, BAT) ברשימת הספריות.

/X:OFF בטל את פקודת ה-PATH. מעתה תחפש הפקודה רק קבצים בעלי סיומת השונה מ-COM, BAT, או EXE.

/PATH:ON גורם לפקודת APPEND לחפש תמיד את הקבצים ברשימת הספריות המצוינת בפקודה, ללא תלות אם לפני שם הקובץ מצוין הכונן או המסלול. זוהי ברירת המחדל.

/PATH:OFF גורם לפקודת APPEND לחפש את הקבצים ברשימת הספריות המצוינת בפקודה, רק אם הושמטה קידומת הכונן והמסלול משם הקובץ.

/E שמור את המסלול של פקודת APPEND במשתנה הסביבה של DOS, ולכן ניתן לשנות אותו באמצעות פקודת SET.

; כאשר מצטרף סימן זה לסוף הפקודה, מוחקת הפקודה את מסלול החיפוש הנוכחי.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תחפש קבצים בכוננים ובספריות c:\dir1 a:\dir2 ו-b:\dir3:

append c:\dir1;a:\dir2;b:\dir3

פקודה זו שימושית למקרה בו אתה מריץ תוכנית מספריה אחרת, כאשר גם קובצי הנתונים (או הקבצים האחרים שהתוכנית נדרשת להם) נמצאים בספריה האחרת.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה. הפרמטרים /X:ON ו-/X:OFF קיימים מגירסה 4 בלבד.
- DOS מקצה 128 בתים בזיכרון להגדרת המסלול.
- אם לא תציין אחרת, יישומים המשתמשים בפקודת APPEND לחיפוש קבצים בספריות שונות על הדיסק, עלולים לשמור את הקבצים המעודכנים בספריה התורנית. לעתים, אין זו הספריה ממנה נטענו הקבצים לזיכרון (אלא אם כן, הם נטענו מהספריה התורנית). לדוגמה, נניח שאתה עורך קובץ בעזרת עורך (editor) כלשהו והקובץ שאתה עורך אינו נמצא בספריה התורנית, אלא באחת הספריות המצוינות בפקודת APPEND. אם תקרא לקובץ (לדוגמה, MYFILE.DOC) בשמו בלבד, ללא ציון שם המסלול באמצעות העורך ששמו EDIT באופן הבא:

edit myfile.doc

הקובץ המעודכן לא ישמר בספריה המקורית שלו, אלא בספריה התורנית. כלומר, פקודת APPEND אפשרה לך לטעון קובץ מספריה כלשהי, אך את המידע המעודכן היא שומרת בספריה התורנית ולא בספריה ממנה נטען הקובץ. לכן, הפתרון לכך הוא ציון שם המסלול המלא לפני שם הקובץ, לדוגמה:

edit \mydir\myfile.doc

עכשיו, כשתשמור את הקובץ אחרי העדכון, הוא ישמר בספריה המקורית ולא בספריה התורנית.

טיפים

- חסרונה של הפקודה APPEND בהשוואה לפקודת PATH הוא היותה פקודה חיצונית הגוזלת זיכרון ולכן בטרם תפעיל אותה, בדוק אם אין דרך אחרת להפעיל את היישום מבלי שתצטרך לטעון אותה. לדוגמה, אם התוכנית משתמשת בקובצי overlay, טען את היישום באמצעות קובץ אצווה המעביר אותך לספריית היישום בטרם הטעינה, וכך תמצא התוכנית את קובצי ה-overlay הדרושים לה.

ATTRIB

הצגה ושינוי מאפייני הקובץ

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת ATTRIB משנה את מאפיין הקריאה-בלבד (read-only), מאפיין הארכיב (archive) המציין אם הקובץ גובה או לא גובה, מאפיין המערכת (system) והמאפיין החבוי (hidden) של קובץ. ללא ציון פרמטרים, מציגה ATTRIB את המאפיין הנוכחי של הקובץ. פקודת ATTRIB מאפשרת לך להעביר כל אחד מהמאפיינים ממצב ON ל-OFF ולהיפך.

מבנה הפקודה

ATTRIB [+R|-R][+A|-A][+S|-S][+H|-H][*filespec*][/S]

+R שנה את מאפיין הקובץ המצוין בפקודה לקובץ קריאה-בלבד (read-only).

-R אפשר כתיבה וקריאה מהקובץ המצוין בפקודה.

+A קבע אותו במצב ON, כלומר שנה את מאפיין הקובץ המצוין בפקודה לקובץ ארכיב (מצב שקובץ לא גובה).

-A קבע אותו במצב OFF, כלומר בטל את מאפיין הקובץ כקובץ ארכיב (מצב של קובץ שגובה).

+S שנה את מאפיין הקובץ המצוין בפקודה לקובץ מערכת.

-S בטל את מאפיין הקובץ כקובץ מערכת.

+H שנה את מאפיין הקובץ המצוין בפקודה לקובץ חבוי.

H- בטל את מאפיין הקובץ כקובץ חבוי.

filespec ציון שם הקובץ כולל הסיומת, אשר עליו תופעל הפקודה. ניתן להשתמש בתווי הכללה. ניתן לציין כונן ומסלול.

/S הרץ את הפקודה על כל הקבצים בספריה ובתת-הספריות שמתחתיה.

מתן הפקודה עם שם הקובץ בלבד תציג את מאפיינו הנוכחי של הקובץ.

דוגמאות

- הפקודה הבאה הופכת את הקובץ myfile.doc לקובץ קריאה בלבד:

attrib +r myfile.doc

- הפקודה הבאה הופכת את כל הקבצים בספריה mydir\ ובתת-ספריותיה לקובצי ארכיב:

attrib +a c:\mydir*.* /S

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.

טיפים

- הפעלת מאפיין קריאה בלבד מאפשרת לך הגנה על קובץ חשוב מפני כתיבה, עדכון, או מחיקה.
- מאפיין הארכיב מורה למספר פקודות DOS, אם לבצע פעולה מסוימת על הקובץ. למשל, פקודת ההעתקה XCOPY עם המתג /M רגישה למצב הארכיב, וניתן להורות לה להעתיק קבצים במצב של ON בלבד.

BREAK

בדיקת עצירת פעולה באמצעות מקשי Ctrl-Break ו-Ctrl-C

סוג: פקודה פנימית

פקודת BREAK בודקת הקשה על צירוף המקשים Ctrl-C, או Ctrl-Break. הקשות אלו עוצרות תוכנית בזמן ריצה. כאשר BREAK במצב OFF, DOS

בודקת הקשה על מקשי העצירה רק בשעת קריאה מהמקלדת, כתיבה למסך, או כתיבה למדפסת. כאשר BREAK במצב ON נבדקת הקשת עצירה גם בכתיבה וקריאה מהדיסק. תוספת בדיקה זו מאיטה מעט את המחשב ולכן אין להשתמש בה שלא לצורך מיוחד. ברירת המחדל של פקודה זו היא OFF. פקודה זו אפשר לטעון בקובץ CONFIG.SYS, או כפקודת DOS רגילה.

מבנה הפקודה

לטעינה בקובץ CONFIG.SYS:

BREAK=[ON|OFF]

לטעינה משורת הפקודה:

BREAK [ON|OFF]

ON אשר מצב בדיקה.

OFF בטל מצב בדיקה (זוהי ברירת המחדל).

הקשת הפקודה ללא פרמטרים תציג את המצב הנוכחי של הפקודה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- מצב BREAK=ON מאט במקצת את פעולת המערכת.

BUFFERS

קביעת מספר מאגרי הזיכרון

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודה זו מגדירה עם הפעלת המחשב את מספר המאגרים (buffers) אשר DOS תשמור בזיכרון. מאגרים אלה משרתים את כל התוכניות המבצעות פעולות של העברת מידע אל הכוננים ומהם. המאגרים מהווים תחנת ביניים בדרכם של הנתונים ליעדם, ותפקידם לייעל את תהליך העברת המידע. לדוגמה, כאשר התוכנית מבקשת מידע מסוים, בודקת תחילה DOS אם הוא קיים במאגרים, ורק אם לא תמצא את מבוקשה, היא תפנה לחפש את המידע בדיסק. לכן, מידע שנעשה בו שימוש לאחרונה, עשוי להימצא במאגרים ולחסוך

פעולות דיסק מיותרות. כל מאגר זיכרון צורך כ-532 ביט, ולכן מאגרי זיכרון רבים צורכים זיכרון מחשב יקר. הגדלתם המופרזת עלולה גם לפגוע ביעילות העברת המידע, מאחר ש-DOS תבזבז זמן רב מדי בחיפוש מידע הנמצא במאגרים רבים. לכן, מומלץ לקבוע את מספר מאגרי הזיכרון בהתאם לדרישות היישום (בדרך כלל 10 - 30), על-ידי ביצוע ניסוי מוקדם בגדלים אחדים, או לפי הגודל המופיע בסעיף הבא ונקבע אוטומטית בגרסאות DOS 3.3 ומעלה. כאשר DOS נטענת לזיכרון העליון (HMA), גם מאגרי הזיכרון נטענים אליו, וכך מתפנה זיכרון נוסף ליישום.

מבנה הפקודה

BUFFERS=*x,y*

x מספר המאגרים הנדרש בין 1 ל-99. אם הפקודה אינה מציינת פרמטר זה, תקבע DOS את מספר המאגרים אוטומטית באופן הבא (עבור גרסאות 3.3 ומעלה):

למערכת בסיסית - 2;
לכל דיסק מעל 360K - 3;
לזיכרון עד 255K - 5;
לזיכרון עד 511K - 10;
לזיכרון של 512K ויותר - 15.

y המספר המקסימלי של מאגרי הזיכרון המיועדים לקריאה מוקדמת. ניתן להגדיר בין 0 ל-8 מאגרים, כאשר ברירת המחדל היא 0. פרמטר זה שימושי, אם נעשה עיבוד סדרתי (כמו למשל בסיכום טורי טבלה). במקרה כזה יכולה DOS לטעון למאגרים מידע המצוי כמה סקטורים קדימה, ובכך להגביר את מהירות הקריאה. המספר *y* יבוא במקרה זה על חשבון *x*.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ CONFIG.SYS מגדירה 20 מאגרי זיכרון:

buffers=20

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- כל מאגר זיכרון הוא בן כ-532 בתים והוא מפחית בשיעור זה את כמות הזיכרון הנשארת פנויה ליישום.

טיפים

- בסיסי נתונים דורשים מספר מאגרים גדול מהרגיל. אם אינך משתמש בהם, אין סיבה לחרוג מעבר לברירת המחדל.
- אם אתה מפעיל מטמון דיסק (disk cache), אינך נזקק למספר גדול של מאגרי זיכרון ותוכל להפחיתם במידה רבה. עקוב אחר התיעוד של תוכנת מטמון הדיסק ביחס לגודל מאגרי הזיכרון.

CALL

הרצת קובץ אצווה אחד מקובץ אצווה אחר

סוג: פקודת קובץ אצווה

פקודת CALL בקובץ אצווה (batch) מאפשרת להפעיל מתוכו קובץ אצווה אחר. בגמר ביצוע קובץ האצווה השני חוזרת השליטה לקובץ האצווה הראשון לביצוע הפקודה הרשומה בשורה הבאה בתור.

מבנה הפקודה

CALL ***filespec*** **[*batch-parameter*]**

או בגרסאות DOS 3.2 וקודמותיה: **COMMAND/C** ***filespec***

filespec ציון שם המסלול של קובץ האצווה השני שברצונך להפעיל.

batch-parameter פרמטר הנדרש על-ידי קובץ האצווה משורת הפקודה, כגון מתגים, שמות קבצים, פרמטרים מוחלפים (...%1) וכו'.

דוגמאות

- השורה הבאה בקובץ אצווה מריצה ממנו קובץ אצווה שני בשם myfile.bat. בגמר הריצה של קובץ האצווה השני, תתבצענה הפקודות הכתובות בשורות שמתחת לשורה זו:

call myfile

שים-לב!

- הפקודה בצורתה הנוכחית קיימת מגירסת DOS 3.3 ומעלה.
- אין להשתמש בפקודת CALL עם סימני הולכה (pipes) והפניה (redirection).

CHCP

הצגה ושינוי דף-קוד

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

הפקודה CHCP מציגה ומשנה את דף-הקוד המתאים להתקנים ספציפיים למדינה (מסך, מקלדת ומדפסת). פקודה זו מתייחסת לכל ההתקנים יחד, בעוד שהפקודה MODE בוחרת את דף-הקוד עבור כל התקן בנפרד. ברירת המחדל עם הפעלת המחשב, היא דף-הקוד האמריקאי (מס' 437). פקודה זו אינה מתייחסת לדף-הקוד העברי.

מבנה הפקודה

CHCP [*xxx*]

xxx הוא מספר דף-הקוד.

דוגמאות

- בְּרירת המחדל היא דף-קוד מספר 437. כדי לשנות לדף-קוד רב-לשוני מספר 850, הקש את הפקודה:

chcp 850

- כדי להציג את דף-הקוד התורן, הקש את הפקודה:

chcp

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 3.3 ומעלה.
- מנהלי ההתקנים עבור דף-הקוד שנבחר חייבים להיות בנמצא.
- יש להפעיל את פקודת NLSFUNC לפני פקודה זו.
- למרות שפקודת CHCP היא פנימית, חייבת להיות לה גישה לפקודת COUNTRY.

CHDIR (CD)

שינוי הספריה התורנית

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

השתמש בפקודה CHDIR (או פשוט CD), כדי לשנות את הספריה התורנית לספריה אחרת. השימוש בפקודה זו הכרחי בעבודה עם דיסק קשיח במבנה של עץ ספריות.

מבנה הפקודה

CHDIR [*d:path*]

או: **CD [*d:path*]**

d:path ציון הכונן והספריה שאליה אתה רוצה להגיע.

הקשת הפקודה ללא פרמטרים תציג את שם הספריה התורנית.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מעבירה אותך מכל ספריה בה אתה נמצא אל ספריית השורש:

cd

- הפקודה הבאה מעבירה אותך מכל ספריה בה אתה נמצא אל הספריה \mydir1\mydir2:

cd\mydir1\mydir2

- הפקודה הבאה מעבירה אותך מהספריה בה אתה נמצא \mydir1 אל תת-הספריה שלה \mydir2 (שים-לב שאתה מקיש את שם הספריה המבוקשת בלבד):

cd mydir2

- הפקודה הבאה מעבירה אותך תמיד לספריית ההורה שמעליה (אם היא קיימת):

cd..

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 2 ומעלה.

טיפים

- קיימות תוכנות שירות חופשיות (כמו ACD) המקלות על הניווט בין הספריות על-ידי כך שהן מאפשרות לך להקיש את שם הספריה ואפילו חלק ממנו בלבד, מבלי להקיש בכלל את שם המסלול. התוכנות עושות זאת על-ידי כך שהן שומרות את מבנה עץ הספריות שלך בקובץ, ופונות אליו בכל פעם שאתה מבקש לעבור לספריה אחרת.

CHKDSK

בדיקת הדיסק או הדיסקט
סוג: פקודה חיצונית

הפקודה CHKDSK בודקת את הדיסק ומדווחת על מצבו. היא מציינת את גודל הדיסק, את המקום התפוס על-ידי הקבצים, את גודל המקום הפנוי, את מספר הבתים בכל יחידת הקצאה (cluster), את מספר יחידות ההקצאה הכללי והתפוס בדיסק ואת גודל הזיכרון הכללי והפנוי. מגירסת DOS 4 מדווחת התוכנית גם על המספר הסידורי של הדיסק. פקודה זו עם אופציית התיקון שלה שימושית במקרים רבים בהם קיימת יציאה בלתי חוקית מתוכנית, כמו במקרה של הפסקת חשמל והיא נדרשת לעתים על-ידי תוכניות גיבוי, או איחוי (defragmentation), כתנאי מוקדם לפעולתן על הדיסק.

מבנה הפקודה

CHKDSK [*filespec*][/F][/V]

filespec שם הקובץ כולל סיומת עליו תתבצע הפקודה. ניתן להשתמש בתווי הכללה. ניתן לציין כונן ומסלול.

/F תקן את טבלת הקצאת הקבצים (FAT).

/V הצג למסך את רשימת כל הקבצים ושמות המסלול שלהם.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בודקת את הכונן התורן:

chkdsk

- הפקודה הבאה בודקת את כונן C וגם מתקנת אותו:

chkdsk c:/f

- הפקודה הבאה בודקת את כונן C וכותבת את מצבו לקובץ log.rpt:

chkdsk c:>log.rpt

שים-לב! שהסימן > מפנה את הפלט לקובץ, במקום למסך.

- הפקודה הבאה מציגה למסך את שמות המסלול של כל הקבצים בדיסק:

chkdsk c:*.* /v

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 2 ומעלה.
- פקודת CHKDSK לא תעבוד על דיסקים שנוצרו בפקודה SUBST, או על דיסקים המותקנים ברשת.

טיפים

- אחד הסימפטומים של דיסק בלתי תקין מתבטא ביחידות הקצאה אבודות. תוכל לבצע מעקב אחר התפתחותן בדיסק, אם תריץ את השורה הבאה בקובץ ה-AUTOEXEC.BAT באופן שתוצאות הבדיקה היומית תתווספנה לקובץ בשם CHKDSK.REP בדיסק.

CHKDSK >> CHKDSK.REP

CHOICE

אפשרות בחירה בין אופציות בקובץ אצווה

סוג: פקודת קובץ אצווה

פקודת CHOICE בקובץ אצווה (batch) מאפשרת למשתמש בחירה בין מספר אופציות בשעה שמורץ קובץ האצווה. הפקודה גורמת לעצירת הריצה והצגת סימן מנחה לבחירה בין האופציות השונות.

מבנה הפקודה

CHOICE [/C:[:]*keys*][/N][/S][/T][:]*c,nn*][*text*]

/C:[:]*keys* ציון רשימת המקשים האפשריים. ברירת המחדל אם אינך מציין מציין מתג זה היא YN (לא/כן).

/N הפקודה אינה מציגה את הסימן המנחה.

/S גורם לפקודה להתחשב באות גדולה או קטנה.

/T[:]*c,nm* גורם לפקודה להשתהות חח שניות לפני שתבחר בברירת המחדל.

c מקש ברירת המחדל.

nn זמן ההשהיה בין 0 - 99 שניות.
text הטקסט שיוצג לפני הסימן המנחה.

דוגמאות

- השורות הבאות בקובץ AUTOEXEC.BAT עוצרות את ריצת הקובץ, שואלות את המשתמש אם הוא רוצה לבצע גיבוי וממתינות 3 שניות לתשובה. אם היקשת N במהלך 3 השניות, לא יתבצע גיבוי. אם לא תקיש על N, או אם תקיש על Y, תורץ תוכנית הגיבוי.

```
choice msbackup /ty,3
if errorlevel 2 goto skipmsbackup
msbackup
:skipmsbackup
```

שים-לב

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

טיפים

- תוכל לנצל פקודה זו בקובץ AUTOEXEC.BAT לתזכורת לביצוע משימות שונות שאתה נוטה בדרך כלל לשכוח, כגון: גיבוי, בדיקת וירוסים, בדיקת הדיסק, דפרגמנטציה ועוד.

CLS

מחיקת מסך
סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

לפעמים מלא המסך בטקסט או בצבע כלשהו, ואינך צריך עוד את מה שמוצג עליו. כדי לנקות את המסך, ניתן להשתמש בפקודת CLS. לאחר מחיקת המסך ממקמת DOS את הסמן בפינה השמאלית העליונה של המסך.

מבנה הפקודה

CLS

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 2 ומעלה.

טיפים

- השתמש בפקודת CLS כשורה ראשונה בקובץ אצווה, כדי למחוק את המסך ולהתחיל את הצגת רצף הפקודות וההודעות מהפינה השמאלית העליונה.
- קיימות תוכניות שאינן משאירות מסך נקי עם היציאה מהן. תוכל לנקות אחריהן אוטומטית את המסך, אם תריץ אותן מקובץ אצווה שבסיומו תיכתב הפקודה CLS.

COMMAND

טעינת מעבד פקודות נוסף

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

פקודת COMMAND טוענת מעבד פקודות נוסף. יש לזכור שמעבד הפקודות COMMAND.COM נטען תמיד עם הפעלת המחשב, אולם יש מקרים בהם נדרשת טעינת מעבד פקודות נוסף, למשל כדי לבצע פקודות DOS מתוך יישום. כמו-כן, ניתן להשתמש בפקודת COMMAND לטעינת מעבד נוסף בעל פקודות אחרות המותאמות אישית לצרכיך.

מבנה הפקודה

COMMAND [[*d*:]*path*][*device*] [/P] [/C*string*][/E:*xxxxx*][/MSG] [/K:*filename*]

path[***d***:] מקומו של ה-COMMAND.COM החדש, אם אינו נמצא בספריית בשורש.

device מציין התקן קלט/פלט שונה (ראה הפקודה CTTY).

/P קבע שהמעבד החדש יהיה המעבד הראשי.

/C *string* בצע את הפקודה המצוינת בפרמטר *string*.

/E:*xxxxx* קבע את גודל סביבת העבודה של DOS. הערכים האפשריים הם בין 160 בתים ל-32K, כאשר ברירת המחדל היא 256 בתים.

/MSG הורה ל-DOS להשאיר בזיכרון כל טקסט הקשור להודעות שגיאה. באופן רגיל, DOS שומרת טקסט זה על הדיסק וקוראת אותו, כאשר מתעורר הצורך לכך.

/K:*filename* הרץ את התוכנית או קובץ האצווה המצוין בפקודה, ולאחריו הצג את הסימן המנחה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מבצעת שלוש פעולות בזו אחר זו: היא טוענת מעבד פקודות שני, בודקת את כונן A וטוענת מחדש את המעבד הראשון.

command/c chkdsk a:

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 2 ומעלה.
- באמצעות הפקודה SHELL (ראה ערך) ניתן לטעון את COMMAND.COM כמעבד ראשי עם פרמטרים השונים מברירת המחדל.

COPY

העתקת קבצים

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

הפקודה COPY מעתיקה קובץ אחד או יותר לדיסק או להתקן (מסך, מדפסת וכו'). לפקודה COPY שלושה מבנים השונים זה מזה.

המבנה הראשון של פקודת COPY נועד להעתקה פשוטה של קבצים מכונן אחד לשני או באותו כונן והוא השימושי ביותר.
המבנה השני של פקודת COPY משמש להעתקת קבצים להתקן אחר, ולכן הוא מאפשר הדפסתם במדפסת ללא שימוש בפקודה החיצונית PRINT. במבנה זה תוכל גם להעתיק קובץ למסך כדי לראותו, או אפילו לפתוח קובץ חדש (ראה דוגמאות).
המבנה השלישי של פקודת COPY מאפשר לשרשר מספר קבצים לקובץ אחד. פקודה זאת שימושית לאיחוד מספר קובצי טקסט קטנים לקובץ אחד.

מבנה הפקודה

להעתקת קבצים:

COPY[/A][/B]*source*[/A][/B][*dest*[/A][/B]][/V]

להעתקת קבצים להתקן:

COPY[/A][/B]*source*[/A][/B][*dest*[/A][/B]][/V]

לשרשור קבצים:

COPY[/A][/B]*source1*+*source2*[/A][/B]+...[*dest*[/A][/B]][/V]

source ציון הכונן, שם המסלול והסיומת של הקובץ אותו ברצונך להעתיק.
dest ציון הכונן, שם המסלול והסיומת של הקובץ אליו יועתק קובץ (או קובצי) המקור.
source ו-***dest*** בפקודה השנייה יכולים לציין התקן או קובץ. DOS מאפשרת קריאה של קובצי טקסט (ASCII) בלבד מהתקן.
source1 ו-***source2*** הם קבצים שרוצים לשרשר אותם (הקובץ *source2* יועתק בסוף הקובץ *source1* וכך הלאה).
/A אחרי הפרמטרים *source1+source2*, או *source* מורה ל-DOS להעתיק את הקבצים רק עד סימן ה-Ctrl-Z (סימן של סוף קובץ) הראשון, ללא הסימן עצמו. DOS מתייחסת לקובץ כקובץ ASCII, שהיא ברירת המחדל לשרשור קבצים (מבנה פקודה מספר 3).
/A אחרי הפרמטר *dest* מורה ל-DOS לכתוב את התו Ctrl-Z בסוף הקובץ.
/B אחרי הפרמטרים *source1+source2*, או *source* מוודא שמספר הבתים המועתק יהיה זהה למספר הבתים בקובץ המקור. זוהי ברירת המחדל,

כאשר מבצעים העתקת קבצים (מבנה פקודה מספר 1).

/B אחרי הפרמטר *dest* מוודא שלא ייכתב התו Ctrl-Z בסוף הקובץ.

/V בדוק אם כל הקבצים הועתקו בהצלחה. משתמשים בפרמטר זה רק בהעתקת קבצים לדיסק (בדומה לפקודה VERIFY ON).

דוגמאות

מבנה פקודה ראשון להעתקה:

- הפקודה הבאה מעתיקה את כל הקבצים מהספריה התורנית אל כונן A:

copy *.* a:

- הפקודה הבאה מעתיקה את כל הקבצים מכונן A אל הספריה התורנית:

copy a:*.*

- הפקודה הבאה מעתיקה את הקובץ myfile1.doc מספריה \mydir1 לספריה אחרת \mydir2 ומשנה את שמו ל-myfile2.doc:

copy \mydir1\myfile1.doc \mydir2\myfile2.doc

מבנה פקודה שני להעתקה להתקן:

- הפקודה הבאה מדפיסה את הקובץ myfile.doc:

copy myfile.doc prn:

prn הוא ברירת המחדל של היציאה למדפסת.

- הפקודה הבאה מדפיסה את כל הקבצים בעלי הסיומת doc בספריה התורנית:

copy *.doc prn:

- הפקודה הבאה מעתיקה את הקובץ myfile.doc למסך:

copy myfile.doc con:

- הפקודה הבאה פותחת קובץ חדש בשם myfile.doc ומאפשרת לכתוב לתוכו במסך:

copy con: myfile.doc

בגמר הכתיבה, יש לסגור את הקובץ באמצעות הקשה על F6 או CTRL-Z. שיטה זו מקובלת בכתיבת קובצי אצווה קטנים.

מבנה פקודה שלישי לשרשור קבצים:

- הפקודה הבאה משרשרת את הקבצים myfile1.doc ו-myfile2.doc אל הקובץ myfile3.doc:

copy myfile1.doc + myfile2.doc myfile.doc

- הפקודה הבאה משרשרת את כל הקבצים בעלי הסיומת doc בספריה

התורנית אל הקובץ myfile.doc:

```
copy *.doc myfile.txt
```

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

טיפים

- כדי להעתיק קבצים אחדים בין כוננים וספריות, השתמש בפקודה XCOPY המהירה יותר, מאחר והיא קוראת מספר קבצים יחד בהתאם לכמות הזיכרון הפנוי וכותבת את כולם יחד.
- כדי לעדכן קבצים ישנים בחדשים יותר, השתמש בפקודה REPLACE.

COUNTRY

קביעת נתוני המדינה

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת COUNTRY מאפשרת ל-DOS מבנה תצוגה ספציפי למדינה מסוימת. התצוגות המושפעות על ידה הן התאריך, השעה, המטבע ועוד. תמיכת הפקודה בעברית היא למבנה התאריך בלבד והיא הופכת אותו לצורה dd-mm-yy. פקודה זו משפיעה על המבנה של הפקודות הבאות: DATE, TIME, XCOPY.

מבנה הפקודה

COUNTRY=*xxx*,[*yyy*],[*filespec*]

xxx מספר בעל 3 ספרות המציין את קוד החיוג של המדינה במערכת הטלפון הבינלאומית.

yyy מציין את מספר טבלת תרגום קודי ההדפסה הרצויה. פרמטר זה נחוץ למקרים בהם טבלת התרגום הרצויה שונה מברירת המחדל (ארה"ב).

filespec ציון המסלול ושם הקובץ המכיל את המידע על המדינות. ברירת

המחדל היא COUNTRY.SYS.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה קובעת את מבנה התאריך והשעה עבור מדינת ישראל.

country=972,862, c:\country.sys

שים-לב!

■ הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.

CTTY

שינוי התקני קלט/פלט סטנדרטיים

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

בהקשת מידע למחשב מניחה DOS, שהמקלדת היא התקן הקלט שלך, והמסך הוא התקן הפלט שלך. אולם ניתן לשנות זאת באמצעות הפקודה CTTY המאפשרת שינוי התקן הקלט/פלט הסטנדרטי להתקן אחר, כמו ליציאה טורית (אך לא מקבילית). משתמשים בפקודה זו לתקשורת בין מחשבים, כאשר מחשב אחד הופך למסוף של המחשב האחר באמצעות שינוי התקן הקלט/פלט הסטנדרטי שלו ליציאה הטורית המחוברת ישירות בכבל, או דרך מודם וקו טלפון למחשב אחר. באופן כזה ניתן להקיש על מקלדת המחשב האחד פקודות למסך של המחשב השני.

מבנה הפקודה

CTTY ***device***

device הוא שם חוקי של התקן כלשהו.

להלן השמות החוקיים של ההתקנים: PRN (מדפסת), CON (מסך), LPT1, LPT2, LPT3, COM1 COM2, COM3, COM4 (יציאות טוריות) AUX (היציאה הטורית המהווה את ברירת המחדל).

דוגמאות

- הפקודה הבאה משנה את התקן הקלט/פלט הסטנדרטי ליציאה הטורית הראשונה (אם היציאה הטורית מחוברת למחשב אחר, תוכל להשתמש בו כבמסוף):

ctty com1

- הפקודה הבאה מחזירה את התקן הקלט/פלט הסטנדרטי למסך ולמקלדת:

ctty con

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- פקודת CTTY משפיעה רק על תוכניות המשתמשות בשירותי DOS. יישומים רבים אינם משתמשים בהם.

DATE

הצגה ושינוי של תאריך המערכת

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודה זו קובעת או מציגה את תאריך המערכת. השתמש בה כדי להציג או לתקן את התאריך, או כדי למצוא באיזה יום בשבוע חל תאריך מסוים. הפקודה מודיעה על שגיאה, אם מנסים להקיש תאריך שאינו קיים. פקודת DATE משנה גם את תאריך השעון (אם הוא מותקן במחשב שלך) עד כיבוי המחשב, או אתחולו מחדש. מבנה התאריך תלוי במדינה בה בחרת בפקודה COUNTRY.

מבנה הפקודה

DATE [*mm-dd-yy* | *dd-mm-yy* | *yy-mm-dd*]

mm ציון החודש בין 01 ל-12.
dd ציון היום בין 01 ל-31.
yy ציון השנה בין 80 ל-99, או בין 1980 ל-2099.

הקשת הפקודה בלבד מציגה את התאריך הנוכחי ואת היום בשבוע.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מעדכנת את התאריך ל-31.01.92 ומציגה אותו בפורמט העברי (בתנאי שבחרת בדף-הקוד העברי בפקודה COUNTRY):

date 31-01-92

בברירת המחדל של המערכת יוצג התאריך באופן הבא:

date 01-31-92

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אם אין לך שעון במחשב ואינך מעדכן את התאריך, תוצג עם אתחול המחשב ברירת המחדל שלו, שהיא התאריך 01-01-80.

DBLSPACE

הרצת תוכנית לדחיסת הדיסק ושליטה על הדיסק הדחוס
סוג: פקודה חיצונית

הפקודה DBLSPACE מריצה תוכנית לדחיסת הנתונים בדיסק, ושולטת על הדיסק הדחוס. התוכנית יכולה להגדיל את נפח הדיסק בממוצע פי שניים. שיעור הדחיסה תלוי בסוג המידע על הדיסק: קובצי הרצה נדחסים לכדי שני שלישים בערך וקובצי נתונים נדחסים לכדי רבע ושליש. לכן, שיעור הדחיסה הממוצע משתנה בהתאם להרכב המידע בדיסק שלך.
הדחיסה יוצרת קובץ כרך דחוס (compressed volume file), שפירושו קובץ דחוס גדול הדוחס לתוכו את כל הקבצים. שם הקובץ הדחוס הראשון הוא DBLSPACE.000 ומייחסים לו את אות הכונן המקורי. הכונן הבלתי דחוס המקורי כולל בתוכו את הקובץ הדחוס וכן קבצים אחרים שאין לדחוס אותם,

כמו קובצי חילוף (swap files) של Windows וכן שטח פנוי נוסף. הוא נקרא כונן מארח והוא מקבל אות כונן חדשה.

הרצת התוכנית לראשונה ללא פרמטרים מתקינה את התוכנית. הרצה נוספת מציגה מסך תפריטים המנחה אותך לביצוע כל האופציות המתוארות בהמשך. שים-לב שכל האופציות המתוארות בפקודות שבהמשך ניתנות להיעשות ממסך התפריטים.

מבנה הפקודה

- לבדיקת הקובץ הדחוס:

DBLSPACE /CHKDSK [/F] [*drive*:]

/CHKDSK (או **/CHK**) מתג הבדיקה.

***drive*:** אות הכונן הדחוס לבדיקה. ברירת המחדל היא הכונן התורן.

/F הוראת תיקון במקרה שנתגלתה שגיאה.

הערה: פקודה זו מקבילה ל-CHKDSK בקבצים רגילים.

- לדחיסת כל הקבצים בדיסק קשיח או בדיסקט (עליך לדאוג לפחות ל-1.2MB פנויים בדיסק קשיח, או 650K פנויים בדיסקט. אין לדחוס דיסקטים 360K).

DBLSPACE /COMPRESS *drive1*: [/NEWDRIVE=*drive2*:]
[/RESERVE=*size*]

/COMPRESS (או **/COM**) מתג הדחיסה.

/NEWDRIVE=*drive2*: (או **/NEW**) אות הכונן המארח (הבלתי דחוס). ברירת המחדל היא האות הפנויה הבאה.

/RESERVE (או **/RES**) כמות המגה-בתים שיש להשאיר בלתי דחוסים. עליך להשאיר שטח בלתי דחוס, מאחר שקבצים מסוימים אינם פועלים היטב מסביבה דחוסה (למשל קובצי החילוף (swap files) של Windows. השטח הבלתי דחוס יימצא בכונן החדש הבלתי דחוס. כאשר כבר קיים בכונן קובץ חילוף קבוע של Windows, הוא יועבר אוטומטית לכונן הבלתי דחוס.

- ליצירת כונן דחוס חדש תוך ניצול שטח של כונן בלתי דחוס.

DBLSPACE /CREATE *drive1*: [/NEWDRIVE=*drive2*:]
[/SIZE=*size* | /RESERVE=*size*]

/CREATE (או **/CR**) פקודת יצירת הכונן הדחוס.

***drive1*:** אות הכונן הבלתי דחוס.

/NEWDRIVE=*drive2*: (או **/N**) אות הכונן הדחוס שייווצר. ברירת המחדל היא האות הבאה הפנויה.

/SIZE=*size* (או **/SI**) הקצאת גודל לכונן הדחוס במגה-בתים.

/RESERVE=*size* (או **/RES**) הקצאת גודל בכונן הבלתי דחוס במגה-בתים. אל תשתמש בשני פרמטרי הגודל בעת ובעונה אחת.

■ לאיחוי (דפרגמנטציה) של הכונן הדחוס.

DBLSPACE /DEFRAGMENT [*drive*:]

/DEFRAGMENT (או **/DEF**) פקודת האיחוי. עליך לבצע איחוי בטרם תקטין את גודלו של הכונן הדחוס.

***drive*:** אות הכונן הדחוס. ברירת המחדל היא הכונן התורן.

■ למחיקת הכונן הדחוס. מחיקה כזו מוחקת את כל המידע שבתוכו.

DBLSPACE /DELETE [*drive*:]

/DELETE (או **/DEL**) פקודת המחיקה.

***drive*:** אות הכונן למחיקה. לא תוכל למחוק את כונן C.

הערה: ניתן לשחזר כונן שנמחק באמצעות פקודת UNDELETE ולאחריה DBLSPACE /MOUNT.

■ להרצת פורמט לכונן הדחוס. הפקודה מוחקת את כל המידע בכונן ללא יכולת שחזור.

DBLSPACE /FORMAT [*drive*:]

/FORMAT (או **/F**) פקודת הפורמט.

***drive*:** אות הכונן. לא תוכל לפרמט את כונן C.

■ להצגת מידע על השטח התפוס והפנוי בכוננים הדחוסים, שמותיהם ויחס הדחיסה של הקבצים.

DBLSPACE /INFO [*drive*:]

/INFO מתג הפקודה להצגת המידע. ניתן להשמיטו אם תקיש את הפקודה לבדה עם אות הכונן.

***drive*:** אות הכונן.

■ להצגת רשימת הכוננים במערכת ללא כונני רשת.

DBLSPACE /LIST

/LIST (או **/L**) פקודת ההצגה.

■ להקמת הקשר בין קובץ הכרך הדחוס ובין אות הכונן הדחוס. פעולה זו נעשית כרגיל אוטומטית אלא אם ביקשת בכוונה לבטל את ההקמה, או שמחקת את הכונן הדחוס ושיחזרת אותו מחדש.

DBLSPACE /MOUNT[=*nnn*]1: [/NEWDRIVE=*drive2*:]

***drive1*:** אות הכונן המכיל את קובץ הכרך הדחוס.

/MOUNT=*nnn* (או **/MO**) הקמת קובץ כרך דחוס מספר חחח. ברירת המחדל תיצור קובץ בשם DBLSPACE.000.

/NEWDRIVE=*drive2:* (או **/NEW**) אות הכונן החדש. ברירת המחדל היא האות הפנויה הבאה.

■ לשינוי יחס הדחיסה המשוער. נתוני השטח הפנוי המוצגים על-ידי התוכנית מבוססים על אומדן שנקבע על פי יחס דחיסה ממוצע הקיים במידע הדחוס באותו זמן בדיסק. תוכל לשנות אומדן זה, אם אינו תואם את המציאות.

DBLSPACE /RATIO[=*r.r*] [*drive*: | **/ALL**]

/RATIO=*r.r* (או **/RA**) פקודת יחס הדחיסה. היחס יכול לקבל ערכים הנעים בין 1 ל-16.

/ALL שינוי יחס הדחיסה לכל הכוננים הדחוסים.

■ לשינוי גודל הכונן הדחוס. השתמש בפקודה זו להגדלת הכונן הדחוס כאשר נדרש לך מקום נוסף בו, או הקטן אותו כאשר נדרש לך מקום נוסף בכונן המארח (הבלתי דחוס).

DBLSPACE /SIZE[=*size1*] | **/RESERVE**=*size2*] *drive*:

drive: הכונן שתרצה לשנות את גודלו.

/SIZE=*size1* (או **/SI**) הקצאת גודל לכונן הדחוס במגה-בתים.

/RESERVE=*size2* (או **/RES**) הקצאת גודל בכונן הבלתי דחוס במגה-בתים. אל תשתמש בשני פרמטרי הגודל בעת ובעונה אחת.

■ לניתוק הקשר בין קובץ הכרך הדחוס ובין אות הכונן הדחוס.

DBLSPACE /UNMOUNT [*drive*:]

/UNMOUNT (או **/U**) הפקודה לניתוק הקשר.

drive: הכונן לפעולה. לא ניתן לפעול על כונן C.

שים-לב!

■ הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

■ בפעם הראשונה שתשתמש בפקודה, הרץ אותה ללא פרמטרים כדי שהיא תתקין את קבציה בספריית השורש, ותכתוב את פקודת הטעינה בקובץ CONFIG.SYS. כאשר תריץ את הפקודה שנית, יוצג מסך התפריטים ממנו תוכל לבצע את כל הפעולות המתוארות כאן מתפריטים.

■ אינך יכול לדחוס כונן מלא. על מנת להתחיל בדחיסת כונן מלא, העבר חלק ממנו לדיסקטים או לכונן אחר. לדיסק קשיח דרושים לפחות 1.2MB ולדיסקטים - 650K.

■ אין שום דרך לבטל אוטומטית את הכונן הדחוס, ולחזור למצב המקורי הבלתי דחוס, אלא בגיבוי מסודר של כל הכונן הדחוס, מחיקתו, הסרת הכונן הדחוס ושחזור המידע לכונן בלתי דחוס.

טיפים

■ אם אתה חושש מבעיות כתוצאה מהדחיסה, תוכל להתחיל בצעדים קטנים: הקצה שטח קטן לכונן הדחוס, והעתק אליו מספר מוגבל של תוכניות. אם תיווכח במשך הזמן שאין בעיות, תוכל להגדיל בהדרגה את הכונן הדחוס עד שיכיל את כל המידע בדיסק.

DBLSPACE.SYS

קביעת מקומו של הקובץ DBLSPACE.
סוג: פקודת קונפיגורציה

הקובץ DBLSPACE.BIN הוא חלק מקובצי מערכת ההפעלה. הוא נדרש, כאשר עושים שימוש באופציית דחיסת הקבצים. הקובץ DBLSPACE.BIN נטען לזיכרון כמו קובצי המערכת עוד לפני קובצי ה-CONFIG.SYS. קובץ זה נטען לזיכרון הבסיסי, מאחר שהזיכרון הגבוה טרם הוגדר. ראה ערך DBLSPACE.

מבנה הפקודה

DEVICE = DBLSPACE.SYS /MOVE
או: **DEVICEHIGH = DBLSPACE.SYS /MOVE**

/MOVE הזז את DBLSPACE.BIN לתחתית הזיכרון הבסיסי או לזיכרון העליון (ראה שים-לב להלן).

שים-לב!

■ הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
■ כאשר תריץ את DBLSPACE.SYS בקובץ CONFIG.SYS עם הפקודה

DEVICEHIGH, יעבור DBLSPACE.BIN לזיכרון הגבוה וישחרר מקום בזיכרון הבסיסי.

- תחילה נטען DBLSPACE.BIN בראשו של הזיכרון הבסיסי. כאשר משתמשים בפקודה הראשונה לעיל, הוא עובר לתחתית הזיכרון הבסיסי. הדבר חשוב כדי למנוע לעתים התנגשויות עם תוכניות המשתמשות בראשו של הזיכרון הבסיסי. כאשר טוענים את DBLSPACE.SYS באמצעות הפקודה השנייה, עולה DBLSPACE.BIN לזיכרון הגבוה.

DEBUG

הרצה, בדיקה ועדכון של קובצי הפעלה

סוג: פקודה חיצונית

הפקודה DEBUG מיועדת לתוכניתנים. זוהי פקודה מקבילה ל-EDIT (עבור קובצי טקסט) הבודקת נתונים בזיכרון המחשב או בדיסק עבור קובצי הפעלה הכתובים בשפת מכונה. פקודה זו מאפשרת להריץ ולבחון תוכניות תחת פיקוח. ניתן לשנות כל חלק של התוכנית ומייד להריץ אותה, מבלי להדרה (compile) שנית. תוכניתנים משתמשים ב-DEBUG לעתים קרובות, כדי לבצע שינויים מהירים בתוכניות. את הרשימה המלאה של פקודות DEBUG תוכל לראות אם תקיש ? מתוך התוכנית.

מבנה הפקודה

DEBUG [*filespec*][*param1*][*param2*]

filespec שם הקובץ כולל הסיומת עליה פועלת הפקודה. ניתן לציין גם כונן ומסלול.

param1*, *param2 פרמטרים אפשריים להם זקוקה התוכנית בזמן ריצה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 1 ומעלה.

DEFRAG

איחוי קבצים מפוצלים בדיסק כדי לשפר את ביצועיו
סוג: פקודה חיצונית

פקודת DEFRAG מבצעת איחוי (דפרגמנטציה) של הקבצים המפוצלים בדיסק. קבצים מתפצלים לחלקים, כתוצאה מפעולות מחיקה וכתיבה מחדש של מידע, הגורמים לכך שמידע חדש ממלא תחילה את המקומות שנמחקו בדיסק. זמני קריאה וכתיבה של קבצים מפוצלים ארוכים יותר, וגורמים שחיקה מיותרת של ראשי הקריאה/כתיבה של הדיסק. ביצוע איחוי לעתים קרובות, משפר את פעולת הדיסק ומאריך את חייו. יתר על כן, במקרה של תקלת דיסק, ניתן לשקמו ביתר קלות אם אינו מפוצל.

מבנה הפקודה

DEFRAG [*d*:][/F][/S][:]*order*][/B][/SKIPHIGH][/LCD]|/BW|/GO]
[/H]

***d*:** ציון הכונן לאיחוי.

/F איחוי הקבצים באופן שלא יישארו רווחים ביניהם.

/U איחוי הקבצים באופן שהרווחים בין הקבצים לא יצטמצמו (פעולה מהירה יותר מ-F/).

/S שליטה על סדר מיון הקבצים בספריות. ברירת המחדל היא הסדר הקיים. סדר המיון יכול לקבל את אחד, או כמה מהערכים הבאים (במקרה של כמה ערכים, הקש אותם ללא רווח):

N מיין לפי שמות הקבצים.
-N מיין הפוך לפי שמות הקבצים.
E מיין לפי הסיומות.
-E מיין הפוך לפי הסיומות.
D מיין לפי התאריך: הישן ראשון.
-D מיין הפוך לפי התאריך: החדש ראשון.
S מיין לפי הגודל: הקטן ראשון
-S מיין הפוך לפי הגודל: הגדול ראשון.

/B אתחל את המחשב לאחר גמר האיחוי.

SKIPHIGH טען את הפקודה לזיכרון הבסיסי. ברירת המחדל היא טעינה לזיכרון הגבוה, אם קיים.

/LCD מיועד למשתמשים במסכי LCD.

/BW מיועד למסך שחור-לבן.

/G0 מדכא מצב של עכבר גרפי ומערך תווים גרפי.

/H הזז קבצים חבויים. ברירת המחדל אינה מזיזה קבצים חבויים.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה טוענת את תוכנית האיחוי, ומציגה תיבת דו-שיח לבחירת המשתמש.

defrag

■ הפקודה הבאה טוענת את תוכנית האיחוי, מציגה תיבת דו-שיח לבחירת המשתמש ומבצעת אתחול בגמר פעולת האיחוי.

defrag /b

■ הפקודה הבאה טוענת את תוכנית האיחוי, ומבצעת בדיקה מוקדמת של כונן c, לפני שהיא ממליצה על צורת האיחוי הרצויה.

defrag c:

■ הפקודה הבאה טוענת את תוכנית האיחוי, ומבצעת איחוי מלא של הקבצים בכונן c תוך סגירת המרווחים ביניהם ולבסוף גם מאתחלת את המחשב.

defrag c: /f/b

■ הפקודה הבאה טוענת את תוכנית האיחוי, ומבצעת איחוי מלא של הקבצים בכונן c ללא סגירת המרווחים ביניהם. הקבצים ממוינים בספריות לפי התאריכים, כאשר החדשים ראשונים.

defrag c: /u/sd-

שים-לב!

■ הפקודה קיימת מגירסת DOS 6 והיא מהווה גירסה מצומצמת של תוכנת SpeeDisk מחבילת התוכנה Norton Utilities.

- הפקודה נחשבת בטוחה ונטולת סיכונים, מאחר שאינה מזיזה ממקומם קבצים חבויים או קובצי מערכת. למרות זאת, מומלץ להריצה בפעם הראשונה במערכת שעברה גיבוי עדכני.
- הפקודה אינה פועלת על כוננים ברשת.

טיפים

- הרץ את פקודת האיחוי במצב מהיר (ללא צמצום רווחים) אחת לכמה ימים בממוצע. הרץ אותה עם צמצום רווחים מדי כמה שבועות.

DEL

מחיקת קבצים מהדיסק או מהדיסקט
סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת DEL מוחקת (מבחינה לוגית) קבצים מהדיסק. לאחר המחיקה הקבצים עדיין נמצאים פיזית על הדיסק, אך אי אפשר לראות או להריץ אותם באמצעות DOS. ניתן לשחזר קבצים מחוקים על-ידי הפקודה UNDELETE (בתנאי שלא כתבת עליהם מידע חדש). פקודה זו זהה לפקודת ERASE.

מבנה הפקודה

DEL ***filespec*** **[/P]**

filespec ציון שם הקובץ כולל הסיומת אותו ברצונך למחוק. ניתן להוסיף כונן ומסלול. ניתן להשתמש בתווי הכללה בשם הקובץ. ביכולתך לציין רק שם של כונן ומסלול, ולהשמיט את שם הקובץ. במקרה כזה, כל הקבצים בספריה יימחקו.

/P גרום ל-DOS לבקש ממך אישור/ביטול ביצוע באמצעות הקשה על Y או N עבור כל קובץ שבחרת למחוק.

כאשר תבצע מחיקה כללית של קבצים מספריה, תתבקש לאשר אותה על-ידי הקשת Y או N.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מוחקת את כל הקבצים בעלי הסיומת BAK. מהספריה התורנית.

del *.bak

- הפקודה הבאה מוחקת את כל הקבצים מהספריה התורנית.

del *.*

del . או:

- כל אחת מהפקודות הבאות מוחקת את כל הקבצים מהספריה mydir\.

del \mydir*.*

del \mydir

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

טיפים

- אינך יכול להשתמש בפקודת DEL למחיקת ספריות או קובצי "קריאה-בלבד" (read-only) אלא אם תבטל קודם את מאפיין הקריאה-בלבד באמצעות הפקודה ATTRIB. כדי להתגבר על מגבלות אלו קיימות תוכנות חופשיות המאפשרות לך מחיקה כזו במהירות ובנוחות.
- אם התחרטת ואינך מעוניין במחיקת הקבצים, תוכל לשחזרם מיידית באמצעות הפקודה UNDELETE, בתנאי שלא כתבת מידע חדש לדיסק.

DELOLDOS

מחיקת גירסת DOS ישנה מן הדיסק
סוג: פקודה חיצונית

כאשר אתה מתקין את גירסת DOS 6, נשמרת הגירסה הקודמת בדיסק בספריה הנקראת OLD-DOS.n. אם התקנת את DOS 6 מספר פעמים, אתה עלול ליצור מספר ספריות בעלות שם דומה, כאשר הסיומת מקבלת

ערכים של 1, 2 וכו'. השתמש בפקודת המחיקה, רק לאחר שווידאת ש-DOS 6 פועל היטב במערכת שלך. הפקודה מוחקת בבת אחת את כל גרסאות DOS הישנות.

מבנה הפקודה

DELOLDOS

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.

DELTREE

מחיקת ספריה על כל קבציה ותת-ספריותיה

סוג: פקודה חיצונית

פקודת מחיקה יעילה אך מסוכנת, המוחקת בבת אחת ספריות אחדות על כל קובציהן ותת-הספריות שבתוכן. השתמש בה בזהירות, לאחר שווידאת מה ברצונך למחוק.

מבנה הפקודה

DELTREE [/Y][*d*:]*path*

d*:*path מסלול הספריה העליונה ביותר שתרצה למחוק. הפקודה תמחק גם את כל הקבצים ותת-הספריות של אותה ספריה שציינת בפקודה.

/Y בצע את מחיקת הספריות ללא בקשת אישור.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מוחקת את הספריה mydir על כל קבציה ותת-ספריותיה. תתבקש לאשר מראש את המחיקה של ספריית ההורה.

deldir \mydir

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- הפקודה מוחקת את כל הקבצים בספריות בין אם הם חבויים, קובצי מערכת, או לקריאה-בלבד.

טיפים

- היה זהיר מאוד בשימוש בפקודה מסוכנת זו. בדוק היטב את הספריות המיועדות למחיקה. למחיקת ספריות בודדות, העדף את הפקודות *.* DEL ו-RD המאפשרות לך לדעת בוודאות מה אתה מוחק.
- דוגמה לשימוש יעיל בתוכנית זו, היא מחיקת מערך שלם של תת-ספריות שנוצר על-ידי תוכנה שאתה מבקש למחוק מן הדיסק.

DEVICE

טעינת מנהל התקן לזיכרון הבסיסי
סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת DEVICE טוענת לזיכרון הבסיסי מנהל התקן (device driver). ההתקנים הם למשל עכבר, דיסק-זיכרון (ram disk) ועוד. ניתן להשתמש מספר פעמים בפקודת DEVICE בקובץ CONFIG.SYS, כל פעם עבור התקן אחר. מספר הפעמים מוגבל רק בכמות הזיכרון המנוצל על-ידי המערכת.

מבנה הפקודה

DEVICE =*filespec*[*switches*]

filespec ציון שם הקובץ כולל סיומת המגדיר את ההתקן. ניתן לציין גם כונן ומסלול.

switches הם המתגים הקשורים לקובץ הגדרת ההתקן המסוים.

להלן רשימת מנהלי ההתקנים הסטנדרטיים של DOS (ראה הסבר לערכים).

ANSI.SYS	HIMEM.SYS
COUNTRY.SYS	INTERLNK.EXE
DBLSPACE.SYS	POWER.EXE
DISPLAY.SYS	PRINTER.SYS
DRIVER.SYS	RAMDRIVE.SYS
EGA.SYS	SETVER.EXE
EMM386.EXE	SMARTDRV.EXE

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את מנהל ההתקן להרחבת התמיכה במסך ובמקלדת ANSI.SYS:

device=ansi.sys

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה, אולם כל התקן בנפרד קיים מגירסה אחרת של DOS.
- כדי לטעון מנהלי התקנים לזיכרון הגבוה, ראה DEVICEHIGH.

DEVICEHIGH

טעינת מנהל התקן לזיכרון הגבוה
סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת DEVICEHIGH טוענת מנהלי התקנים (device drivers) לזיכרון הגבוה (upper memory area), וכתוצאה מכך מפנה זיכרון בסיסי גדול יותר ליישומים. לפני פקודה זו יש לטעון את מנהל ההתקן לזיכרון המורחב EMS (EMM386.EXE).

מבנה הפקודה

DEVICEHIGH =*filename* [*dd-parameters*]

filename שם מנהל ההתקן.
dd-params הפרמטרים שיש לטעון עם מנהל ההתקן.

כדי לציין אזורי זיכרון לטעינת התוכניות השתמש במבנה הפקודה הבא:

DEVICEHIGH [/L:*region1*[,*minsize1*][;*region2*[,*minsize2*]...] [/S] *filename* [*parameters*]

/L:*region1*[,*minsize1*][;*region2*[,*minsize2*]... מציין אזורי זיכרון הגבוה לטעינת מנהלי ההתקנים. ברירת המחדל היא לטעון לאזור הגדול ביותר שפנוי. השתמש במתג זה כדי לטעון לאזור ספציפי. כדי להציג את אזורי הזיכרון הגבוה, הקש MEM /F. הפרמטר *minsize* יצוין במקרים שהתוכנית הנטענת דורשת להרצתה זיכרון גדול יותר מאשר לטעינתה. במקרה זה ציין את הזיכרון הדרוש לה לריצה.

/S מכווץ את בלוקי הזיכרון הגבוה למינימום בשעה שמנהל ההתקן נטען. שימוש במתג זה מנצל את הזיכרון בצורה היעילה ביותר. השתמש במתג זה רק עם L/.

דוגמאות

- סדרת הפקודות הבאות טוענת את מנהל ההתקן MYDRIVE.SYS לזיכרון הגבוה של מחשב 386.

device = himem.sys
dos = umb
device = emm386.exe
devicehigh = mydrive.sys

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.

DIR

הצגת רשימת קבצים וספריות

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

הפקודה DIR משמשת להצגת רשימת הקבצים והספריות הנמצאים בכונן. הפקודה שימושית ביותר, ובלעדיה כמעט בלתי אפשרי לנהל את מערכת הקבצים והספריות.

מבנה הפקודה

DIR [*filespec*][**/P**][**/W**][**/A**][[:]*attributes*]][**/O**[[:]*sortorder*]] [**/S**][**/B**][**/L**][**/C**]

filespec ציון שם קובץ כולל סיומת עליו תפעל הפקודה. ניתן לציין כונן ומסלול וניתן להשתמש בתווי הכללה.

/P גורם למחשב לעצור את הצגת הרשימה אחרי כל מסך, ולהמשיך להציג על-ידי הקשה על מקש כלשהו.

/W גורם להצגה של רשימת הקבצים במבנה רחב של חמישה קבצים בשורה הכוללים רק את שמותיהם (במקרה זה לא יצוינו גודל הקובץ, התאריך והשעה בה עודכן הקובץ לאחרונה).

/A[[:]*attributes*] מציג קבצים בעלי המאפיינים שתבחר. ללא שימוש במתג A, לא יוצגו קבצים חבויים וקובצי מערכת. אם תציין את המתג A בלבד ללא ציון מאפיינים, יוצגו גם הקבצים החבויים וקובצי המערכת. הנקודתיים הם אופציונליים, ואילו המאפיינים מקבלים את הערכים הבאים:

H/H- קבצים חבויים / בלתי חבויים.

S/S- קובצי מערכת / שאינם קובצי מערכת.

D/D- ספריות / קבצים בלבד.

A/A- קבצים מוכנים לגיבוי / קבצים שלא השתנו מאז הגיבוי האחרון.

R/R- קובצי קריאה בלבד / ללא קובצי קריאה בלבד.

/O[[:]*sortorder*] קובע את סדר ההצגה על המסך. ללא המתג O יוצגו הקבצים בהתאם לסדרם בספריה. יחד עם המתג O תופיע התצוגה לפי סדר האלפבית של השמות, כאשר הספריות מוצגות לפני הקבצים. הנקודתיים הם אופציונליים. כאשר משתמשים במיון מורכב, אין להכניס רווח בין הערכים.

N/N- מיון לפי שם / מיון הפוך לפי השם.

E/E- מיון לפי הסיומת / מיון הפוך לפי הסיומת.
D/D- מיון לפי התאריך והשעה (הישן תחילה) / מיון הפוך לפי התאריך והשעה.
S/S- מיון לפי הגודל (הקטן תחילה) / מיון הפוך לפי הגודל.
G/G- הקדם ספריות לקבצים / הקדם קבצים לספריות.
C/C- מציג את הקבצים על-פי יחס הדחיסה.

/S מעביר את הפקודה לכל תת-הספריות של אותה ספריה.
/B מציג את שמות הקבצים והספריות בלבד, ללא שום מאפיינים נוספים וללא סיכומים.
/L מציג את הקבצים והספריות באותיות קטנות.
/C מציג את יחס הדחיסה של הקבצים.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה את רשימת הקבצים בכונן A בצורה רחבה:

dir a:/w

- הפקודה הבאה מציגה את רשימת הקבצים בספריה \mydir מסך אחר מסך:

dir \mydir /p

- הפקודה הבאה מציגה את רשימת הקבצים בספריה התורנית בצורה ממוינת לפי האלפבית:

dir /o

- הפקודה הבאה מציגה את רשימת הקבצים החבויים וקובצי המערכת בכל הכונן.

dir /a:hs /s

- הפקודה הבאה המופעלת מספריית השורש שולחת את רשימת כל הקבצים בכונן כשהם ממוינים לפי שם לקובץ בשם myfile.doc:

dir /o/s >myfile.doc

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

טיפים

- אם אתה מעדיף שפקודת DIR תציג את הקבצים בצורה שונה מברירת המחדל, תוכל לשנות את משתנה הסביבה בקובץ AUTOEXEC.BAT באמצעות הפקודה הבאה:

set dircmd = ***/param***

param הוא פרמטר של הפקודה.

DISKCOMP

השוואה בין דיסקטים

סוג: פקודה חיצונית

בניגוד לפקודת FC המשווה בין שתי קבוצות של קבצים, משווה פקודת DISKCOMP בין שני דיסקטים (אך לא בין דיסקים קשיחים). משתמשים בפקודה זו בדרך כלל, כדי לוודא שפקודת DISKCOPY העתיקה את הדיסקט בהצלחה. הפקודה מודיעה איזה מסלולים אינם זהים בשני הדיסקטים. גרסאות DOS 4 ומעלה מתעלמות מההבדל במספר הסידורי של דיסקטים (ראה ערך FC).

מבנה הפקודה

DISKCOMP [*d1*:[*d2*:]][/1][/8]

d1 ו-***d2*** הם שני הכוננים ביניהם יש להשוות. אם הם אינם מצוינים בפקודה, תשווה DOS בין שני דיסקטים בכונן התורן.

/1 גורם למחשב להשוות בין שני הדיסקטים, כאילו הם דיסקטים חד-צדדיים (אין חשיבות לעובדה אם הם באמת כאלה).

/8 גורם למחשב לקרוא ולהשוות רק את שמונת הסקטורים הראשונים בכל מסלול, גם אם קיימים 9 או 15 סקטורים בכל מסלול.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תשווה בין שני דיסקטים, שהאחד מהם נמצא בכונן A והשני בכונן B:

diskcomp a: b:

- הפקודה הבאה תשווה בין שני דיסקטים, גם אם ברשותך כונן דיסקטים אחד. לאחר קריאת הדיסקט הראשון, היא תבקש ממך להכניס את הדיסקט השני לכונן:

diskcomp a:

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- הפקודה לא תפעל על דיסק קשיח, או על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודה SUBST.

DISKCOPY

שכפול דיסקטים

סוג: פקודה חיצונית

פקודת DISKCOPY מאפשרת לך לשכפל במהירות דיסקט מלא קבצים, שבאמצעות הפקודות COPY, או XCOPY היה נדרש לכך זמן רב יותר. יתרונה הנוסף של פקודת DISKCOPY הוא בכך, שהיא משכפלת את כל הקבצים כמו שהם כתובים על הדיסקט ולכן, אם דיסקט המקור כלל את קובצי מערכת ההפעלה, גם העותק החדש יכלול אותם (להבדיל מפקודות COPY ו-XCOPY, אשר אינן מעתיקות אותם). חסרונה של פקודה זו בכך, שדיסקט היעד הוא עותק מדויק של דיסקט המקור, ולכן במקרה שהקבצים במקור היו מפוצלים, הם יישארו כך גם בדיסקט היעד (לעומת זאת, שימוש בפקודות COPY ו-XCOPY ימנע זאת ווידאג לאחותם). במהלך השכפול, מבצעת פקודה זו באופן אוטומטי גם פורמט, אם טרם בוצע פורמט כזה לדיסקט.

מבנה הפקודה

DISKCOPY [*source: dest:*][/1][/V]

source ציון הכונן ממנו ברצונך לשכפל.

dest ציון כונן היעד אליו ברצונך לשכפל.

/1 גרום למחשב לשכפל רק את הצד הראשון של דיסקט המקור לצד הראשון של דיסקט המטרה, כאילו היו שניהם דיסקטים חד-צדדים, אפילו הם בעלי שני צדדים.

/V בצע בדיקת קריאה, כדי לוודא שהשכפול בוצע כשורה. פעולה זו מאיטה את התהליך.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תשכפל דיסקט מכונן A לכונן B:

diskcopy a: b:

- הפקודה הבאה תשכפל דיסקט מכונן A לאותו כונן (פקודה שימושית לבעלי כונן דיסקטים אחד):

diskcopy a: a:

המחשב ישכפל תחילה את תוכנו של דיסקט המקור לזיכרון ויבקש ממך להחליף דיסקטים בכונן, כדי להעביר את תוכן הזיכרון לדיסקט היעד. בדיסקטים בעלי נפח גדול, או כאשר גודל הזיכרון הפנוי קטן מנפח הדיסקט, תיאלץ להחליף מספר פעמים את הדיסקטים בכונן.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- גרסאות DOS 4 ומעלה מעניקות מספר סידורי חדש לדיסקט היעד ומציגות אותו על המסך.
- אינך יכול להשתמש בפקודה זו לשכפול דיסק קשיח.
- פקודת DISKCOPY אינה יכולה לקרוא באמינות דיסקטים של 360K שפורמטו בכונן 1.2MB.
- הפקודה אינה פועלת על כוננים המותקנים ברשת.

טיפים

- הפקודה DISKCOPY סובלת משתי מגבלות עיקריות:
  1. היא יעילה לשכפול של דיסקט אחד בלבד.
  2. היא אינה נוחה לעבודה בכונן אחד ובמיוחד לא לשכפול של דיסקט בעל נפח גדול מהזיכרון הפנוי במחשב.
- אם ברצונך לשכפל מספר דיסקטים, או לשכפל דיסקט בעל נפח גדול מ-360K העדף את תוכנות שכפול חופשיות העושות את הפעולה בצורה יעילה יותר (כמו COPYQM). תוכנות אלו קוראות את המידע פעם אחת, שומרות אותו בזיכרון או בדיסק ומשכפלות אותו לדיסקט היעד.

DISPLAY.SYS

מנהל התקן לתמיכה בדפי-קוד של המסך
סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל התקן הדרוש למחשבי EGA ו-LCD עבור דפי-קוד שונים.

מבנה הפקודה

DEVICE = DISPLAY.SYS CON[:] = (*type*[,[*hwcp*][,*n*)]])

או: **DEVICE = DISPLAY.SYS CON[:] = (*type*[,[*hwcp*][,(*n*,*m*)]])**

type סוג המסך שבשימוש. האפשרויות הן: LCD ו-EGA. אם לא תציין זאת, תבדוק הפקודה את המערכת שלך, ותמצא בעצמה את סוג המסך. הסוג EGA מתאים גם למסכי VGA.

hwcp מספר דף-הקוד:

437 טוען את דף-הקוד האמריקאי.
850 טוען את דף-הקוד הרב-לשוני.
852 טוען את דף-הקוד הסלאבי.
860 טוען את דף-הקוד הפורטוגזי.
863 טוען את דף-הקוד הקנדי-צרפתי.
865 טוען את דף-הקוד הנורוגי והדני.

n מספר דפי-הקוד הנוספים (6 - 0).
m מספר פונטים הנתמכים בכל דף-קוד.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה טוענת את מנהל ההתקן של מסך EGA עם דף-קוד אמריקאי ואפשרות לשניים או יותר דפי קוד נוספים ללא פונטים:

device=c:\dos\display.sys con:=(ega,437,2)

שים-לב!

- מסכי MONO ו-CGA אינם תומכים בדפי-קוד, ולכן אין צורך להכניס לפקודה.

DOS

טעינת חלק מ-DOS לזיכרון העליון
סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת DOS יוצרת קשר רציף בין הזיכרון הבסיסי והזיכרון הגבוה, HMA (High Memory Area) וטוענת חלק ממערכת ההפעלה לזיכרון הגבוה, UMA (Upper Memory Area). כתוצאה מכך מתאפשר זיכרון בסיסי גדול יותר ליישומים.

מבנה הפקודה

DOS=HIGH|LOW[,UMB|,NOUMB]

או: **DOS=[HIGH,|LOW,]UMB|NOUMB**

UMB|NOUMB מציין קיום קשר בין הזיכרון הבסיסי והגבוה. ברירת המחדל היא NOUMB, שפירושה היעדר קשר ביניהם.

HIGH|LOW מציין ש-DOS ינסה לטעון את עצמו לזיכרון העליון. ברירת המחדל היא LOW, שפירושה טעינה לזיכרון הבסיסי.

דוגמאות

■ הפקודות הבאות טוענות חלק מ-DOS לזיכרון העליון:

device = himem.sys

dos = umb

שים-לב!

■ הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.

■ כדי לטעון חלק ממערכת ההפעלה לזיכרון הגבוה, עליך לטעון קודם את מנהל ההתקן HIMEM.SYS.

■ כדי לשמור על הרציפות בין הזיכרון הבסיסי לגבוה, עליך לטעון קודם את מנהל ההתקן לזיכרון זה (EMM386.EXE).

DOSKEY

תוכנית מקרו למקשים ועורך שורת הפקודה

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

הפקודה DOSKEY טוענת תוכנית שוכנת זיכרון התופסת 3K בזיכרון, ומאפשרת ביצוע הפעולות הבאות על שורת הפקודה של DOS:

1. קריאה לפקודות קודמות.
2. עריכת שורת הפקודה בדומה לעורך רגיל.
3. יצירת מקרו, שהוא רצף פקודות השמורות תחת שם מסוים בזיכרון, הניתנות להפעלה יחד באמצעות הקשת שם המקרו בלבד.

מבנה הפקודה

DOSKEY [/REINSTALL][/BUFSIZE=*size*][/MACROS] [/HISTORY][/INSERT | /OVERSTRIKE][*macroname*=[*text*]]

/REINSTALL טען מחדש את DOSKEY. אם הוא כבר טעון, יימחקו מהזיכרון הנתונים שכבר נמצאים בו.

/BUFSIZE=*size* גודל מאגר הזיכרון המוקצה לפקודה. הגודל המינימלי הוא 256 בתים. ברירת המחדל היא 512 בתים.

/MACROS הצג את רשימת פקודות המקרו הקיימות כרגע בזיכרון. ניתן לקצר את המתג ל-M/ ולהפנות את הפלט לקובץ באמצעות סימן ההכוונה > .

/HISTORY הצג את רשימת הפקודות הקיימות כרגע בזיכרון. ניתן לקצר את המתג ל-H/ ולהפנות את הפלט לקובץ באמצעות סימן ההכוונה > .

/INSERT|**/OVERSTRIKE** קבע את מצב העריכה כמצב החלפה או הכנסה.

macroname=[*text*] יוצר מקרו תחת השם המצוין. פקודות המקרו רשומות ב-*text*.

דפדוף בפקודות קודמות

לאחר טעינת הפקודה לזיכרון, מתבצע הדפדוף בפקודות באמצעות מקשי החצים מעלה ומטה.

מקש PgUp עובר לפקודה החדשה ביותר.

מקש PgDn עובר לפקודה הישנה ביותר.

עריכת שורת פקודה

להלן פירוט מקשי העריכה של שורת הפקודה:

מקשי החצים ימינה ושמאלה נעים לאורך השורה בקפיצות של תו אחד.

מקש Ctrl בלוויית מקשי החצים ימינה ושמאלה נעים לאורך השורה בקפיצות של מלה אחת.

מקש Home - עובר לתחילת השורה.

מקש End - עובר לסוף השורה.

מקש Esc - מבטל את שורת הפקודה.

F1 - מעתיק תו אחר תו מהפקודה הקודמת.

F2 - מחפש ברשימת הפקודות את הפקודה הראשונה המתחילה בתו שהקשת אחרי ה-F2.

F3 - מעתיק את הפקודה הקודמת או את חלקה.

F4 - מוחק את כל התווים מהתו הראשון ועד לתו המבוקש. הסמן צריך להימצא משמאל לתו המבוקש.

F5 - מעתיק את הפקודה הנוכחית לזיכרון הפקודה, ומוחק את שורת הפקודה.

F6 - מכניס סימן סוף קובץ (Ctrl-Z) בסוף שורת הפקודה.

F7 - מציג את רשימת הפקודות ממוספרות לפי הסדר.

Alt-F7 - מוחק את כל רשימת הפקודות הנמצאת בזיכרון.

F8 - מחפש פקודה מסוימת על-פי מפתח שאתה מספק. הקש את התחלת הפקודה ולאחריה F8.

F9 - בוחר פקודה על-פי מספרה, כפי שמוצג ב-F7.
Alt-F10 - מוחק את כל הגדרות המקרו מהזיכרון.

יצירת מקרו

$G/$g - הפניית הפלט (בדומה ל- > בקובץ אצווה).
GG/gg - הוספת הפלט (בדומה ל- >> בקובץ אצווה).
$L/$l - הפניית הקלט (בדומה ל- < בקובץ אצווה).
$B/$b - הפניית הפלט של המקרו לפקודה (בדומה ל- | בשורת הפקודה).
$T/$t - הפרדה בין הפקודות בשורת הפקודה.
$$ - סימן דולר.
$1 - עד $9 פרמטרים מתחלפים (בדומה ל-%1 בקובץ אצווה).
$* - מייצג את כל המידע בשורת הפקודה שברצונך לציין, כאשר אתה מקיש את שם המקרו. זהו פרמטר מתחלף הדומה לפרמטר אצווה $1 עד $9 בהבדל חשוב אחד: כאן כל מה שתקיש בשורת הפקודה לאחר שם המקרו, מתחלף ב-$* במקרו.

הרצת המקרו נעשית באמצעות הקשת שם המקרו משורת הפקודה.
מחיקת המקרו נעשית באמצעות הפקודה הבאה:

DOSKEY ***macroname*** **=**

דוגמאות

- הפקודה הבאה יוצרת מקרו בשם dd המציג את רשימת הקבצים מסך אחרי מסך.

doskey dd=dir/p

כדי להריץ את המקרו, הקש dd בלבד.

- הפקודה הבאה יוצרת מקרו בשם DELBAK העובר לספריה MYDIR ומוחק בה את כל הקבצים בעלי הסיומת BAK.

doskey delbak=cd\mydir$tdel*.bak

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.

DOSSHELL

טעינת ממשק התפריטים הגרפי של DOS

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

הפקודה DOSSHELL מאפשרת למשתמשי DOS לטעון ממשק תפריטים גרפי ישירות מ-DOS. פקודה זו טוענת תוכנית מסגרת לניהול הקבצים בדיסק. מתוך ממשק התפריטים ניתן להריץ תוכניות DOS רגילות, מבלי לזכור את המבנה המדויק של הפקודה. כמו כן, ניתן גם להריץ ממנה פקודות ויישומים בהקשה על מקש או הלחיצת כפתור העכבר. ב-DOSSHELL קיימת אופציה של "הסבת משימות" (task swapping) באמצעותה ניתן לטעון לזיכרון מספר יישומים בו-זמנית, אפילו נפחם הכולל גדול מהזיכרון הפנוי של המחשב, ולעבור ביניהם בהקשת "המקש החם". כאשר עוזבים יישום אחד הוא "מוקפא" במקומו, וחוזרים אליו לאותה נקודה שיצאו ממנה. ללימוד כל האופציות העשירות של DOSSHELL, ראה את הספר "התחל ורוץ עם DOS 5" מאת אלן סימפסון בהוצאת פוקוס-מחשבים.

מבנה הפקודה

כדי להריץ את DOSSHELL במצב טקסט הקש:

DOSSHELL [/T[:*res*[*n*]]][/B]

כדי להריץ את DOSSHELL במצב גרפי הקש:

DOSSHELL [/G[:*res*[*n*]]][/B]

res איכות כושר ההפרדה של המסך:

L - נמוכה.

M - בינונית.

H - גבוהה.

n מציין את כושר ההפרדה, כאשר יש יותר מאפשרות אחת. ברירת המחדל תלויה בחומרה.

/B הרץ את DOSSHELL במצב שחור-לבן.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.
- אל תבצע את פקודת DOSSHELL מתוך מעבד פקודות שני שהופעל מתוך ה-DOSSHELL עצמו. פעולה כזו תגרום לצריכת זיכרון מיותר.
- במהלך ריצה של יישום תופס DOSSHELL 4K בלבד, אולם לאופציית הסבת המשימות נדרשים 30K נוספים.

DRIVER.SYS

יצירת כונן לוגי נוסף

סוג: פקודת קונפיגורציה

אם קיים במערכת שלך כונן פיזי נוסף, תוכל להגדיר אותו לוגית באמצעות מנהל ההתקן DRIVER.SYS.

מבנה הפקודה

DEVICE = DRIVER.SYS /D:*number* [/C][/F:*factor*][/H:*heads*] [/S:*sector*][/T:*tracks*]

/D:*number* מספר הכונן (בין 0 ל-127). לדוגמה, כונן A הוא 0, כונן B הוא 1 וכו'.

/C מציין שהכונן מסוגל לזהות שהדלת שלו פתוחה.

/F:*factor* קובע את סוג הכונן.

0 - 320K/360K, או 160K/180K.

1 - 1.2MB.

2 - 720K.

5 - דיסק קשיח.

6 - טייפ.

7 - 1.44MB.

8 - דיסק אופטי לקריאה/כתיבה.

9 - 2.88MB.

/H:*heads* המספר המקסימלי של ראשי כונן. הערכים האפשריים נעים בין 1

ל-99. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

/I השתמש בו רק כאשר המחשב אינו תומך בכונן מסוג 3.5 אינץ'.

/N בלוק של התקן בלתי נתיק.

/S:*sectors* מספר הסקטורים למסלול. הערכים האפשריים נעים בין 1 ל-99. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

/T:*tracks* מספר המסילות בכל צד. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ CONFIG.SYS תתמוך בכונן חיצוני של 720K.

device=driver.sys /d:2

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 5 ומעלה.

DRIVPARM

שינוי פרמטרים של כונן קיים

סוג: פקודת קונפיגורציה

הפקודה מיועדת לשנות פרמטרים של כונן פיזי קיים, גם כאשר הוגדר אחרת מקודם. הפקודה אינה יוצרת כונן לוגי חדש.

מבנה הפקודה

DRIVPARM=/D:*number*[/C][/F:*factor*][/H:*heads*][/I] /N]
[[/S:*sectors*][/T:*tracks*]

/D:*number* מספר הכונן (בין 0 ל-255). לדוגמה, כונן A הוא 0, כונן B הוא 1 וכו'.

/C מציין שהכונן מסוגל לזהות שהדלת שלו פתוחה.

/F:*factor* קובע את סוג הכונן.

0 - 320K/360K, או 160K/180K.
1 - 1.2MB.
2 - 720K.
5 - דיסק קשיח.
6 - טייפ.
7 - 1.44MB.
8 - דיסק אופטי לקריאה/כתיבה.
9 - 2.88MB.

/H:*heads* המספר המקסימלי של ראשי כונן. הערכים האפשריים נעים בין 1 ל-99. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

/I השתמש בו רק כאשר המחשב אינו תומך בכונן מסוג 3.5 אינץ'.

/N בלוק של התקן בלתי נתיק.

/S:*sectors* מספר הסקטורים למסלול. הערכים האפשריים נעים בין 1 ל-99. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

/T:*tracks* מספר המסילות בכל צד. ברירת המחדל תלויה בערכו של /F:*factor*.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תתאים טייפ לכתוב 10 מסילות של 99 סקטורים כל אחת.

drivparm=/d:3 /f:6 /h:1 /s:99 /t:10

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה.

ECHO

שליטה על הצגת הודעות על המסך
סוג: פקודה לקובצי אצווה

הפקודה ECHO שולטת על הצגת הודעות למסך בזמן הרצת קובץ אצווה (batch). בדרך כלל אינך מעוניין בהצגת הפקודות המבוצעות על המסך, לכן במצבים כאלה משתמשים בפקודת ECHO OFF המונעת את הצגת הפקודות במהלך ביצוע הפקודות שבקובץ.

מבנה הפקודה

ECHO [ON|OFF] [*string*]

ON גורם להצגת הפקודות. זוהי ברירת המחדל.
OFF גורם לכך שהפקודות לא תוצגנה.
string הודעה אותה תציג DOS ללא חשיבות אם ECHO נמצא במצב ON או OFF.

הערה: כאשר מצב הפקודה הוא OFF, מוצגת הפקודה עצמה על המסך, אולם הסימן @ לפני המלה ECHO מונע גם את כתיבת פקודת ה-ECHO עצמה על המסך.

דוגמאות

- הדוגמה הבאה של קובץ אצווה מציגה הודעה בת 3 שורות על המסך:

echo off
echo loading program
echo please wait

- סימן ה-@ לפני פקודה כלשהי בקובץ אצווה מונע את הצגתה למסך.
- אם תוסיף את סימן ה-@ לפני הפקודה echo off בדוגמה לעיל, תמנע את הצגתה למסך ותקבל את שורות 2 ו-3 בלבד:

@echo off

- הפקודה הבאה תשלח שורת הודעה למדפסת. לדוגמה, הפקודה הבאה תדפיס את ההודעה shalom.

echo shalom>lpt1

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

EDIT

טעינת העורך של DOS

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

העורך של DOS הוא עורך מסך. קיימות בו כל פונקציות העריכה הבסיסיות, כולל העתקה והעברה של שורות ובלוקים, פעולות חיפוש והחלפה, הדפסת טקסט ועוד. הפעלתו פשוטה מאוד והיא נעשית דרך תפריטים. העורך אינו מוגבל בגודל הקובץ, אלא במגבלות הזיכרון הפנימי של המחשב.

מבנה הפקודה

EDIT ***filespec*****[/B][/G][/H][/NOHI]**

filespec שם קובץ הטקסט אותו מעוניינים לערוך. אם קובץ בשם זה אינו קיים, ייפתח קובץ חדש באותו שם.

/B הפעל את העורך במצב שחור-לבן (אם הטקסט אינו מוצג כיאות).

/G במסכי CGA גרום לעדכון מהיר של המסך.

/H הצג את מספר השורות המקסימלי האפשרי במסך הקיים.

/NOHI אפשר תצוגה במסכי 8 צבעים. בדרך כלל DOS משתמשת ב-16 צבעים.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את הקובץ \mydir\myfile.doc:

edit \mydir\myfile.doc

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- הפקודה מחייבת נוכחות הקובץ QBASIC.EXE בספריה התורנית או במסלול החיפוש.
- קיימת תמיכה מלאה בעכבר בכל הפונקציות של העורך.

EGA.SYS

מנהל התקן לשמירה ושחזור מסך EGA
סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל התקן הדרוש למסכי EGA כאשר משתמשים בהסבת משימות ב-DOSSHELL. יש לטעון אותו בקובץ הקונפיגורציה.

מבנה הפקודה

```
DEVICE=EGA.SYS
```

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 5 ומעלה.

EMM386

שליטה על מנהל ההתקן EMM386.EXE לתמיכה בזיכרון EMS
סוג: פקודה חיצונית

EMM386 היא התוכנית השולטת על מנהל ההתקן EMM386.EXE. תוכנית זו מדליקה או מכבה אותו וכן את פעולת המעבד המתמטי Weitek coprocessor.

מבנה הפקודה

EMM386 [ON|OFF|AUTO][W=ON|W=OFF]

[ON|OFF|AUTO] הדלק/כבה/הפעל אוטומטית (לפי דרישת היישום) את מנהל ההתקן.

[W=ON|W=OFF] הדלק/כבה את המעבד המתמטי Weitek coprocessor.

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- מנהל ההתקן EMM386.EXE חייב להיות טעון בטרם ניתן להפעיל את הפקודה.
- ראה הפקודה EMM386.EXE.
- הקשת הפקודה לבדה תציג את מצב זיכרון EMS.

EMM386.EXE

מנהל התקן לזיכרון EMS במחשבי 386

סוג: פקודת קונפיגורציה

EMM386.EXE הוא מנהל התקן המאפשר למחשבי 80386 ומעלה בעלי זיכרון מורחב XMS לעבוד באמולציה של זיכרון מורחב EMS לפי תקן EMS4, ולאפשר טעינת תוכניות ומנהלי התקנים לזיכרון הגבוה.

מבנה הפקודה

**DEVICE = EMM386.EXE [ON | OFF | AUTO][*memory*]
[MIN = *size*][W = ON | W = OFF][M*x* | FRAME = *adress*
| /P*mmmm*][P*n* = *adress*][X = *mmmm-nnnn*][I = *mmmm-nnnn*]
[B = *adress*][L = *min*XMS][A = *altregs*][H = *handles*]
[D = *nnn*][RAM = *mmmm-nnnn*][NOEMS][NOVCPI]
[HIGHSCAN][VERBOSE][WIN = *mmmm-nnnn*][NOHI]
[ROM = *mmmm-nnnn*][NOMOVEXBDA][ALTBOOT]**

[ON | OFF | AUTO] הדלק/כבה/הפעל אוטומטית את מנהל ההתקן. הפעלה אוטומטית מתקיימת, רק כאשר יישום מסוים דורש זאת.

memory גודל הזיכרון שייתפס על-ידי הפקודה ב-K. ברירת המחדל היא 256K, והערכים האפשריים נעים בין 16 ל-32768.

MIN = *size* הכמות המינימלית של זיכרון EMS ב-K.

[W = ON | W = OFF] הדלק/כבה את המעבד המתמטי Weitek coprocessor.

M*x* מציין את כתובת מסגרת הדף. הערכים האפשריים נעים בין 1 ל-14.

FRAME = *adress* מציין ישירות את בסיס סגמנט מסגרת הדף. הערכים האפשריים נעים בין 8000h ל-9000h ובין C000h ל-E000h בקפיצות של 400h.

P*mmmm* מציין את כתובת מסגרת הדף. הערכים האפשריים ל-*mmmm* נעים בין 8000h ל-9000h ובין C000h ל-E000h בקפיצות של 400h.

P*n* = *adress* מציין את כתובת סגמנט הדף, כאשר *n* הוא מספר הדף המצוין ו-*adress* הוא כתובת הסגמנט הדרוש. הערכים האפשריים ל-*n* נעים 0 עד 255. הערכים האפשריים ל-*adress* נעים בין 8000h ל-9C00h ובין C000h ל-EC00h בקפיצות של 400h.

X = *mmmm-nnnn* מונע שימוש בכתובות מסוימות לטובת דף EMS. הערכים האפשריים נעים בין A000h ו-FFFFh. המתג X מועדף על פני I.

I = *mmmm-nnnn* מציין שימוש בכתובות מסוימות לטובת דף EMS. הערכים האפשריים נעים בין A000h ו-FFFFh. המתג X מועדף על פני I.

B = *adress* מציין את הכתובת הנמוכה ביותר ל-EMS. הערכים האפשריים נעים בין 1000h ל-4000h. ברירת המחדל היא 4000h.

L=*min*XMS מבטיח שכמות ה-KB המצוינת בזיכרון המורחב XMS תישמר גם לאחר טעינת EMM386.EXE.

A=*altregs* מציין כמה מערכות רגיסטר יוקצו לפקודה (לצורך הסבת יישומים). הערכים האפשריים נעים בין 0 ל-254. ברירת המחדל היא 0.

H=*handles* מציין בכמה שגרות טיפול להשתמש. הערכים האפשריים נעים בין 2 ל-255. ברירת המחדל היא 64.

D=*nnn* מציין כמה KB לשמור עבור מאגר הזיכרון של ה-DMA. הערכים האפשריים נעים 16 עד 256. ברירת המחדל היא 16.

RAM=*mmmm-nnnn* טווח כתובות לזיכרון הגבוה.

NOEMS אפשר גישה לזיכרון הגבוה בלבד.

NOVCPI בטל תמיכה ביישומי VCPI.

EMM386 HIGHSCAN יבצע בדיקה נוספת לזיכרון הגבוה.

VERBOSE התוכנית תציג מצב סטטוס והודעות שגיאה בטעינה.

WIN=*mmmm-nnnn* שמור כתובות פנויות ל-Windows.

NOHI מנע מ-EMM386 להיטען לזיכרון הגבוה.

ROM=*mmmm-nnnn* כתובות לזיכרון הצללים (shadow ram).

NOMOVEXBDA מונע מ-EMM386 לטעון את ה-BIOS המורחב לזיכרון הגבוה.

ALTBOOT מציין ש-EMM386 ישתמש ב-handler חליפי לאתחול המחשב (במקום Alt-Ctrl-Del).

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.
- טען כל תוכנית העובדת עם זיכרון מורחב EMS רק אחרי שטענת את EMM386.EXE.
- ראה הפקודה EMM386.

דוגמאות

- הפקודות הבאות בקובץ הקונפיגורציה טוענות את מנהל ההתקן לפי ברירות המחדל.

device=himem.sys
device=emm386.exe

שים-לב, שעליך לטעון את himem.sys לפני emm386.

- הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה טוענת את מנהל ההתקן שיעשה אמולציה ל-512K של זיכרון מורחב XMS לעבודה בזיכרון מורחב EMS:

device=c:\dos\emm386.exe 512

ERASE

מחיקת קבצים מהדיסק

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

ראה הפקודה DEL.

EXIT

יציאה מ-COMMAND.COM וחזרה לסביבת העבודה הקודמת

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

כאשר מריצים מעבד פקודות נוסף (למשל, כאשר יוצאים זמנית מיישום כלשהו ל-DOS) ומעוניינים לצאת ממנו ולחזור לסביבת העבודה הקודמת, מריצים את הפקודה EXIT.

מבנה הפקודה

EXIT

דוגמאות

- אם יצאת זמנית מיישום כלשהו ל-DOS, תחזיר אותך הפקודה הבאה ליישום ממנו יצאת:

exit

EXPAND

פתיחת קובצי DOS דחוסים

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

קובצי DOS מאוחסנים בצורה דחוסה בדיסקטים המקוריים. הם מאופיינים בסימן הקו התחתון (_) בסוף הסיומת של שמם. בזמן ההתקנה על-ידי התוכנית SETUP הם נפרסים אוטומטית ונכתבים בדיסק. אולם, כאשר אתה מעוניין לפתוח קובץ בודד, תוכל להשתמש בפקודה זו.

מבנה הפקודה

EXPAND ***filespec* [...] *dest***

***filespec*[...]** שמות המסלול של הקבצים לפתיחה. אין להשתמש בתווי הכללה.

dest יכול לכלול את שם הכונן, הספריה, שם קובץ היעד, או את חלקם.

דוגמאות

- אם ברצונך לפתוח לדיסק את קובץ הפקודה DISKCOPY, עליך לדעת תחילה באיזה דיסקט נמצא הקובץ __DISKCOPY.EX. מידע זה נמצא בקובץ PACKING.LST (שאינו דחוס) הנמצא בדיסקט הראשון.

  הכנס לכונן A את הדיסקט בו נמצא הקובץ המבוקש, והקש את הפקודה הבאה:

expand a:\diskcopy.ex__ c:\dos\diskcopy.exe

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- הקובץ הדחוס נושא את שם הקובץ עם __ בסוף הסיומת.

טיפים

- כדי לחסוך את הטרחה בחיפוש הקבצים בדיסקטים, הדפס מראש את הקובץ PACKING.LST הכולל גם את חלוקת הקבצים בין הדיסקטים.

FASTHELP

קריאה לעזרה מקוונת קצרה על פקודות DOS
סוג: פקודה חיצונית

פקודת FASTHELP נועדה להציג למסך עזרה קצרה ומהירה יותר מפקודת HELP. תמצא בה את מבנה הפקודה והסבר קצר על המתגים. הסברים מקיפים יותר קיימים בפקודה HELP. הפקודה FASTHELP מתייחסת לפקודות של שורת הפקודה בלבד, ולא למנהלי התקנים ופקודות קונפיגורציה ואצווה.

מבנה הפקודה

FASTHELP [*command*]

או: **[*command*] /?**

command היא הפקודה שעליה מבקשים עזרה.

דוגמאות

- כל אחת משתי הפקודות הבאות תצגנה למסך עזרה מהירה על הפקודה DISKCOPY.

FASTHELP DISKCOPY
DISKCOPY /?

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

FASTOPEN

זירוז הגישה לקבצים וספריות
סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון

זירוז הגישה לקבצים וספריות בדיסק נעשה על-ידי כך שהפקודה FASTOPEN שומרת, באמצעות מאגר זיכרון מיוחד המוקצה לכך מראש, את מקומם של הספריות והקבצים שנפתחו לאחרונה, וכתוצאה מכך היא יודעת לאתרם מייד בפעם הבאה. בנוסף לכך, שומרת FASTOPEN מידע על כתובות ההתחלה והסיום של חלקי הקבצים המפוצלים. תכונה זו יעילה במיוחד, כשמשתמשים בקבצים גדולים המפוצלים בדרך כלל בדיסק במספר חלקים. שמירת המידע על כתובותיהם של הפיצולים מונע מראש-הדיסק את הצורך לקרוא מידע זה כל פעם מחדש מה-FAT עם כל גישה לקובץ. ניתן להפעיל את הפקודה באופן בלתי תלוי על גבי כוננים שונים. פקודה זו גוזלת זיכרון רב יותר, ככל שתגדיל את מספר הקבצים, אולם אם ברשותך זיכרון מורחב, תוכל לנצלו לטעינת הפקודה. אפשר לטעון את הפקודה כפקודת DOS רגילה, או דרך קובץ הקונפיגורציה באמצעות הפקודה INSTALL.

מבנה הפקודה

קיימות שתי אפשרויות לכתיבת הפקודה:

FASTOPEN *d1*:[=*size*][*d2*:=*size*][...][/X]]

או, כתיבת השורה הבאה בקובץ הקונפיגורציה:

INSTALL=FASTOPEN.EXE *d1*:[=*size*][*d2*:=*size*][...][/X]]

d1,d2 וכך הלאה, הם הכוננים עליהם תפעל הפקודה.

size מספר הקבצים או הספריות אותם תשמור הפקודה בזיכרון (ברירת המחדל היא 48).

/X הורה לפקודת FASTOPEN להשתמש בזיכרון המורחב (expanded memory) בתקן EMS4 (בתנאי שהוא קיים במחשב).

דוגמאות

- הפקודה הבאה מקצה זיכרון למעקב אחר כתובותיהם של עד 100 קבצים בכונן C:

fastopen c: = 100

אם תשתמש בקבצים רבים יותר מאלה שהקצית מראש, תשמרנה בזיכרון הכתובות של הקבצים האחרונים בלבד.

- הפקודה הבאה מקצה זיכרון למעקב אחר מיקומם של עד 200 קבצים בכונן C ו-100 קבצים בכונן D, ושומרת אותו בזיכרון המורחב:

fastopen c: = 200 D: = 100 /X

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה.
- פקודת FASTOPEN לא תעבוד על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודה SUBST.
- הפקודה עובדת על עד 24 מחיצות בו-זמנית.
- הפקודה לא תעבוד עם כוננים המחוברים ברשת.
- סך-כל הקבצים והספריות המצוינות בפרמטר *size* ינוע בין 10 ל-999.
- שמירת כל קובץ בזיכרון דורשת כ-48 בתים, לכן שמירת 100 קבצים דורשת כ-4.8K.
- הקפד לבטל את הפקודה (על-ידי אתחול מחדש) בטרם תפעיל תוכנית איחוי (דפרגמנטציה) כמו DEFRAG.
- אין להריץ את הפקודה מתוך DOSSHELL.

FC

השוואה בין קבצים

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

הפקודה FC משווה בין שני קבצים (שווים או שונים בגודלם) או יותר, ומציגה את ההבדלים ביניהם. הקבצים יכולים להיות קובצי טקסט (ASCII), או קבצים בינאריים.

מבנה הפקודה

מבנה הפקודה הראשון מיועד לקובצי טקסט:

FC [/A][/C][/L][/LB*n*][/N][/T][/W][/*nnnn*][*filespec1*] [*filespec2*]

מבנה הפקודה השני מיועד לקבצים בינאריים:

FC [/B][*filespec1*] [*filespec2*]

/A מציין קובץ טקסט. במקום הצגה של כל השורות השונות, תציג הפקודה רק את השורה הפותחת והמסיימת את השינוי.

/B מציין קובץ בינארי. זוהי ברירת המחדל, כאשר משווים קבצים מסוג BIN, LIB, OBJ, SYS, COM ו-EXE. הצגת ההבדלים נעשית בצורה הבאה:

xxxxxxxx: yy zz

xxxxxxxx היא הכתובת היחסית מתחילת הקובץ עבור זוג בתים. yy ו-zz הן אי ההתאמות בין הקובץ הראשון והשני.

/C התעלם מהבדלים בין אות קטנה וגדולה, והתייחס לטקסט כאילו הכל כתוב באותיות גדולות.

/L התייחס לקבצים כקובצי טקסט (ברירת המחדל).

/LB*n* מספר השורות שמעבר לו תופסק ההשוואה. ברירת המחדל היא 100.

/N הצגת מספר השורה בהשוואת קובצי טקסט.

/T אינו הופך טאבים לרווחים. ברירת המחדל היא לטפל בטאבים כברווחים עם עצירה בכל תו שמיני.

/W כיווץ רווחים וטאבים, כך שההשוואה תתעלם מהם.

/nnnn קביעת מספר השורות העוקבות שצריכות להתאים. ברירת המחדל היא שתי שורות.

[*filespec1*] שם הקובץ הראשון להשוואה, כולל סיומת.

[*filespec2*] שם הקובץ השני להשוואה, כולל סיומת.

דוגמאות

- הפקודה הבאה משווה בין שני קובצי הטקסט myfile1 ו-myfile2:

fc myfile1 myfile2

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה.

FCBS

קביעת מספר הבלוקים הפתוחים לשליטה על קבצים

סוג: פקודת קונפיגורציה

FCBS הם מספר הבלוקים לשליטה על הקבצים אותם שומרת DOS פתוחים בו-זמנית. אם תוכנית כלשהי תבקש לפתוח קבצים נוספים, ייסגרו הקבצים שנפתחו ראשונים.

מבנה הפקודה

FCBS $=x$

x מספר הבלוקים הפתוחים. הערכים האפשריים נעים מ-1 עד 255 וברירת המחדל היא 4.

דוגמאות

- כדי לקבוע את מספר הבלוקים הפתוחים ל-10, רשום בקובץ הקונפיגורציה את השורה הבאה:

fcbs = 10

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.
- אינך צריך להשתמש בפקודה זו, אלא אם היישום דורש זאת ממך. יישומים מודרניים אינם נזקקים לפקודה זו.

FDISK

ניהול המחיצות בדיסק

סוג: פקודה חיצונית

דיסקים גדולים מקובל לחלק למספר מחיצות (partitions), שכל אחת מהן יכולה להיות כונן לוגי אחר, או אפילו לעבוד תחת מערכת הפעלה השונה מ-DOS (למשל UNIX). הפקודה FDISK קובעת את מספר המחיצות בדיסק ואת גודלן, וכן קובעת גם את המחיצה הראשית ואת מחיצות המישנה. יש להפעיל את הפקודה פעם אחת בלבד עם התקנת הדיסק לשימוש לפני העברת המידע אליו, מאחר שכל הפעלה נוספת שלה פוגעת במידע שעל הדיסק. קיימים שני סוגי מחיצות: מחיצה אחת ראשית, שהיא מחיצת DOS המשמשת לאתחול הדיסק (בדרך כלל כונן C) ומחיצות משניות (רק מגירסת DOS 3.3 ומעלה) היכולות להיות מחיצות של DOS (כונני E, D וכו') או אחרות. גודלה של המחיצה הראשית מוגבל ל-2GB.

חלוקת הדיסק למחיצות DOS אחדות שימושית במקרים מסוימים, לדוגמה כאשר מספר אנשים משתמשים באותו דיסק. במקרה כזה ניתן להקצות מחיצה נפרדת לכל אחד, כמו גם להשתמש במחיצה משנית כדי לגבות אליה נתונים, כתחליף או בנוסף לגיבוי לדיסקטים.

מבנה הפקודה

FDISK [/STATUS]

STATUS/ הצגת מידע על המחיצות הקיימות בדיסק הקשיח, מבלי להריץ את הפקודה עצמה.

משלב זה ואילך, מנחה אותך הפקודה בהתאם לתפריטים המופיעים על המסך.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- ניתן להשתמש בפקודת FDISK רק על דיסק קשיח.
- יש לבצע על הדיסק פורמט (לוגי) באמצעות הפקודה FORMAT אחרי החלוקה למחיצות.

- היזהר! חלוקת הדיסק למחיצות מוחקת בו את כל המידע.
- הפקודה לא תפעל על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודה SUBST.
- שינוי גודל מחיצה מחייב אותך למחוק אותה תחילה, מה שגורם לאובדן המידע. אם בכל זאת תהיה מעוניין בכך, עליך לגבות קודם את כל המידע.

FILES

קביעת המספר המקסימלי של קבצים פתוחים בו-זמנית

סוג: פקודת קונפיגורציה

באפשרותך להגדיר את המספר המקסימלי של הקבצים הפתוחים בעת ובעונה אחת. פקודת FILES קובעת את גודל הזיכרון הדרוש לטיפול בקבצים. יישומים רבים, כמו בסיסי נתונים דורשים מספר רב של קבצים פתוחים, וממליצים לקבוע אותם בין 20 ל-40 קבצים. יש תוכניות הקובעות לעצמן את מספר הקבצים הפתוחים שלא באמצעות ה-DOS.

מבנה הפקודה

FILES=x

x מספר בין 8 ל-255 (ברירת המחדל היא 8).

דוגמאות

- כתוב את הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה, כדי לאפשר פתיחתם של עד 40 קבצים בו-זמנית:

files=40

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אל תקבע בפקודה מספר קבצים גדול יותר מאשר נדרש על-ידי היישום, מאחר שכל קובץ דורש זיכרון של 48 בתים. דרישה זו מגדילה את צריכת הזיכרון של DOS, ומקטינה את כמות הזיכרון הפנוי עבור היישום שלך.

FIND

חיפוש מחרוזת טקסט בקובץ
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת FIND מאפשרת לך לחפש כל מחרוזת תווי טקסט שהיא בקובץ או בקבצים אחדים, ולשלוח את השורה שנמצאה אל המסך. הפקודה מתאימה לחיפוש תווים בעברית בתנאי שתטעין לזיכרון את תוכנית התמיכה במקלדת העברית (ראה KEYBHE). אם לא תציין שמות קבצים, תהפוך הפקודה לפקודת מסנן (פילטר), כלומר היא תאפשר סינון של פקודת DOS דרך תנאי מסוים (ראה דוגמה).

מבנה הפקודה

FIND [/V][/C][/N][/I]"*string*" [*filespec*][...]

/V גרום לפקודת FIND להציג כל שורה שאינה מכילה את המחרוזת.
/C ספור את מספר השורות המכילות את המחרוזת, והצג את הסך-הכול.
/N הצג את המספר היחסי של השורה המכילה את המחרוזת.
/I גרום לפקודה לא להתחשב באות גדולה או קטנה.
string מחרוזת התווים לחיפוש. בשל ההבדלים בין אותיות גדולות וקטנות באנגלית, יש לציין את המחרוזת בדיוק כפי שהיא מופיעה בקובץ.
filespec ציון הכונן, המסלול, שם הקובץ והסיומת של הקובץ בו יש לבצע את החיפוש. ניתן לציין מספר קבצים המופרדים באמצעות רווח ביניהם.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את כל השורות בעלות המחרוזת "shalom" בקובץ myfile.doc.

find "shalom" myfile.doc

- דוגמה לפקודת מסנן: הפקודה הבאה תסנן את הפלט של פקודת DIR ותציג רק את שמות הקבצים בעלי המחרוזת "FF".

dir /s | find "ff"

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אין להשתמש בתווי הכללה.
- פקודת FIND תסיים את החיפוש, כאשר תגיע לסימן Ctrl-Z בקובץ (end-of-file).

FOR

הרצת פקודת DOS על מספר קבצים
סוג: פקודה לקובצי אצווה ולשורת הפקודה

פקודה למשתמשים מנוסים. הפקודה FOR בקובץ אצווה (batch) או בשורת הפקודה, משמשת להרצה חוזרת של פקודה על מספר קבצים (ראה דוגמה).

מבנה הפקודה

לשימוש בקובץ אצווה:

FOR %%*var* IN (*comset*) DO *command*

לשימוש בשורת הפקודה:

FOR %*var* IN (*comset*) DO *command*

var ציון שם של משתנה.
comset סדרה של ערכים בהם תשתמש הפקודה.
command הפקודה שתתבצע בלולאה תשתמש באחד הפרמטרים מהרשימה המצוינת ב-*comset*, על-פי ערכו של המשתנה *var*.

דוגמאות

- *var* הוא משתנה פנימי של פקודה המסומן בצורה x%%, כאשר x יכולה להיות כל אות מ-a עד z. לדוגמה, אם נרצה למחוק בפקודה אחת את כל הקבצים בעלי שמות ההרחבה BAK ו-$$$ נכתוב בקובץ האצווה את השורה הבאה:

for %%a in (*.bak *.$$$) do del %%a

במקרה זה המשתנה a קיבל את הערכים *.$$$ ו-*.bak ופקודת המחיקה תחזור ותפעל כמספר הפעמים הנדרש למחיקת כל הקבצים. הפקודה FOR חוסכת ממך להקיש כל פעם בנפרד את הפקודה DEL עבור כל אחד מהקבצים האלה.

- הפקודה הבאה בקובץ אצווה תפעיל את הפקודה TYPE (הצג למסך) בכל הקבצים בעלי הסיומת BAT בספריה התורנית:

for %%b in (*.bat) do type %%b

פקודה זו שימושית, כדי להציג על המסך את הטקסט של כל קובצי האצווה בספריה התורנית.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- שם המשתנה המצוין בפקודה אינו יכול להיות שם שמור של DOS.

FORMAT

הכשרת דיסק לעבודה ב-DOS

סוג: פקודה חיצונית

פקודת FORMAT מכשירה את הדיסק לעבודה ב-DOS. יש להבדיל בין שני סוגי פורמט: פורמט פיזי ופורמט לוגי. כאשר מדובר בדיסקטים, מבצעת הפקודה את שני סוגי הפורמט גם יחד. בתחילה היא מחלקת את הדיסקט למבנה הלוגי המוכר על-ידי ה-DOS של מסילות (tracks) וסקטורים, ואחר כך היא בודקת באופן פיזי כל סקטור וסקטור בדיסקט, כדי לוודא את תקינותו. אם סקטור מסוים בלתי תקין, היא רושמת את כתובתו, כדי שלא יאוחסן בו מידע. כמובן שבמקרה כזה קטן הנפח הפנוי של הדיסקט, אך אין בכך כל נזק.

בדיסק קשיח מבצעת פעולת הפורמט של DOS רק פורמט לוגי, ולצורך ביצוע פורמט פיזי מוקדם משתמשים בתוכנית DEBUG, או בתוכניות מיוחדות המסופקות בדרך כלל על-ידי יצרן הדיסק.

פקודת FORMAT מגירסת DOS 5 מבצעת פורמט בטוח ומאפשרת שחזור הקבצים המחוקים באמצעות התוכנית UNFORMAT הקיימת ב-DOS.

באמצעות המתג U ניתן לבצע פורמט שאינו מאפשר שחזור, כפי שהיה מקובל עד לגירסה 5.

כמו כן, מבצעת פקודת FORMAT בגירסה 5 ומעלה גם פורמט מהיר הנמשך שניות ספורות בלבד, אך הוא אינו מסמן את הסקטורים הפגומים בדיסק.

המשתמשים בדיסק קשיח נוהגים לפעמים לשנות את שם הפקודה, כדי למנוע ממשתמש זר לפרמט בטעות את הדיסק. הם נוהגים לפרמט דיסקטים בכוננים A, או B רק באמצעות קובץ אצווה, שמונע טעות בהקשת הפקודה.

מבנה הפקודה

קיימים מספר מבנים אפשריים של הפקודה:

FORMAT ***d*****:[/V:*label*][/Q][/U][/F:*size*][/S][/B]**

FORMAT ***d*****:[/V:*label*][/Q][/U][/N:*xx*][/T:*yy*][/S][/B]**

FORMAT ***d*****:[/V:*label*][/Q][/U][/1][/4][/S][/B]**

FORMAT ***d*****:[/Q][/U][/1][/4][/8][/S][/B]**

d: הכונן עליו יש לבצע את הפורמט.

/V:*label* מתג המופיע מגירסת DOS 4 הרושם אוטומטית את תווית הדיסק (label), ונותן לו מספר סידורי ייחודי. שם הדיסק ומספרו הסידורי נרשמים ב-boot sector בזמן ביצוע הפורמט. המספר הסידורי מוצג על המסך בסיום הפעולה. לאחר מכן ניתן לראות מספר זה בפלט של פקודות DOS שונות, כמו פקודת CHKDSK. מאחר שגירסת DOS 5 דורשת שם ומספר סידורי לכל דיסק, תתבקש להקיש שם לדיסק, גם אם שכחת לציין את הפרמטר בפקודה.

/Q בצע פורמט מהיר של דיסקט משומש. פעולה זו אינה מסמנת בדיסקט סקטורים פגומים.

/U בצע פורמט ללא יכולת לשחזר אחר-כך בפקודת UNFORMAT. השתמש במתג זה, אם קיבלת הודעות שגיאת קריאה-כתיבה בשימוש בדיסקט.

/F:*size* מפרמט את הדיסקט לנפח המצוין ב-*size* היכול לקבל את אחד מן הערכים הבאים: 160, 180, 320, 360, 720, 1200, 1440, 2880.

/S העתק לדיסקט המפורמט את מערכת ההפעלה.

/B השאר בדיסקט המפורמט מקום לקובצי המערכת. מיועד לגרסאות קודמות של DOS.

/N:*xx* מבצע פורמט לדיסקט עם *xx* סקטורים בכל מסילה (track). פרמטר זה שימושי, אם אתה משתמש בסוגים של מחשבים, ומפרמט דיסקטים בכונן של מחשב אחד עבור שימוש במחשב אחר.

yy:T/ מבצע פורמט לדיסקט עם *yy* מסילות. פרמטר זה שימושי רק אם אתה משתמש בסוגים שונים של מחשבים, ומפרמט דיסקטים בכונן של מחשב אחד עבור שימוש במחשב אחר.

1/ גרום לביצוע הפורמט רק על צד אחד של הדיסקט (מהדורה 1.X של DOS יכולה לטפל רק בדיסקטים של צד אחד).

4/ גרום לכונן 1.2MB לפרמט דיסקט בתכולה של 360K.

8/ פרמט דיסקט ל-8 סקטורים בלבד במקום ל-9 כמקובל בדיסקט 360K. מהדורה 1.X של DOS יכולה לטפל רק בדיסקטים בעלי 8 סקטורים. IBM בחרה בעבר בהגבלה שמרנית, כדי לצמצם את הטעויות הנגרמות בעקבות אחסון מידע רב מדי בכל מסילה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תפרמט דיסקט בכונן A:

format a:

אם ברשותך דיסק קשיח, מוטב שתפעיל פקודה זו מתוך קובץ אצווה בשם F.BAT, באופן כזה שהקשת האות F בלבד תבצע פורמט בכונן A, ללא חשש של פירמוט הדיסק הקשיח, אם הקשת בטעות על כונן C.

- הפקודה הבאה תפרמט במהירות דיסקט משומש הנמצא בכונן A:

format a: /q

- הפקודה הבאה תפרמט דיסקט הנמצא בכונן A, ותעביר אליו את קובצי המערכת:

format a: /s

אם תעתיק לדיסקט גם את הקובץ command.com, תוכל לאתחל את המחשב באמצעותו.

- הפקודה הבאה תפרמט דיסקט 360K הנמצא בכונן A בן 1.2MB:

format a: /4

או: **format a: /f:360**

- הפקודה הבאה תפרמט דיסקט הנמצא בכונן A, ותיתן לו את השם utility:

format a: /v:utility

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- הפקודה לא תפעל על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודת SUBST ובכונני רשת.
- דיסקט של 360K שנוצר בפקודת FORMAT בכונן של 1.2MB, לא ניתן תמיד לקריאה אמינה בכונן של 360K.
- אם עליך לבצע פורמט לדיסקט של 360K עבור כונן 1.2MB אחר, בצע אותו בכונן האחר, כדי שתוכל לכתוב עליו באמינות.

טיפים

- דיסקט שעומדים להעתיק עליו בפקודה DISKCOPY אינו חייב להיות מפורמט, מאחר שהעתקה ממילא מפרמטת אותו. לכן, תוכל לחסוך זמן יקר, אם לא תפרמט מראש כל דיסקט חדש, אלא דיסקטים שאתה מעתיק עליהם מידע בפקודת COPY.
- אם יש לך צורך לפרמט כמות גדולה של דיסקטים, תוכל להשתמש בתוכנות פירמוט מיוחדות המפרמטות בצורה יעילה יותר. קיימות תוכנות פירמוט (כגון 2FORMAT) המפרמטות בשני הכוננים בזה אחר זה (לא בו-זמנית), וכן תוכניות המפרמטות ברקע, בעוד אתה עובד עם יישום כלשהו (כגון CONFMT).

GOTO

מעבר לשורת הפקודה המסומנת בתווית

סוג: פקודה לקובצי אצווה

פקודה למשתמשים מנוסים. במהלך ביצוע קובץ אצווה (batch) מתעורר לעתים הצורך לבצע פקודות שלא לפי סדר הכתיבה, או לחזור בשלב מסוים ולבצע פקודות קודמות בשנית. פעולה כזאת נקראת בשם לולאה (loop). הפקודה GOTO מאפשרת לך להעביר את הפקודה לשורה מסוימת בקובץ. לצורך זיהוי השורה משתמשים בתווית (label), שאיננה מהווה פקודה (מאחר שהיא מתחילה בתו נקודתיים משמאל), כפי שתראה בדוגמאות שבהמשך.

מבנה הפקודה

GOTO *label*

label תווית זיהוי השורה אליה יש להעביר את ביצוע הפקודה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה תציג את רשימת הקבצים בכונן A, תעצור עד הקשת מקש כלשהו, ותחזור לבצע את הפקודה מחדש וחוזר חלילה. הפקודה תסתיים רק עם הקשה על Ctrl-Break.

```
:start
dir a:
pause
goto start
```

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

GRAPHICS

אופציה להדפסת מסך גרפי

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

מקש ה-Print Screen מאפשר כרגיל הדפסת מסך עם תווים בלבד. אולם, אם פקודת GRAPHICS טעונה, תוכל להדפיס במדפסת את תצוגת המסך הגרפי שלך (VGA, EGA, CGA, או הרקולס) באמצעות הקשה על אותו מקש. עליך לטעון את התוכנית פעם אחת לזיכרון, והיא תישאר בו עד לאתחול הבא של המחשב. תוכל להדפיס אחריה גם מסכי טקסט רגילים.

מבנה הפקודה

GRAPHICS [*type*][*filespec*] **[/R][/B][/LCD][/PRINTBOX:STD**
|/PRINTBOX:LCD]

type מציין את סוג המדפסת. להלן שמות המדפסות של IBM: GRAPHICS (עבור מדפסת Proprinter), GRAPHICSWIDE (עבור Proprinter רחבה), THERMAL, COLOR1, COLOR4, COLOR8.
להלן שמות המדפסות של HP: DESKJET, QUIETJET, HPDEFAULT, PAINTJET, LASERJETII, THINKJET, LASERJET, RUGGEDWRITERWIDE, RUGGEDWRITER, QUIETJETPLUS.

filespec פרמטר אופציונלי המציין כונן, מסלול ושם קובץ המכיל מידע מיוחד עבור המדפסת. ברירת המחדל היא הקובץ GRAPHICS.PRO.

/R הדפס בצבעים הפוכים (reverse video). לבן במסך מודפס לבן ושחור במסך מודפס שחור.

/B הדפס את הרקע בצבע, כאשר בפרמטר *type* מצוין COLOR4, או COLOR8.

/LCD הדפס את אשר מוצג במסך LCD (Liquid Crystal Display) בייחס ממדים נכון של גובה לרוחב (השונה מייחס הממדים של מסך CGA שהיא ברירת המחדל).

/PRINTBOX:STD|/PRINTBOX:LCD קבע את גודל תמונת ההדפסה. האפשרויות הן STD או LCD. ניתן לכתוב PB במקום PRINTBOX.

דוגמאות

- כדי להדפיס תווים גרפיים במדפסת בעלת אמולציה של מדפסת IBM Proprinter (ברירת המחדל), עליך לתת תחילה את הפקודה הבאה, ולאחריה להקיש Print Screen:

graphics

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

- הדפסה גרפית אורכת זמן רב יותר מהדפסת טקסט.
- הפקודה תפעל כשורה, רק אם ברשותך מדפסת תואמת לאלו הקיימות בפקודה.

HELP

עזרה לשימוש בכל פקודות DOS

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת HELP מציגה למסך עזרה מלאה על כל פקודות DOS, כולל פקודות הקונפיגורציה וקובצי האצווה. על-ידי הקשת HELP מוצגים מסכים עם רשימת כל הפקודות ומהם תבחר את הפקודה המבוקשת. בתוך כל פקודה תוכל לעבור באמצעות מקש ה-TAB בין מסך מבנה הפקודה, מסך ההערות ומסך הדוגמאות.

מבנה הפקודה

HELP [/B][/G][/H][/NOHI][*command*]

/B מאפשר שימוש במסך מונוכרום עם כרטיס צבע.
/G מאפשר עדכון מהיר של מסך CGA.
/H מציג למסך מספר מקסימלי של שורות שהחומרה מאפשרת.
/NOHI מאפשר שימוש בצג ללא תווים מודגשים בהארה.
command הפקודה עליה מבקשים עזרה. אם לא תציין שם של פקודה, תוצג רשימת הפקודות המלאה בלבד.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה מסך עזרה של הפקודה COPY.

help copy

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- עזרה קצרה יותר על פקודות שורת הפקודה בלבד תקבל בפקודה FASTHELP.

HIMEM.SYS

מנהל התקן לתמיכה בזיכרון המורחב XMS

סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל התקן לתמיכה בזיכרון המורחב XMS (extended memory) המאפשר לנהל את הזיכרון על-פי תקן XMS במחשבים מסוג 286 ומעלה. מנהל זה גם מאפשר לכלול במאגר הזיכרון שלו את 64K הראשונים לאחר ה-1MB הידועים כ-HMA. אם ברשותך כרטיס זיכרון EMS, תוכל לייחד חלק ממנו ל-XMS.

מבנה הפקודה

DEVICE=HIMEM.SYS [EISA][/HMAMIN=*m*]
[/NUMHANDLES=*n*][/INT15=*xxxx*][/MACHINE:*xxxx*]
[/A20CONTROL:ON|OFF][/SHADOWRAM:ON|OFF]
[/CPUCLOCK:ON|OFF][VERBOSE]

/HMAMIN=*m* הגודל המינימלי (ב-K) של תוכנית שוכנת זיכרון (TSR) שתיכנס לזיכרון העליון. תוכניות קטנות מערך זה לא תיכנסנה אליו. מינימום הגודל הוא 0 והמקסימום הוא 63. ברירת המחדל היא 0.

EISA למחשבי EISA בלבד עם 16MB זיכרון. מציין שהפקודה תקצה לה את כל הזיכרון XMS.

/NUMHANDLES=*n* המספר המקסימלי של בלוקי זיכרון מורחב XMS (ב-K) בשימוש בזמן נתון. המינימום הוא 1 והמקסימום הוא 128. ברירת המחדל היא 32. כל מספר נוסף גוזל 6 בתים בזיכרון.

xxxx=**INT15/** תופס כמות זיכרון (ב-KB) עבור פסיקה 15.

MACHINE:*xxxx*/ קוד של סוג המחשב. רשימת קודים מעודכנת מצויה בקובץ README.TXT המצורף לדיסקטים של התוכנה. ברירת המחדל היא 1, והיא מתייחסת למחשב IBM PC/AT.

A20CONTROL:ON|OFF/ במצב OFF הפקודה שולטת על השורה A20 (השורה השולטת על הזיכרון הגבוה) בתנאי שהיתה במצב OFF, כאשר הפקודה נטענה לזיכרון. ברירת המחדל היא ON.

SHADOWRAM:ON|OFF/ פרמטר הנתמך רק במספר מחשבים ומאפשר לבטל טעינת ה-SHADOWRAM (זיכרון קריאה בלבד) לזיכרון הגבוה ולהקצות את כולו למאגר הזיכרון. ברירת המחדל היא OFF.

CPUCLOCK:ON|OFF/ מאפשר תיקון בעיה הקיימת, כאשר הפקודה משפיעה על מהירות השעון במחשב. אם התרחשה בעיה כזו, הפעל את הפקודה במצב ON.

VERBOSE/ הפקודה תציג מצב סטטוס והודעות שגיאה בטעינתה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה טוענת את מנהל ההתקן לפי ברירות המחדל:

device = himem.sys

IF

ביצוע מותנה של פקודה בקובץ אצווה
סוג: פקודה לקובצי אצווה

הפקודה IF היא פקודת תנאי ובעלת תפקיד חשוב בכל סוג של תכנות. פקודת תנאי קובעת בפשטות "בצע דבר אחד אם התנאי מתקיים, ואם התנאי אינו מתקיים, בצע דבר אחר". תכונה זו מאפשרת להשתמש בה בקובץ אצווה, כדי

לבצע דבר אחד אם מתקיים התנאי, ודבר אחר אם התנאי אינו מתקיים. ברוב שפות התכנות המתקדמות פקודת תנאי נקראת IF.

מבנה הפקודה

IF [NOT] ***condition command***

NOT בדוק אם הפקודה אינה מתקיימת. הפקודה תתבצע, אם התנאי אינו מתקיים.

condition התנאי לביצוע הפקודה. ניתן להגדיר את התנאי באחת מהצורות הבאות:

code ERRORLEVEL משמשת כדי לקבוע אם התוכנית או הפקודה שהתבצעה קודם החזירה קוד סיום שווה ל-*code* או גדול ממנו.

string1 = =*string2* מציינת ש-*string1* חייב להיות שווה ל-*string2*, כדי שהתנאי יתקיים.

filespec EXIST התנאי יתקיים רק אם הקובץ המצוין בפרמטר *filespec* קיים בספריה.

command שם הפקודה לביצוע, אם התנאי מתקיים.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה בקובץ אצווה תציג על המסך את ההודעה: "can't find file" אם הקובץ myfile.doc אינו קיים.

if not exist myfile.doc echo can't find file

שים-לב!

■ הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

INCLUDE

הכללת בלוק אחד של פקודות בתוך בלוק אחר

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת קונפיגורציה הנכתבת בקובץ CONFIG.SYS כדי לציין הכללת רצף אחד של פקודות בתוך רצף אחר של פקודות. זו אחת משש פקודות של ריבוי קונפיגורציות המאפשרת לאתחל את המחשב בקונפיגורציות שונות. בתחילתו של הקובץ CONFIG.SYS אתה מגדיר תפריט שכל פריט ממנו מתייחס ל"בלוק" של פקודות. כאשר תרצה להכליל בלוק פקודות מסוים כחלק מרצף פקודות של בלוק אחר, השתמש בפקודה INCLUDE. פרטים נוספים ראה בערך MENUITEM.

מבנה הפקודה

INCLUDE=***blockname***

blockname שמו של הבלוק.

דוגמאות

- אם קראת לפקודות הבסיסיות בקובץ CONFIG.SYS בשם base-config, תוכל להכליל את כולן בפקודה אחת בכל בלוק אחר באמצעות הפקודה הבאה:

include=base-config

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

INSTALL

טעינת תוכניות שוכנות זיכרון בקובץ CONFIG.SYS

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת INSTALL מאפשרת לטעון לזיכרון מספר תוכניות שירות של DOS בקובץ ה-CONFIG.SYS. הפקודות הן: FASTOPEN.EXE, KEYB.COM, NLSFUNC.EXE ו-SHARE.EXE. את הקבצים האלה אפשר לטעון גם דרך קובץ האצווה AUTOEXEC.BAT, או משורת הפקודה.

מבנה הפקודה

INSTALL=*filespec*

filespec אחד מבין ארבעת הקבצים הבאים אותם ביכולתך לטעון דרך ה-CONFIG.SYS: KEYB.COM, FASTOPEN.EXE, NLSFUNC.EXE ו-SHARE.EXE.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה טוענת את הפקודה FASTOPEN המקצה זיכרון למעקב אחר מיקומם של עד 100 קבצים בכונן C:

install=fastopen.exe c:=100

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.

טיפים

- קיימים שני יתרונות לטעינת מנהלי התקנים בקובץ הקונפיגורציה: ראשית, אינך צריך לטעון אותם בנפרד אם אתה משתמש בכמה קובצי AUTOEXEC.BAT. שנית, אתה צורך כך קצת פחות זיכרון, מאחר שהתוכנית נטענת ללא משתני הסביבה שלה.

INTERLNK

השלמת הקישור בין שני מחשבים
סוג: פקודה חיצונית

פקודת INTERLNK משלימה את הקישור בין שני מחשבים מקושרים באמצעות היציאות המקביליות או הטוריות שלהם. בטרם תשתמש בפקודה זו, עליך לטעון לזיכרון במחשב הלקוח (client) את מנהל ההתקן INTERLNK.EXE באמצעות פקודת DEVICE בקובץ CONFIG.SYS ולהריץ משורת הפקודה את INTERSVR במחשב השרת (server). ראה פרטים נוספים על קישור בין שני מחשבים בערך INTERSVR.

מבנה הפקודה

INTERLNK [*client* = [*server*]]

client מציין הכונן של מחשב הלקוח אשר מוסב אל השרת. הכונן חייב להיות מוסב כבר בשלב טעינת מנהל ההתקן INTERLNK.EXE.

server מציין הכונן המוסב של השרת. הכונן חייב להיות מוצג בטור כונני השרת על המסך.

הקשת הפקודה בלבד יוצרת את הקישור בין שני המחשבים, ומציגה הודעה למסך על מצב הכוננים והמדפסות המוסבים.

דוגמאות

- הפקודה הבאה יוצרת את הקישור בין השרת ללקוח:

interlnk

- הפקודה הבאה מסבה את כונן g של הלקוח לכונן e של השרת:

interlnk g = e

- הפקודה הבאה מבטלת את ההסבה של כונן f של הלקוח:

interlnk f =

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- כאשר אתה מנסה ליצור קישור אל מחשב שאינו מחובר, או שאינו מריץ את פקודת INTERSVR, יוצג הקישור על המסך בצורת שלושה כוננים נוספים, אולם כאשר תרצה להציג את תוכן הכוננים הם יוצגו ריקים. כדי שיוצג תוכנם, חייב השרת להיות מקושר ולהריץ את פקודת INTERSVR.

INTERLNK.EXE

יצירת קישור בין שני מחשבים ושיתוף כוננים ומדפסות ביניהם
סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל ההתקן INTERLNK.EXE מאפשר שיתוף כוננים ומדפסות בין שני מחשבים מקושרים באמצעות היציאות המקביליות או הטוריות שלהם. לדוגמה, ניתן לקשר מחשב מחברת למחשב שולחני ולשתף את הקבצים בעבודה. תשתמש בפקודה זו במחשב הלקוח (client) באמצעות פקודת DEVICE בקובץ CONFIG.SYS בטרם תריץ את הפקודה INTERLNK משורת הפקודה של מחשב הלקוח ואת הפקודה INTERSVR בשורת הפקודה של השרת (server). ראה פרטים על קישור שני מחשבים בערך INTERSVR.

מבנה הפקודה

DEVICE=INTERLNK.EXE [/DRIVES:*n*] [/NOPRINTER]
[/COM[:][*n*|*address*]] [/LPT[:][*n*|*address*]]
[/AUTO]][/NOSCAN] [/LOW] [/BAUD:*rate*] [/V]

/DRIVES:*n* מספר הכוננים המוסבים. אם תציין אפס, תוסבנה רק המדפסות.
/NOPRINTER אל תסב מדפסות. ברירת המחדל היא הסבת כל היציאות.
/COM[:][*n*|*address*] ציון היציאה הטורית לקישור. הפרמטר *n* מציין את מספר היציאה וה-*address* את כתובתה. כאשר לא מציינים פרמטרים אלה, נסרקות כל היציאות הטוריות, ונעשה שימוש ביציאה הראשונה הקשורה לשרת. אם תציין רק COM/ ולא תציין LPT/, מחשב הלקוח יחפש רק יציאות טוריות. ברירת המחדל מחפשת יציאות טוריות ומקביליות.

[n|address][:]**LPT/** ציון היציאה המקבילית לקישור. הפרמטר *n* מציין את מספר היציאה וה-*address* את כתובתה. כאשר לא מציינים פרמטרים אלה, נסרקות כל היציאות המקביליות, ונעשה שימוש ביציאה הראשונה הקשורה לשרת. אם תציין רק LPT/ ולא תציין COM/, מחשב הלקוח יחפש רק יציאות מקביליות. ברירת המחדל מחפשת יציאות טוריות ומקביליות.

AUTO/ מתקין את מנהל ההתקן בזיכרון, רק כאשר הלקוח יכול ליצור קישור עם השרת בשלב האתחול. ברירת המחדל היא התקנה בכל מקרה, גם כאשר לא נוצר קישור.

NOSCAN/ התקנת מנהל ההתקן בזיכרון, ומניעת היווצרות הקישור בשלב האתחול. ברירת המחדל היא ניסיון ליצור קשר מייד לאחר ההתקנה.

LOW/ טוען את מנהל ההתקן לזיכרון הבסיסי. ברירת המחדל היא להתקינו בזיכרון הגבוה אם קיים.

BAUD:*rate*/ קובע את מהירות התקשורת לאחד מהערכים הבאים: 9600, 19200, 38400, 57600, 115200 באוד. ברירת המחדל היא 115200 באוד.

V/ מונע התנגשות עם שעון המחשב. השתמש במתג זה, כאשר קיימת תקשורת טורית בין מחשבים, ואחד מהם מפסיק לפעול כאשר נעשית פנייה לכונן או ליציאת מדפסת.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את מנהל ההתקן לזיכרון, ומציינת את היציאה הטורית COM2 לקישור, ללא הסבת יציאות המדפסות:

device=interlnk.exe /com2 /noprinter

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- סריקת כל היציאות הטוריות עלולה לדכא את היציאה הטורית של העכבר. במקרה כזה ציין במפורש את מספר היציאה הטורית או המקבילית שהקצית לקישור.
- מיקום הפקודה בקובץ CONFIG.SYS עלול להשפיע על הסבות כוננים בהמשך ריצת הקובץ. לכן, טען את מנהל התקן הקישור כפקודה אחרונה.

- טען רק אותם חלקים הנחוצים לך בפקודה, כדי שלא ייטענו החלקים האחרים וכך תוכל לחסוך בזיכרון.
- הפקודות הבאות אינן פעילות בכוננים המוסבים: CHKDSK ,DEFRAG, SYS ,FORMAT ,FDISK ,DISKCOPY ,DISKCOMP, .UNDELETE ,UNFORMAT
- כאשר אתה מפנה הדפסה מ-Windows ליציאות LPT1 ו-LPT2, השתמש ב-control panel של Windows בשמות LPT1.DOS ו-LPT2.DOS.

INTERSVR

יצירת הקישור בין שני מחשבים במחשב השרת

סוג: פקודה חיצונית

פקודת INTERSVR מטעינה את תוכנת הקישור במחשב השרת, כדי להשלים את הקישור בין שני מחשבים המקושרים באמצעות היציאות המקביליות או הטוריות שלהם. בטרם תשתמש בפקודה זו, עליך לטעון לזיכרון במחשב הלקוח (client) את מנהל ההתקן INTERLNK.EXE באמצעות פקודת DEVICE בקובץ CONFIG.SYS.

קישור שני מחשבים

קישור בין שני מחשבים נועד לשתף כוננים ומדפסות ביניהם. הדבר נעשה על-ידי חיבור היציאות הטוריות או המקביליות של שני המחשבים באמצעות כבלים מתאימים. את הכבלים הדרושים ניתן להשיג בחנויות לצורכי מחשב, ואם תרצה להכינם בעצמך, תוכל למצוא את הסכימה שלהם במסך העזרה של הפקודה INTERLNK.

קיימות שלוש פקודות לקישור בין שני המחשבים ועליך להשתמש בהן באופן הבא: קרא למחשב אחד בשם שרת (server) וטען עליו את תוכנת INTERSVR. קרא למחשב השני בשם לקוח (client), וטען בו את מנהל ההתקן INTERLNK.EXE בקובץ CONFIG.SYS. אם ביצעת את הפקודות האלו בסדר המצוין כאן, שני המחשבים מקושרים עתה, אולם אם הטענת את מנהל ההתקן במחשב הלקוח לראשונה, ואחר-כך הטענת את INTERSVR בשרת, תצטרך להקיש INTERLNK במחשב הלקוח, כדי להשלים את הקישור.

כאשר מנהל ההתקן טעון במחשב הלקוח, הוא מסב את הכוננים הפנויים שלו שיהיו כונני השרת. לדוגמה, אם במחשב הלקוח תפוסים הכוננים A, B ו-C ואילו במחשב השרת קיימים שלושה כוננים נוספים, מחשב הלקוח יתייחס אל כונני השרת האלה באותיות D, E ו-F. באופן דומה, אם במחשב הלקוח קיימות היציאות המקביליות LPT1 ו-LPT2, מחשב הלקוח ייחס ליציאה הראשונה של השרת, את השם LPT3.

מבנה הפקודה

INTERSVR [*drive*:[...]] [**/X**=*drive*:[...]] [**/LPT**:[*n*|*address*]] [**/COM**:[*n*|*address*]] [**/BAUD**:*rate*] [**/B**] [**/V**] [**/RCOPY**]

***drive*=X/** ציון אותיות הכוננים המוסבים. ברירת המחדל מסבה את כל הכוננים.

/LPT:[*n*|*address*] ציון היציאה המקבילית לקישור. הפרמטר *n* מציין את מספר היציאה וה-*address* את כתובתה. כאשר לא מציינים פרמטרים אלה, נסרקות כל היציאות המקביליות, ונעשה שימוש בראשונה הקשורה לשרת. אם תציין רק LPT/ ולא תציין COM/, מחשב הלקוח יחפש רק יציאות מקביליות. ברירת המחדל מחפשת יציאות טוריות ומקביליות.

/COM:[*n*|*address*] ציון היציאה הטורית לקישור. הפרמטר *n* מציין את מספר היציאה וה-*address* את כתובתה. כאשר לא מציינים פרמטרים אלה, נסרקות כל היציאות הטוריות, ונעשה שימוש ביציאה הראשונה הקשורה לשרת. אם תציין רק COM/, ולא תציין LPT/, מחשב הלקוח יחפש רק יציאות טוריות. ברירת המחדל מחפשת יציאות טוריות ומקביליות.

/BAUD:*rate* קבע את מהירות התקשורת לאחד הערכים הבאים: 9600, 19200, 38400, 57600, 115200 באוד. ברירת המחדל היא 115200 באוד.

/B הצג את מסך השרת באופן שחור-לבן. השתמש במתג זה, כאשר יש לך בעיות קריאות במסך מונוכרום.

/V מונע התנגשות עם שעון המחשב. השתמש במתג זה, כאשר קיימת תקשורת טורית בין מחשבים, ואחד מהם מפסיק לפעול כאשר נעשית פנייה לכונן או ליציאת מדפסת.

/RCOPY מעתיק את קובצי INTERLNK ממחשב אחד לאחר, בתנאי שהמחשבים מקושרים בכבל טורי 7 חוטים (7-wire null modem serial cable), ופקודת MODE קיימת במחשב שאליו מתקינים את הקבצים.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את מנהל ההתקן לזיכרון, ומציינת את היציאה הטורית COM2 לקישור, ללא הסבת יציאות המדפסות:

device=interlnk.exe /com2 /noprinter

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- סריקת כל היציאות הטוריות עלולה לדכא את היציאה הטורית של העכבר. במקרה כזה ציין במפורש את מספר היציאה הטורית או המקבילית שהקצית לקישור.
- הפקודה מסבה כוננים לפי הסדר שאתה מציין בפקודה.
- הפקודה אינה מסבה כונני רשת, כונני CD-ROM וכל התקן אחר המשתמש בממשק הסבה.
- כאשר אתה משתמש בפקודה בסביבה מרובת משימות, מקשי הסבת המשימות לא יהיו פעילים עד יציאתך ממצב הקישור.
- הפקודות הבאות אינן פעילות בכוננים המוסבים: CHKDSK, DEFRAG, DISKCOMP, DISKCOPY, FDISK, FORMAT, SYS, UNDELETE, UNFORMAT.

KEYB

טעינת קוד המקלדת לזיכרון

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

פקודת KEYB טוענת טבלת תרגום חדשה למקלדת המותאמת למדינה מסוימת, במקום טבלת התרגום הקיימת (ברירת המחדל היא המקלדת האמריקאית). באפשרותך לבחור טבלת תרגום אחת מבין טבלאות תרגום של מדינות שונות. שים-לב! שמבנה הפקודה משתנה בגרסאות השונות של DOS. אפשר לטעון אותה בקובץ הקונפיגורציה באמצעות הפקודה INSTALL. פקודה זו אינה מתייחסת לקוד המקלדת העברית (ראה KEYBHE).

מבנה הפקודה

KEYB [*xx*[,[*yyy*],[*filespec*]][/E][/ID:*iii*]]

או: הרץ את הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה:

INSTALL=KEYB [*xx*[,[*yyy*],[*filespec*]][/E][/ID:*iii*]]

xx קוד בן שתי אותיות של המדינה.

yyy מספר דף הקוד המגדיר את מערכת התווים.

filespec שם קובץ המגדיר את המקלדת. ניתן לציין כונן ומסלול. ברירת המחדל היא הקובץ KEYBOARD.SYS.

[/E] ציין אם מותקנת מקלדת מורחבת (עבור מחשבי 8086 בלבד).

/ID:*iii* מציין את המקלדת שבשימוש.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה טוענת את קוד המקלדת הצרפתית:

keybfr

שים-לב!

■ הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה.

■ הפקודה בגרסאות DOS 3.2 ומטה (KEYB*xx*, כאשר *xx* הוא קוד המדינה) אינה תואמת את הפקודה החדשה (KEYB).

KEYBHE

תמיכה עברית במקלדת

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון

פקודת KEYBHE קיימת בגרסאות IBM PC-DOS בלבד. הפקודה מעניקה תמיכה עברית במקלדת עבור DOS, או עבור תוכניות הנעזרות בשירותי DOS. הפקודה מאפשרת את הפעולות הבאות: הקשת תווים עבריים (וגם אנגליים), החלפה בין מצבי הקשה מימין לשמאל ומשמאל לימין, היפוך כיוון המסך או

מצב היפוך בו עובר הסמן לצד ימין והטקסט מוכנס מימין לשמאל, מצב דחיפה בו הסמן נשאר קבוע והטקסט מוכנס בדחיפה ימינה. לצורך התמיכה העברית במחשבי IBM PS/2, יש לטעון בקובץ הקונפיגורציה את הפקודות COUNTRY ו-DISPLAY המתאימות, ובקובץ AUTOEXEC.BAT לטעון את הפקודה MODE המתאימה המופיעה בסעיפי הפקודות האלו.
(הנתונים באדיבות יבמ ישראל בע"מ).

מבנה הפקודה

KEYBHE

כאשר התוכנית טעונה בזיכרון, ניתן לבצע את הפעולות הבאות:

Alt + Right shift הופך מסך וכותב עברית מימין לשמאל.

Alt + Left shift מחזיר את המצב לקדמותו.

Ctrl + Right shift מעביר את הסמן לטור הימני, וכותב עברית מימין לשמאל.

Ctrl + Left shift מחזיר את המצב לקדמותו, ומשאיר את הטקסט במקומו.

Alt + Tab מעביר את הסמן לטור הימני, וכותב עברית מימין לשמאל. הקשה נוספת מחזירה את המצב לקדמותו, ומצמידה את הטקסט לצד שמאל.

Ctrl + Tab עובר לכתיבה עברית בדחיפה. הקשה נוספת מחזירה את המצב לקדמותו, ומשאירה את הטקסט במקומו.

Alt + | עובר למצב עברית במקלדת. הקשה נוספת מחזירה את המצב לקדמותו, ומשאירה את הטקסט במקומו.

Alt + Scroll Lock הצגת חלון סטטוס של מצב הפקודה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את התמיכה במקלדת העברית:

keybhe

שים-לב!

- הפקודה קיימת בצורה הנוכחית מגרסאות PC-DOS 3.3 ומעלה.
- הפקודה תופסת 13K זיכרון RAM, ולכן לא כדאי לטעון אותה שלא לצורך.
- בכל מצבי הפקודה, האותיות העבריות מחליפות את האותיות הקטנות באנגלית.
- ניתן לטעון את התוכנית לזיכרון הגבוה באמצעות LOADHIGH.
- ניתן להשתמש בפקודה בכל גרסאות DOS 3.3 ואילך.

LABEL

קביעת שם כרך לדיסק

סוג: פקודה חיצונית

פקודת LABEL מאפשרת לך לתת שם כרך (volume) לדיסק, לשנותו, או למחוק שם קיים. שם הדיסק יופיע בכל פעם שתריץ פקודת DIR או VOL לדיסק.

מבנה הפקודה

LABEL [*d:*][*string*]

d: הכונן בו נמצא הדיסק אותו ברצונך לשנות, או להציג את שמו.

string שם הכרך החדש של הדיסק הנמצא בכונן *:d*.

הפקודה ללא פרמטרים תציג את שם הכרך של הדיסק התורן.

דוגמאות

- הפקודה הבאה קובעת את שם הכרך mydisk לדיסקט בכונן :A

label a: mydisk

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגירסת DOS 3 ומעלה.
- הפקודה לא תפעל על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודה SUBST.
- אין להשתמש בתווים הבאים בשם הדיסק: * ? \ | . , ; : + = < > [] () & ^.
- שם הדיסק יכיל עד 11 תווים.

LASTDRIVE

הגדרת מספר מקסימלי של כוננים

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת LASTDRIVE מגדירה את המספר המקסימלי של כוננים במערכת. הכוננים מסומנים באותיות A - Z (עד 26 כוננים). הפקודה שימושית גם במקרים בהם מותקנים במערכת יותר מ-5 כוננים (ברירת המחדל), בין אם המדובר בכוננים פיזיים רגילים, או בכוננים שנוצרו בפקודה SUBST.

מבנה הפקודה

LASTDRIVE=*d*

d מגדיר את הכונן האחרון במערכת שלך. ברירת המחדל היא E (5 כוננים).

דוגמאות

- הפקודה הבאה מגדירה כונן אחרון G, כלומר 7 כוננים יהיו במערכת:

lastdrive=g

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.
- אם תציין בפקודה אות קטנה יותר ממספר הכוננים המותקנים פיזית במערכת, הפקודה לא תתקבל. לדוגמה, אם תגדיר את D ככונן האחרון ובמערכת מותקנים יותר מ-4 כוננים, הפקודה לא תתקבל.
- DOS מקצה מבנה נתונים עבור כל כונן, לכן אל תגדיר יותר כוננים מהדרוש.

LOADFIX

הרצת תוכניות מסוימות תחת DOS 6 או DOS 5

סוג: פקודה חיצונית

קיימות תוכניות שאינן רצות כאשר מעבד הפקודות של DOS 5/6 טעון בזיכרון העליון. במקרה כזה תקבל הודעה למסך: Packed file corrupt. תוכל להתגבר על בעיה זו, אם תריץ את התוכנית שלך באמצעות פקודה זאת, ועל-ידי כך היא תיטען כולה לזיכרון הבסיסי שמעל 64K.

מבנה הפקודה

LOADFIX ***filename***

filename שם התוכנית.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את התוכנית MYPROG לזיכרון הבסיסי.

loadfix myprog

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.

LOADHIGH (LH)

טעינת תוכניות TSR לזיכרון הגבוה
סוג: פקודה פנימית

פקודת LOADHIGH מיועדת למחשבי 386 ומעלה. היא טוענת תוכניות שוכנות זיכרון (TSR) לזיכרון הגבוה (upper memory area) במקום לזיכרון הבסיסי, וכתוצאה מכך מפנה זיכרון בסיסי גדול יותר ליישומים. לפני פקודה זו יש לטעון את מנהל ההתקן לזיכרון המורחב (EMM386.EXE). הפקודה קיימת מגירסת DOS 5, ומומלץ לטעון אותה בקובץ AUTOEXEC.BAT. מאחר שלא כל תוכנית TSR יכולה להיטען לזיכרון הגבוה, תוודא זאת על-ידי בדיקת מצב הזיכרון באמצעות התוכנית MEM.

מבנה הפקודה

LOADHIGH =*filename* [*parameters*]
או: **LH** =*filename* [*parameters*]

filename שם התוכנית לטעינה בזיכרון הגבוה.
parameters פרמטרים הדרושים לתוכנית הנטענת.

כדי לציין אזורי זיכרון לטעינת התוכניות השתמש במבנה הפקודה הבא:
LOADHIGH [/L:*region1*[,*minsize1*][;*region2*[,*minsize2*]...]
[/S] *filename* [*parameters*]

/L:*region1*[,*minsize1*][;*region2*[,*minsize2*]... מציין אזורי זיכרון הגבוה לטעינת התוכניות. ברירת המחדל היא לטעון לאזור הגדול ביותר שפנוי. השתמש במתג זה כדי לטעון לאזור ספציפי. כדי להציג את אזורי הזיכרון הגבוה, הקש MEM /F. הפרמטר *minsize* יצוין במקרים שהתוכנית הנטענת דורשת להרצתה זיכרון גדול יותר מאשר לטעינתה. במקרה זה ציין את הזיכרון הדרוש לה לריצה.

/S מכווץ את בלוקי הזיכרון הגבוה למינימום בשעה שמנהל ההתקן נטען. שימוש במתג זה מנצל את הזיכרון בצורה היעילה ביותר. השתמש במתג זה רק עם /L.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את התוכנית DOSKEY לזיכרון הגבוה.

loadhigh = doskey

הפקודה תתבצע רק בתנאי שנטען מנהל ההתקן לזיכרון המורחב בקובץ ה-CONFIG.SYS בסדרת הפקודות הבאה:

device = himem.sys
dos = high,umb
device = emm386.exe

MEM

הצגת מצב הזיכרון של המערכת
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת MEM מציגה את מצב הזיכרון במערכת, כולל הפרטים אודות כמות הזיכרון הכללי וכמות הזיכרון הפנוי כולל זיכרון מורחב XMS, זיכרון מורחב EMS וזיכרון גבוה (UMA). כמו כן, היא מציגה את שמותיהן של כל התוכניות הטעונות באותו רגע בזיכרון ואת המקום שהן תופסות בזיכרון.

מבנה הפקודה

MEM [/CLASSIFY | /DEBUG | /FREE | /MODULE *program*][/PAGE]

/CLASSIFY (או **/C**) הצג את רשימת כל התוכניות הטעונות בזיכרון הבסיסי והגבוה.

/DEBUG ספק מידע נוסף על מנהלי ההתקנים הטעונים בזיכרון.

/FREE הצג רשימת אזורים פנויים בזיכרון הבסיסי והגבוה כולל כתובותיהם.

/MODULE *program* הצג את תפוסת הזיכרון של תוכנית ששמה נכתב לאחר המתג.

/PAGE (או **/P**) הצג את המידע למסך עד שהתמלא, וחכה להקשת מקש להמשך דפדוף המסך. ניתן להשתמש במתג זה עם כל אחד מהמתגים האחרים. ללא מתג תציג הפקודה מידע על הזיכרון הפנוי ושבשימוש.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה את כמות הזיכרון הכללי והפנוי, את כמות הזיכרון המורחב (EMS ו-XMS), את הזיכרון הגבוה ואת רשימת התוכנות הטעונות באותו רגע עם כתובותיהן בזיכרון:

mem /c /p

- הפקודה הבאה מציגה את תפוסת הזיכרון של התוכנית myprog.com:

mem /m myprog.com

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.
- מידע על הזיכרון המורחב EMS מוצג רק כאשר מוגדר ההתקן המתאים (EMS4).
- מידע על הזיכרון המורחב XMS מוצג רק במערכת בעלת זיכרון מעל 1MB.
- מידע על הבלוקים של הזיכרון הגבוה (UMB) יוצג בתנאי שמנהל ההתקן EMM386 טעון (במחשבי 386 ומעלה).
- אין להפעיל בו-זמנית את שלושת המתגים /CLASSIFY /PROGRAM ו-/DEBUG.

MEMMAKER

תוכנית לטעינת מנהלי התקנים ותוכניות באופן אופטימלי לזיכרון
סוג: פקודה חיצונית

עם אתחול המחשב נטענים לזיכרון מנהלי התקנים ותוכניות שוכנות זיכרון. במחשבי 386 ומעלה, מתאפשרת טעינתם לזיכרון הגבוה, וכך נחסך זיכרון בסיסי יקר הנדרש ליישומים. כדי שניתן יהיה לטעון מקסימום של תוכניות לזיכרון הגבוה, היו נדרשים עד כה הבנה וניסיון רב. עתה, עם פקודת MEMMAKER אינך נזקק עוד לשום דבר. אתה מריץ את הפקודה, והיא מטעינה לך אוטומטית את כל התוכניות בצורה אופטימלית בזיכרון הגבוה.

מבנה הפקודה

MEMMAKER [/B][/BATCH][/SWAP:*drive*][/T][/UNDO] [/W:*size1,size2*]

B/ הצג מסכים בשחור-לבן (עבור צגי מונוכרום).

BATCH/ הרץ את הפקודה בצורת אצווה. באופן זה תרוצנה כל הפקודות באופן אוטומטי על פי ברירות המחדל של הפקודה, וללא אפשרות של מעורבות המשתמש. במקרה של שגיאה יוחזרו קובצי ה-CONFIG.SYS, AUTOEXEC.BAT ו-SYSTEM.INI המקוריים למקומם. בגמר הריצה ייכתב דוח לקובץ MEMMAKER.STS, ותוכל לקרוא אותו בכל תוכנית צפייה או בפקודה TYPE.

SWAP:*drive*/ מציין הכונן המשמש לאתחול המערכת. ציון זה חשוב רק במקרה שהכונן התורן שונה מכונן האתחול. הדבר נדרש בתוכנות שונות לדחיסת הדיסק, אך אינו נחוץ כאשר משתמשים ב-Stacker 2.0, DoubleSpace ו-Superstore.

T/ מבטל את זיהוי רשת IBM Token Ring כאשר זו קיימת במחשב, ויוצרת בעיה בהרצת התוכנית.

UNDO/ ביטול השינוי האחרון שנעשה על-ידי התוכנית, והחזרת הקונפיגורציה המקורית. השתמש באופציה זו, כאשר קיימות בעיות בקונפיגורציה החדשה, או כאשר אינך מרוצה ממנה.

W:*size1,size2*/ הקצאת זיכרון גבוה למאגרי הזיכרון של Windows. ברירת המחדל אינה מקצה כל זיכרון, אולם לעבודה ב-Windows יש להקצות שני מאגרי זיכרון של 12 בתים כל אחד באמצעות הפקודה: W:12,12/.

דוגמאות

- להרצה אוטומטית של הפקודה, הקש:

memmaker

- אם תרצה לראות ולקבל הסבר על שלבי הביצוע, הקש:

memmaker /batch

- אם אתה משתמש גם ב-Windows, הקש:

memmaker /w:12,12

- אם תרצה לבטל את השינויים האחרונים שעשתה הפקודה, הקש:

memmaker /undo

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- הפקודה מיועדת רק למחשבי 386 ומעלה שהפקודות EMM386.EXE ו-DOS = UMB הוטענו בקובץ ה-CONFIG.SYS.
- אל תריץ את הפקודה מתוך Windows.
- אם אתה משתמש ב-Windows בלבד, אינך נזקק לפקודה זו, מאחר ש-Windows מנהלת בעצמה את הזיכרון.
- הריצה האוטומטית של התוכנית נקראת EXPRESS SETUP. נסה אותה תחילה, ורק אם נוצרו בעיות עבור לאופציה ה"ידנית".
- התוכנית מאפשרת התקנה "ידנית" של התוכניות. לצורך זה בחר במסך באופציה CUSTOM SETUP.
- התוכנית מאתחלת את המחשב פעמיים, ומציגה בסיום דוח מסכם על הזיכרון הפנוי לפני ואחרי פעולתה.

MENUCOLOR

קביעת צבעי הטקסט והרקע של תפריט האתחול

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודה לשליטה על תפריט האתחול. הפקודה קובעת את צבעי הטקסט והרקע של התפריט. פרטים נוספים על תפריט האתחול, ראה ערך MENUITEM.

מבנה הפקודה

MENUCOLOR=*x*[,*y*]

x מציין את צבע הטקסט. הבחירה בין 0 ל-15.

y מציין את צבע הרקע. הבחירה בין 0 ל-15. ברירת המחדל היא צבע שחור.

ערכי הצבעים הם:

0 - שחור	8 - אפור
1 - כחול	9 - כחול בהיר
2 - ירוק	10 - ירוק בהיר
3 - ציאן	11 - ציאן בהיר
4 - אדום	12 - אדום בהיר
5 - מגנטה	13 - מגנטה בהיר
6 - חום	14 - צהוב
7 - לבן	15 - לבן בהיר

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה טקסט צהוב על רקע שחור.

menucolor 14

- הפקודה הבאה מציגה טקסט לבן על רקע כחול.

menucolor 7,1

שים-לב

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- בצגים מסוימים הצבעים מספר 8 עד 15 עלולים לגרום ריצוד.

MENUDEFAULT

קביעת התפריט וזמן ההשהיה כברירת המחדל של תפריט האתחול

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודה לשליטה על אתחול המערכת. הפקודה קובעת את ברירת המחדל של תפריט האתחול, ואת זמן ההשהיה המאפשר לך להתחרט ולבחור בפריט אחר מהתפריט. פרטים נוספים על תפריט האתחול, ראה ערך MENUITEM.

מבנה הפקודה

MENUDEFAULT = ***blockname*[*,timeout*]**

blockname שמו של הפריט בתפריט האתחול שיעלה בברירת המחדל. אותו פריט חייב להיות מוגדר במקום אחר בקובץ CONFIG.SYS.

timeout משך הזמן בשניות ש-DOS תשהה את תפריט האתחול, כדי לאפשר לך בחירת פריט אחר. אם תציין 0, לא יוצג התפריט והאתחול לא ישתהה. אם לא תציין כל ערך לפקודה, היא תעצור ותחכה להקשת Enter.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בוחרת בפריט Windows כברירת המחדל, ומשהה את התפריט 3 שניות על המסך.

menudefault windows,3

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- הפריט שנבחר כברירת המחדל יואר על המסך, ומספרו יוכנס אוטומטית לסימן המנחה.

MENUITEM

הגדרת פריטי תפריט האתחול של המערכת

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודה לשליטה על אתחול המערכת. הפקודה מגדירה את פריטי תפריט האתחול, ואת הטקסט המלווה כל פריט בתפריט.

ריבוי קונפיגורציות

הצורך בסביבות עבודה שונות מחייב אתחול שונה של המחשב. ב-DOS 6 התווספה קבוצת פקודות לבחירת קונפיגורציה מתוך תפריט בזמן אתחול המערכת. להלן הפקודות הנכתבות בקובץ CONFIG.SYS: MENUITEM, MENUDEFAULT, MENUCOLOR, NUMLOCK, INCLUDE SUBMENU (ראה כל פקודה בנפרד).

כדי להגדיר ריבוי קונפיגורציות, יש לבצע את השלבים הבאים בקובץ CONFIG.SYS:

1. הגדר תפריט אתחולים, שתפרט בו את סוגי הקונפיגורציות הדרושים לך.

2. לכל קונפיגורציה כתוב את קבוצת הפקודות המתאימה (בלוק). כל בלוק ייכתב תחת כותרת הנושאת את שמו בין סוגריים מרובעים.
3. תוכל לבחור קובצי AUTOEXEC.BAT שונים לכל קונפיגורציה.

למעשה, נרשמות כל הקונפיגורציות הרצויות בקובץ CONFIG.SYS, כל אחת בבלוק נפרד, ותחת שם בלוק ייחודי (ראה דוגמאות בפקודות עצמן).

מבנה הפקודה

MENUITEM =*blockname*[,*text*]

blockname שמו של בלוק הפקודות הקשור אל אותו פריט בתפריט האתחול. הבלוק חייב להיות מוגדר במקום אחר בקובץ CONFIG.SYS.
text הטקסט השייך לאותו פריט בתפריט. ברירת המחדל היא שם הבלוק.

דוגמאות

- בקובץ CONFIG.SYS מוצג תפריט אתחול עם שלושה פריטים אפשריים מתחת לכותרת [menu].

```
[menu]
menuitem windows, run windows
menuitem dos, run dos
menuitem network, run network
```

עם אתחול המערכת יוצגו שלושה פריטים אלה לבחירתך.

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- התפריט יכול להכיל עד תשעה פריטים. תוכל להוסיף פריטים נוספים באמצעות הפקודה SUBMENU (ראה ערך).
- אורכם של שם הבלוק ושל הטקסט מוגבל ל-70 תווים לכל אחד.

MKDIR (MD)

יצירת תת-ספריה חדשה

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת MKDIR (בקיצור MD) בונה ספריה חדשה תחת הספריה התורנית, או במסלול אחר המצוין בפקודה. הפקודה שימושית מאוד בעבודה בעץ הספריות בדיסק קשיח.

מבנה הפקודה

MKDIR [*d:path*]

או: **MD** [*d:path*]

d:path ציון הכונן והמסלול של הספריה החדשה שברצונך להקים.

דוגמאות

- הפקודה הבאה יוצרת ספריה חדשה בשם mydir\ תחת הספריה התורנית:

md mydir

- הפקודה הבאה יוצרת ספריה חדשה בשם mydir\ תחת ספריית השורש:

md \mydir

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

MODE

שליטה על התקני המערכת
סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

פקודת MODE שולטת בארבעה התקנים של המערכת: ביציאה המקבילית למדפסת, ביציאה הטורית לתקשורת, במסך ובמקלדת. צורת הפקודה שונה בכל אחד מההתקנים.

מבנה הפקודה

לשליטה ביציאה המקבילית למדפסת הקש את הפקודה הבאה:

MODE LPT*n*[:][c][,[l][,r]]

או: **MODE LPT*n*[:] = COLS = *c*][LINES = *l*][RETRY = *r*]**

n מגדיר את מספר המדפסת (1, 2, או 3) ביציאה המקבילית.

c קובע את מספר התווים בשורה (40 או 80 עבור תצוגה על המסך; 80 או 132 עבור המדפסת).

l קובע את מספר השורות באינטש (6 או 8) עבור המדפסת.

r קובע כיצד יגיב המחשב לדרישה חוזרת למשלוח מידע לאותה יציאה במקרה של שגיאה. שימוש בפרמטר זה גורם לחלק של התוכנית להישאר קבוע בזיכרון. הערכים האפשריים הם:

E - הצג הודעת שגיאה.
B - הודע תפוס.
P - נסה שנית עד שהמדפסת תקבל את הפלט.
R - הודע "מוכן".
N - (ברירת המחדל) אל תנסה שנית.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה קובעת שבמדפסת המחוברת ליציאה LPT1 יודפסו 132 תווים בשורה ו-8 שורות באינטש:

mode lpt1: cols = 132 lines = 8

(ברירת המחדל היא: lpt1, cols = 80, lines = 6).

מבנה הפקודה

לשליטה ביציאה הטורית לתקשורת:

MODE COM*m*[:][*b*[,*p*[,*d*[,*s*[,*r*]]]]]

או: **MODE COM*m*[:][BAUD=*b*][PARITY=*p*][DATA=*d*]**
[STOP=*s*][RETRY=*r*]

m מספר היציאה הטורית (1, 2, 3, או 4).

b שתי הספרות הראשונות של קצב יציאת הנתונים (baud rate) ביציאה הטורית:

11 - עבור 110 באוד.
15 - עבור 150 באוד.
30 - עבור 300 באוד.
60 - עבור 600 באוד.
12 - עבור 1200 באוד.
24 - עבור 2400 באוד.
48 - עבור 4800 באוד.
96 - עבור 9600 באוד.
19 - עבור 19,200 באוד.

p מספר ספרת הביקורת (parity bit) ביציאה הטורית לצורך בדיקת שגיאות. יכול לקבל את הערכים הבאים:

EVEN = E (ברירת המחדל).
ODD = O.
NONE = N.
MARK = M.
SPACE = S.

d מגדיר את מספר הבתים המייצגים יחידת מידע ביציאה הטורית. הערכים האפשריים הם 5 עד 8. ברירת המחדל היא 7 בתים.

s מגדיר את מספר הבתים המייצגים את סוף יחידת המידע (ביציאה הטורית). הערכים האפשריים הם 1, 1.5 ו-2. ברירת המחדל היא בית אחד, למעט כאשר קצב הבאוד הוא 110. במקרה כזה, ברירת המחדל היא שני בתים.

r קובע כיצד יגיב המחשב לדרישה חוזרת למשלוח מידע לאותה יציאה במקרה של שגיאה. שימוש בפרמטר זה גורם לחלק של התוכנית להישאר קבוע בזיכרון. הערכים האפשריים הם:

E - הצג הודעת שגיאה.
B - הודע תפוס.
P - נסה שנית עד שהמדפסת תקבל את הפלט.
R - הודע "מוכן".
N - (ברירת המחדל) אל תנסה שנית.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה קובעת, שקצב שידור התווים ביציאה הטורית השנייה יהיה 1200 באוד, בלי ספרת ביקורת. כל תו מורכב מ-8 בתים ובית אחד לסיום. הפרמטר האחרון קובע ש-DOS תנסה לגשת שנית, אם יציאת התקשורת תפוסה:

mode com2: baud=1200 parity=n stop=1 retry=r data=8

מבנה הפקודה

לשליטה בפרמטרים של המסך:

MODE [*display-adapter*][,*shift*[,T]]

או: **MODE [*display-adapter*][,*n*]**

או: **MODE CON [:][COLS=*c*][LINE=*n*]**

display-adapter סוג המסך שבשימוש. ניתן להגדירו באמצעות אחד מהערכים הבאים: BW40, BW80, CO40, CO80, או MONO.

shift כיוון תנועת הסמן על המסך. L עבור שמאל, או R עבור ימין (עבור מסכי CGA בלבד).

T הצג על המסך צורה לצורך בדיקת הכיוון של הסמן.

CON[:] הפרמטר קובע שפקודת MODE תשלוט על המסך בלבד.

c קובע את מספר התווים בשורה. הערכים האפשריים הם 40 ו-80.

n קובע את מספר השורות שתוצגנה על המסך. הערכים האפשריים הם 25, 43 ו-50.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה מציגה על המסך שורות בנות 40 תווים בלבד:

mode 40

- הפקודה הבאה מציגה על המסך שורות בנות 80 תווים לבדיקת המסך משמאל לימין:

mode 80,l,t

מבנה הפקודה

להפניית הפלט ממדפסת מקבילית למדפסת טורית:

MODE LPT*n*[:]=COM*m*[:]

LPT*n* מציין את מספר היציאה המקבילית. הערכים האפשריים הם 1 - 3.

COM*m* מציין את מספר היציאה הטורית. הערכים האפשריים הם 1 - 4.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מכוונת את ההדפסה מיציאה LPT1 אל היציאה הטורית COM1:

mode lpt1=com1

מבנה הפקודה

לשליטה בקצב ההקשה במקלדת:

MODE CON[:] [RATE=*r* DELAY=*d*]

r קובע את קצב ההקשה של המקלדת (טווח הערכים האפשריים הוא 1 - 32 המייצגים קצב של 2 - 30 הקשות בשנייה). ברירת המחדל היא 20 במחשבי AT ו-21 במחשבי PS/2. כאשר אתה קובע את הקצב, עליך לקבוע גם את הזמן.

d קובע את זמן ההשהיה עד שמתחילה חזרה אוטומטית על התו האחרון שהוקש (הערכים המותרים הם: 1, 2, 3, או 4, שמשמעותם היא השהייה של 1/4, 1/2, 3/4, או 1 שנייה). ברירת המחדל היא 2. כאשר אתה קובע את הזמן, עליך לקבוע גם את הקצב.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה קובעת את מהירות ההקשה המרבית:

mode con rate=32 delay=1

מבנה הפקודה

לתמיכה בשפות שונות עבור מדפסת מקבילית ומסך:

להכנה:

MODE *device* CODEPAGE PREPARE=((*yyy*[...])[*filespec*)

לבחירה:

MODE *device* CODEPAGE SELECT=*yyy*

לעדכון:

MODE *device* CODEPAGE REFRESH

להצגת המצב הקיים:

MODE *device* CODEPAGE PREPARE[/STATUS]

device שם כונן חוקי (CON, LPT1 וכדומה).

CODEPAGE PREPARE מספר דף-הקוד שיש להכין בטרם בוחרים בו בפקודת SELECT. הערכים האפשריים הם: 437, 850, 852, 860, 863, או 865.

filespec שם קובץ המכיל את המידע של דפי הקוד (קובץ בסיומת CPI).

הערכים האפשריים הם:

4201.CPI עבור מדפסת IBM Proprinter.

4208.CPI עבור המדפסות מסוג IBM Proprinter ו-IBM Proprinter XL24.

5202.CPI עבור מדפסת IBM Quietwriter III.

EGA.CPI עבור מסך EGA.

LCD.CPI עבור IBM Convertible LCD.

CODEPAGE SELECT בחירת דף-הקוד, לאחר שהכנת אותו תחילה בפקודת PREPARE.

CODEPAGE REFRESH קובע מחדש את דף-הקוד, אם הוא נפגע בטעות בגלל תקלה.

/STATUS הצג את דף-הקוד הפעיל ודפי-קוד אפשריים נוספים עבור המתקן המוגדר בפרמטר *device*.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת לזיכרון את דפי-הקוד מספר 850 ו-437 עבור שימוש צפוי בהמשך, ומתאימה אותם לתצוגת EGA:

mode con pagecode prepare=((850,437) c:\dos\ega.cpi)

- הפקודה הבאה בקובץ AUTOEXEC.BAT טוענת לזיכרון את דף-הקוד העברי במחשבי IBM PS/2:

mode con cp prepare=((862)hebega.cpi)

כאשר hebega.cpi הוא קובץ התווים העבריים.

- הפקודה הבאה בוחרת את דף-קוד מספר 850 עבור התצוגה על המסך:

mode con codepage select=850

- הפקודה הבאה מציגה את רשימת דפי-הקוד הפעילים עבור ההתקנים במערכת:

mode /status

מבנה הפקודה

להצגת הסטטוס של כל ההתקנים במערכת:

MODE [*device*][/STATUS]

device ההתקן שרוצים לדעת את הסטטוס שלו.

/STATUS הצג את הסטטוס עבור מדפסת מקבילית שעברה הכוונה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה את סטטוס המסך.

mode con

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

MORE

הצגת נתונים למסך דף אחרי דף
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת MORE מציגה מידע על המסך, ובסיום כל מסך היא משהה את התצוגה ומדפיסה " - MORE - " בתחתית המסך עד להקשה על מקש כלשהו. הפקודה משמשת בדרך כלל לאחר סימן המסנן (פילטר) | כדי להציג את הנתונים מסך אחרי מסך. בהצגת תוכן כונן למשל, פקודת MORE פועלת באופן דומה לפקודת DIR/P המשהה את תצוגת רשימת הקבצים לאחר כל מסך, ומבקשת ממך להקיש על מקש כלשהו להמשך.

מבנה הפקודה

MORE < *filename*
או: ***command* | MORE**

filename שם הקובץ של הנתונים להצגה.
command שם הפקודה שמציגה את הנתונים.

דוגמאות

- כל אחת משתי הפקודות הבאות מאפשרת לך להציג קובץ ארוך על המסך, דף אחר דף:

more < myfile.doc
type myfile.doc | more

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

MOVE

פקודה להעברת קבצים ולשינוי שמות ספריות
סוג: פקודה חיצונית

פקודה המאפשרת להעביר קבצים בתוך אותו כונן בצורה יעילה יותר מהעתקה ומחיקה בעקבותיה. כתוצאה מכך נעשית ההעברה מהירה יותר, מאחר שבפועל לא מתרחשת כל העתקה, ורק שם המסלול של הקובץ משתנה. הפקודה יכולה גם לשנות שמות של ספריות.

מבנה הפקודה

להעברת קבצים:

MOVE ***filename1* [,...] *destination***

filename1 שמות הקבצים להעברה.
destination היעד להעברת הקבצים.

לשינוי שם ספריה:

MOVE ***dirname1 dirname2***

dirname1 שם המסלול של הספריה לשינוי שם.
dirname2 שם הספריה החדש.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מעבירה את כל הקבצים בספריה התורנית לכונן a:

move *.* a:

- הפקודה הבאה מחליפה את שם הספריה mydir1 בשם חדש mydir2.

move mydir1 mydir2

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- בהעברה לספריה חדשה באותו כונן, מתבצע למעשה שינוי שם מסלול של הקבצים, ולא העתקה ומחיקה. אי לכך הפעולה מהירה מאוד. לעומת

זאת, בהעברה לכונן חדש, מתבצעת העתקה ולאחריה מחיקה, ולכן היא איטית יותר.

- כאשר העברה לכונן אחר נכשלה, תקבל הודעה על כך והמקור לא יימחק.
- קובצי מערכת וקבצים חבויים אינם עוברים בפקודה MOVE.
- בהעברת קבצים עוברים גם מאפייני הארכיב והקריאה-בלבד.
- בהעברת קבצים לספריה אחרת, היא חייבת להתקיים בטרם ההעברה.
- אינך יכול לשנות את שם הספריה התורנית.
- אינך חייב לציין שם מסלול, כאשר אתה משנה שם של ספריית בת של הספריה התורנית.

טיפים

- במקרים בהם היית רגיל עד כה להעתיק תחילה ולמחוק, עבור לשימוש בפקודה חדשה זו, מאחר שהיא מהירה ויעילה יותר.

MSAV

סריקה לווירוסים בזיכרון, ובקבצים וסילוקם במקרה שנתגלו

סוג: פקודה חיצונית

פקודה זו מבצעת סריקה של הזיכרון והקבצים בדיסק, לגילוי וניקוי וירוסים. היא מחייבת פעולה יזומה על ידך, ולכן נוח להריצה בקובץ AUTOEXEC.BAT עם אתחול המחשב, כדי שלא תשכח להפעילה. התחשב בכך שפעולתה נמשכת כמה דקות, התלויות בכמות הקבצים ובמהירות המחשב, ולכן אם אינך רוצה להפעילה עם כל אתחול של המחשב, שקול נוהלי בדיקה במרווחי זמן קבועים. שים-לב שתוכנית זו מהווה מרכיב אחד בלבד של תוכנת האנטי-וירוס של DOS 6, כאשר חלקה השני היא התוכנית השוכנת בזיכרון, VSAFE, שיש להריצה בנפרד (ראה ערך). שתי התוכניות הן חלק מחבילת האנטי-וירוס הישראלית "כרמל".

מבנה הפקודה

MSAV [*drive*:][*path*]*filename* **[/S|/C][/R][/A|/L][/N][/P][/F]**
[/VIDEO][/*videomouse*]

drive: שם הכונן לסריקה.

path המסלול לסריקה.

filename שמות הקבצים לסריקה.

/S סריקה בלבד ללא ניקוי וירוסים.

/C סריקה וניקוי וירוסים במידה שנמצאו.

/R יצירת קובץ דיווח בשם MSAV.PRT בספריית השורש.

/A סריקת כל הכוננים מלבד A ו-B.

/L סריקת כל הכוננים המקומיים מלבד כונני רשת.

/N כיבוי המידע על המסך בזמן הסריקה.

/P הרצה משורת הפקודה ללא הממשק הגרפי.

/F כיבוי תצוגת הקבצים הנסרקים. לשימוש רק עם המתגים P/ ו- N/.

/VIDEO הצגת רשימת מתגים המשפיעים על תצוגת התוכנית.

/videomouse כולל את האופציות הבאות:

/25 הצג 25 שורות. זוהי ברירת המחדל.

/28 הצג 28 שורות. למסכי VGA בלבד.

/43 הצג 43 שורות. למסכי EGA ו-VGA בלבד.

/50 הצג 50 שורות. למסכי VGA בלבד.

/60 הצג 60 שורות. לכרטיסי מסך מסוג Video 7 בלבד.

/IN הרץ את התוכנית בצבע גם כאשר לא קיים כרטיס צבע.

/BW הרץ את התוכנית בשחור-לבן.

/MONO הרץ את התוכנית באופן מונוכרומטי.

/LCD הרץ את התוכנית באופן LCD.

/FF הרץ את התוכנית במצב המהיר ביותר במסכי CGA. התמונה עלולה להתקלקל.

/BF השתמש ברוטינות ה-BIOS להצגת הווידאו.

/NF דכא אפשרות של הצגת גופנים אחרים.

/BT אפשר שימוש בעכבר גרפי ב-Windows.

/NGM הרץ את התוכנית עם עכבר תווי ולא גרפי. עשה זאת אם מופיע שלג על המסך.

/LE החלף את כפתורי העכבר (לאנשים שמאליים).

/IM דכא שימוש בעכבר.

/PS2 אתחל את העכבר אם נתקע, או אם המצביע נעלם על המסך.

דוגמאות

- לעבודה ממסך תפריטים המאפשר בחירה בכל האופציות מתפריטים.

MSAV

- לסריקת וירוסים בכל הכוננים הקשיחים במחשב, הקש:

MSAV /A

- לסריקת וירוסים בדיסקט בכונן A, וכתיבת דוח בשם MSAV.RPT בספריית השורש של כונן c, הקש:

msav a: /r

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- כמו כל תוכנית נגד וירוסים, גם תוכנית זו דורשת עדכונים תכופים. דאג להתעדכן אחת ל-3 חודשים לפחות. לקבלת עדכונים בתשלום ניתן לפנות לחברת כרמל ת"ד 25055 חיפה 31250.
- התוכנית קיימת גם בגירסת Windows (בשם MWAV) וניתנת להתקנה מהדיסקטים לפי בחירתך.
- שימוש בכמה תוכנות אנטי-וירוס בו-זמנית עלול לגרום לבעיות ולאזעקות שווא. אמץ לך תוכנת אנטי-וירוס אחת, והשתמש בה בלבד.
- למד היטב כיצד להשתמש בתוכנית האנטי-וירוס, כדי שלא תחיה באשליה שאתה מוגן עד להתרחשות אסון הראשון שיוכיח לך שהשתמשת בתוכנית בצורה בלתי נכונה.
- כדי שתדע להשתמש היטב בתוכנת אנטי-וירוס, ראה את הספר "מדריך תוכנות אנטי-וירוס חופשיות" בהוצאת פוקוס-מחשבים.

טיפים

- לאחר שתהיה מנוסה בתוכנית האנטי-וירוס, עבור להשתמש בה משורת הפקודה באמצעות קובצי אצווה, ותיהנה ממהירות גדולה מאשר בתפריטים.

MSBACKUP

תוכנית גיבוי ושחזור קבצים מדיסק אחד לאחר
סוג: פקודה חיצונית

תוכנית הגיבוי החדשה MSBACKUP של DOS 6 היא תוכנית תפריטים ידידותית המאפשרת שלוש אופציות גיבוי: גיבוי מלא, גיבוי מצטבר (אינקרמנטלי - גיבוי המגבה רק את מה שטרם גובה) וגיבוי משלים (דיפרנציאלי - גיבוי המגבה את כל מה שלא גובה בגיבוי המלא). באמצעות מסך התפריטים תוכל להכין קובץ כינון (setup) שישמור את צורות הגיבוי הדרושות לך, ויחזור לבצע אותן אוטומטית בכל עת שיידרש. התוכנית יוצרת בכל גיבוי קובץ קטלוג בעל שם ייחודי השומר מידע על הקבצים שגובו, ומאפשר לבחור בקלות כל קובץ שרוצים לשחזר. קובצי הקטלוג נשמרים בדיסק ובדיסקטי הגיבוי גם יחד. התוכנית משחזרת קבצים באמינות רבה חזרה לדיסק, ומשתמשת במנגנון יעיל (master catalog) לזיהוי אוטומטי של הגירסאות האחרונות של הקבצים שגובו בכל מחזור גיבויים. תוכנית גיבוי זו, היא חלק מחבילת התוכנה Norton Backup.

מבנה הפקודה

MSBACKUP [*setup-file*] [/BW]|/LCD|/MDA]

setup-file שם קובץ בעל סיומת SET השומר את הפרמטרים שבחרת לגיבוי. כאשר תשמור פעם אחת את הפרמטרים שבחרת בעזרת התפריטים, תוכל לחזור ולהשתמש בהם. אם לא תשמור אותם, תשתמש התוכנית בפרמטרים של ברירת המחדל שלה.

BW/ לתצוגת שחור-לבן.

LCD/ לתצוגת מסכי LCD.

MDA/ לתצוגת מסכי מונוכרום.

דוגמאות

■ להרצת תוכנית הגיבוי במתכונת יומית שקבעת בקובץ daily.set, הקש:

msbackup daily

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- יש להריץ את התוכנית מדיסק קשיח ולא מדיסקט.
- שמו של קובץ הקטלוג שנוצר בכל גיבוי מעניק מידע על תוכנו. לדוגמה נתייחס לשם הקובץ **CD30423A.FUL** משמאל לימין:
  C הכונן הראשון שגובה.
  D הכונן האחרון שגובה באותה סדרה.
  3 הספרה האחרונה של חשנה (1993).
  04 חודש הגיבוי.
  23 יום הגיבוי.
  A אות סידורית לציון מספר הגיבוי באותו יום.
  FUL - גיבוי מלא; **INC** - אינקרמנטלי; **DIF** - דיפרנציאלי.
- לתוכנית דרוש זיכרון של 512K. אם אתה מקבל הודעה על מחסור בזיכרון, הורד תוכניות שוכנות זיכרון והרץ את התוכנית שנית.
- תוכנית גיבוי זו אינה תואמת לתוכניות BACKUP ו-RESTORE של הגרסאות הקודמות. אם ברצונך לשחזר גיבויים שביצעת בגרסאות קודמות, השתמש בתוכנית RESTORE (ראה ערך).
- התוכנית קיימת גם בגירסת Windows (בשם MWBACKUP) והיא ניתנת להתקנה מהדיסקטים לפי בחירתך.
- התוכנית אינה תומכת בטייפים לגיבוי.

טיפים

- הכן לך קובצי פרמטרים לגיבוי יומי, שבועי וחודשי בעלי השמות DAILY.SET, WEEKLY.SET, MONTHLY.SET, והפעל אותם במועדים קבועים. כך תהיה מוגן מכל בעיה העלולה לקרות לנתונים שלך.
- כדי לחסוך בדיסקטים ובזמן גיבוי, הימנע מלגבות תוכנות הקיימות ממילא בדיסקטים. גבה רק נתונים וקובצי אצווה וכינון (setup) שהם ספציפיים למערכת שלך. כך תוכל לגבות במהירות, ובמספר מינימלי של דיסקטים.
- אם כמויות הגיבוי שלך גדולות, שקול התקנת דיסק קשיח נוסף במערכת (המחירים יורדים בהתמדה), או שימוש בדיסקט פלופטיקל (סטנדרט חדש המכיל 21MB בדיסקט).

MSCDEX

מנהל התקן המאפשר גישה לכונני CD-ROM

סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל התקן זה חיוני לעבודה עם כונני CD-ROM. אין הוא מחליף את מנהל ההתקן הספציפי של ה-CD-ROM שלך, אלא בא בנוסף לו. את מנהל ההתקן של ה-CD-ROM עליך לטעון תחילה בקובץ CONFIG.SYS. MSCDEX יכול להיטען בקובץ CONFIG.SYS או בקובץ AUTOEXEC.BAT, או משורת הפקודה.

מבנה הפקודה

MSCDEX /D:*driver1* [/D:*driver2*...] [/E] [/K] [/S] [/V]
[/L:*letter*] [/M:*number*]

/D:driver1 ציון שמו של התקן ה-CD-ROM הראשון, וכך הלאה (לכל מנהל התקן קיים שם ייחודי).

/E מאפשר ניצול זיכרון EMS למאגר הזיכרון הזמני עבור ההתקן.

/K מציין ש-DOS תכיר כרכי CD-ROM מקודדים ב-Kanji.

/S מאפשר שיתוף כונני CD-ROM ברשתות MS-NET ו-שרתי Windows for Workgroups.

/V גורם להצגת נתוני הזיכרון בהתחלה.

/L:letter ציון אות הכונן ל-CD-ROM הראשון. יתר הכוננים יבואו לפי הסדר בעקבותיו.

/M:number ציון מספר הסקטורים של מאגר הזיכרון.

דוגמאות

- בדוגמה הבאה נראה את השורות הנדרשות בקובצי האתחול:
  בקובץ CONFIG.SYS:

device=cdromdrv.sys /d:mscd000

במקום cdromdrv.sys הקש את שמו של מנהל ההתקן שקיבלת עם ה-CD-ROM.

mscd000 שם מנהל ההתקן הראשון, השני - mscd001 וכך הלאה.

בקובץ AUTOEXEC.BAT:

mscdex /d:mscd000 /l:e /m:12

/l:e מציין שה-CD-ROM הוא כונן e.

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- אין להטעין את מנהל ההתקן מתוך Windows.
- כאשר אתה מוסיף כונני CD-ROM, עליך להגדיל את מספר הכוננים הכתובים בפקודה LASTDRIVE בקובץ CONFIG.SYS.

טיפים

- מנהל ההתקן MSCDEX.SYS תופס לבדו 39K, לכן אל תטען אותו שלא לצורך. כאשר תטען אותו, עשה זאת במידת האפשר לזיכרון הגבוה בפקודת LOADHIGH.

MSD

הצגת מידע טכני על המערכת

סוג: פקודה חיצונית

פקודת MSD מציגה למסך מידע טכני מפורט על המערכת שלך. המידע כולל פרטים על מודל המחשב והמעבד, כמות וסוג הזיכרון, סוג הצג, מצב הרשת, גירסת ה-DOS, העכבר, מתאמים נוספים, כונני דיסקים, יציאות מקביליות, יציאות טוריות, מצבי IRQ, תוכנות שוכנות זיכרון ומנהלי התקנים.

מבנה הפקודה

MSD [/I] [/F[*drive*:][*path*]*filename*] [/P[*drive*:][*path*]*filename*] [/S[*drive*:][*path*][*filename*]]

/I השתמש במתג זה כאשר קיימת בעיה והתוכנית אינה מזהה את החומרה.

/F[drive:][path]filename כתיבת דוח לשם קובץ שתציין, לאחר שתמלא את פרטיך והערות.

/P[drive:][path]filename כתיבת דוח לשם קובץ שתציין, ללא כל פרטים והערות נוספות.

/S[drive:][path][filename כתיבת הדוח למסך, במידה שלא תציין שם קובץ.

/B הרץ את הפקודה באופן שחור-לבן.

דוגמאות

- הרץ את הפקודה MSD ותקבל מסך תפריטים שממנו תוכל לבחור בסוג המידע שתרצה.
- כדי לקבל דוח מידע בקובץ בשם mycomput.txt, הקש את הפקודה הבאה:

msd /p mycomput.txt

- אם תרצה דוח כנ"ל בלווית פרטים אישיים והערות, הקש:

msd /f mycomput.txt

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

טיפים

- כחלק מנוהלי תחזוקת המחשב שלך, כדאי שתשמור מידע על המערכת בקובץ תחזוקה שיכיל דוחות תקופתיים של MSD. לשם כך הרץ לעתים מזומנות את הפקודה הבאה.

msd /p > > maintain.msd

- כאשר קיימת בעיית תוכנה או חומרה במחשב שלך ועליך לדווח לנותני השירות על מצב המחשב שלך, הרץ את הפקודה הבאה שתדפיס ישירות את הדוח למדפסת. כך תוכל להקריא בטלפון או לשלוח דוח מסודר לטכנאי השירות.

msd /p > prn

NLSFUNC

טעינת מידע ספציפי למדינה

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

הפקודה NLSFUNC (National Language-Support FUNCtions) טוענת מידע ספציפי למדינה באמצעות טעינת דף-הקוד המתאים. ברירת המחדל היא דף-הקוד האמריקאי שמספרו 437. אפשר לטעון אותה בקובץ הקונפיגורציה באמצעות הפקודה INSTALL. פקודה זו אינה מתייחסת לדף-הקוד העברי.

מבנה הפקודה

קיימות שתי אפשרויות לטעינת הפקודה:

NLSFUNC [*filespec*]

או:

כתוב את הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה:

INSTALL = NLSFUNC.EXE [*filespec*]

filespec מיקום ושם הקובץ המכיל את דף-הקוד של המדינה המבוקשת (ברירת המחדל היא COUNTRY.SYS).

דוגמאות

- הפקודה הבאה מריצה את הפקודה NLSFUNC על הקובץ NEWCPG.SYS המכיל את נתוני המדינה:

nlsfunc c:newcpg.sys

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.3 ומעלה.

NUMLOCK

קביעת מצבו של מקש ה-NumLock עם אתחול המחשב
סוג: פקודת קונפיגורציה

מקש ה-NumLock שולט על תפקוד מקשי המספרים בצד הימני של המקלדת. ברירת המחדל של המחשב היא ON. תוכל לשלוט עליו באמצעות הפקודה NUMLOCK בקובץ ה-CONFIG.SYS של המחשב. פקודה זו היא אחת משש פקודות לשליטה על הקונפיגורציה של המחשב. ראה ערך MENUITEM.

מבנה הפקודה

NUMLOCK = [ON | OFF]

[ON | OFF] בחירה בין הפעלה וביטול. במצב OFF המקש כבוי.

דוגמאות

- אם אינך מרוצה ממצב המקש באתחול המחשב, הוסף את השורות הבאות לקובץ ה-CONFIG.SYS.

[menu]
numlock = off

שים-לב!

- אינך יכול להשתמש בפקודה זו כמו בפקודת קונפיגורציה רגילה, אלא בתוך בלוק של פקודות (ראה דוגמה).

PATH

הגדרת הספריות שיש לחפש בהן קובצי הפעלה

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת PATH מחפשת קובצי הפעלה (בעלי הסיומת EXE, COM או BAT) ברשימה נתונה של ספריות (להבדיל מפקודת APPEND המחפשת את שאר סוגי הקבצים). ללא הפעלת הפקודה, ייעשה החיפוש של קובצי הפעלה בספריה התורנית בלבד. סדר החיפוש מתחיל בספריה התורנית, ועוקב אחר סדר הספריות הרשומות בפקודה. הפקודה היא פנימית, ולכן אינה גוזלת זיכרון נוסף כמו הפקודה APPEND. הפקודה שימושית מאוד בעץ הספריות של הדיסק הקשיח, מאחר שהיא מאפשרת הפעלת תוכניות שונות, במיוחד קובצי אצווה מתוך הספריה התורנית, אפילו הן מצויות בספריות אחרות.

מבנה הפקודה

PATH ***[d1:path1][;d2:path2...][;]***

d1:path1 ציון הכונן והספריה הראשונה לחיפוש לאחר הספריה התורנית.

d2:path2 ציון הכונן והספריה השנייה לחיפוש וכך הלאה.

פקודת PATH ללא פרמטר תציג את המסלול התורן.

; ביטול מסלול החיפוש הנוכחי.

דוגמאות

- הפקודה הבאה קובעת מסלול חיפוש לפי הסדר הבא של הספריות (משמאל לימין): c:\wp, c:\util, c:\dos.

path c:\dos;c:\util;c:\wp

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את מסלול החיפוש הנוכחי:

path

- הפקודה הבאה מבטלת את מסלול החיפוש הנוכחי:

path;

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אורך שורת הפקודה מוגבל ל-127 תווים.
- פקודה זו אינה מחפשת קובצי נתונים, קובצי overlay, או קבצים אחרים שאינם ניתנים להפעלה, לכן היא אינה מפעילה תוכניות הנזקקות להם. במקרה כזה יש להשתמש בפקודה APPEND.
- אל תשתמש ברשימת ספריות ארוכה, כדי שהחיפוש לא יימשך זמן רב.
- ערוך את סדר הספריות בסדר יורד של תדירות השימוש, כאשר הספריה השימושית ביותר תהיה הראשונה, והשימושית פחות תוצב האחרונה.

PAUSE

השהיית הריצה של קובץ אצווה
סוג: פקודה של קובצי אצווה

פקודת PAUSE משהה את ביצוע הפקודות בקובץ אצווה (batch) עד להקשת מקש כלשהו להמשך. הפקודה מאפשרת גם הצגת הודעה כלשהי בזמן ההשהיה. הפקודה שימושית מאוד בקובצי אצווה, מאחר שהיא מאפשרת להפסיק את ביצוע רצף הפקודות ולבקש מהמשתמש לבצע דבר מה, כגון "הכנס דיסקט נתונים לכונן A והקש כל מקש להמשך".

מבנה הפקודה

PAUSE

ביצוע הפקודות ייעצר ולמסך תוצג ההודעה הבאה:

press any key to continue

דוגמאות

- הפקודה הבאה תודיע לך להכניס דיסקט לכונן A:

echo insert a new diskette into drive a
pause

לאחר הצגת ההודעה התוכנית תעצור עד הקשה על כל מקש שהוא.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

POWER

שליטה על מנהל ההתקן לניהול צריכת הזרם במחשבים ניידים

סוג: פקודה חיצונית

לאחר שטוענים את מנהל ההתקן לחיסכון בצריכת הזרם בקובץ CONFIG.SYS, ניתן לשלוט עליו באמצעות הפקודה זו (ראה ערך POWER.EXE).

מבנה הפקודה

POWER [ADV[:MAX|REG|MIN]|STD|OFF]

ADV[:MAX|REG|MIN] בחירה בין רמות החיסכון בצריכת הזרם. במקרים מסויימים שתבקש חיסכון מקסימלי, תבחין בירידת הביצועים. ברירת המחדל היא REG.

STD בטל אופציה זו, והשתמש בניהול צריכת הזרם על-ידי חומרת המחשב (אם קיים).

OFF כבה אופציה זו.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מביאה לצריכת זרם מינימלית, ולחיסכון מקסימלי בחיי הסוללות.

POWER ADV:MAX

- הפקודה הבאה מכבה את אופציית חיסכון הזרם.

POWER OFF

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.

POWER.EXE

הפחתה בצריכת הזרם במחשבים ניידים כאשר אינם פעילים

סוג: פקודת קונפיגורציה

ההפחתה בצריכת הזרם חשובה במחשבים ניידים הפועלים על סוללות. כתוצאה מכך מתאפשר זמן עבודה ארוך יותר בין טעינה אחת לשנייה. התוכנית גורמת לחיסכון במיוחד במחשבים שלא קיים בהם התקן חיסכון זרם בחומרה, אולם ניתן לפעמים להוסיף חיסכון, כאשר משתמשים בשניהם יחד. את מנהל ההתקן לחיסכון מטעינים בפקודת DEVICE בקובץ CONFIG.SYS וניתן לשלוט עליו אחר-כך באמצעות הפקודה POWER.

מבנה הפקודה

DEVICE=POWER.EXE [ADV[:MAX|REG|MIN]|STD|OFF] [/LOW]]

ADV[:MAX|REG|MIN] בחירה בין רמות החיסכון בצריכת הזרם. במקרים מסוימים שתבקש חיסכון מקסימלי, תבחין בירידת הביצועים. ברירת המחדל היא REG.

STD בטל אופציה זו והשתמש בניהול צריכת הזרם על-ידי חומרת המחשב (אם קיים).

OFF כבה אופציה זו.

/LOW טוען את מנהל ההתקן לזיכרון הבסיסי. ברירת המחדל היא טעינה לזיכרון הגבוה (אם קיים).

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את מנהל ההתקן לזיכרון הגבוה במצב ADV:REG (ברירת המחדל).

DEVICE=POWER.EXE

שים-לב

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- מנהל ההתקן תואם לתקן APM (Advanced Power Management)

PRINT

הדפסת קובצי טקסט ברקע

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

הפקודה PRINT שולחת קובצי טקסט (ASCII) למדפסת תוך כדי עבודה ברקע, בעוד אתה עובד במקביל ביישום אחר. להבדיל מהדפסה באמצעות הפקודה COPY, אשר אינה מאפשרת עבודה אחרת במקביל. הפקודה יכולה גם ליצור תור הדפסה של כמה קבצים בזה אחר זה, לשנותו תוך כדי עבודה, להוסיף קבצים ולהשמיטם.

מבנה הפקודה

PRINT [/D:*device*][/B:*size*][/U:*ticks1*][/M:*ticks2*][/S:*ticks3*] [/Q:*qsize*][/T] [*filespec*[...][/C][/P]

/D:*device* מגדיר את ההתקן אליו מופנית ההדפסה. ברירת המחדל היא prn. התקנים אחרים הם למשל: com1, lpt1 וכו'.

/B:*size* מגדיר את גודל הזיכרון (buffers) בבתים. ברירת המחדל והגודל המינימלי הם 512 בתים. לזירוז הפעולה ניתן להגדיל את מאגרי הזיכרון עד 16,384 בתים.

/U:ticks1 מגדיר כמה פעימות שעון (בקצב של 18 פעימות בשנייה) תחכה הפקודה, כאשר המדפסת תפוסה בהדפסה אחרת. הגדלים האפשריים נעים מ-1 עד 255. ברירת המחדל היא 1.

/M:ticks2 מגדיר מספר מקסימלי של פעימות שעון שבו יודפס תו בודד. אם זמן ההדפסה ארוך מדי, תוצג הודעת שגיאה. הגדלים האפשריים נעים מ-1 עד 255. ברירת המחדל היא 2.

/S:ticks3 מגדיר את מספר פעימות השעון שנתפסים בהדפסת רקע. הגדלים האפשריים נעים מ-1 עד 255. ברירת המחדל היא 8.

/Q:qsize מגדיר את המספר המקסימלי של קובצי הדפסה בתור. הגדלים האפשריים נעים מ-4 עד 32. ברירת המחדל היא 10.

/T הפסק את ההדפסה, ובטל את תור הקבצים להדפסה. רשימת הקבצים להדפסה מבוטלת וההדפסה הנוכחית מופסקת.

/C מחק את הקבצים מרשימת תור ההדפסה ממקום הפקודה ואילך. המתג לפני שמות הקבצים מתייחס לכל הקבצים הכתובים אחריו. המתג לאחר שם קובץ מתייחס לקובץ שלפניו ולכל הקבצים שאחריו. המתג יהיה בתוקף כל עוד לא צוין המתג /P בשורת הפקודה.

/P הוסף קבצים לתור ההדפסה. המתג לפני שמות הקבצים מתייחס לכל הקבצים הכתובים אחריו. המתג לאחר שם קובץ מתייחס לקובץ שלפניו ולכל הקבצים שאחריו. המתג יהיה בתוקף כל עוד לא צוין המתג /C בשורת הפקודה.

***filespec*[...]** רשימת הקבצים בתור ההדפסה. ניתן לציין מסלול עבור כל קובץ.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מדפיסה את קובץ myfile.doc ליציאה המקבילה :lpt2

print myfile.doc lpt2:

- הפקודה הבאה מבטלת את כל הקבצים בעלי הסיומת doc מתור ההדפסה:

print *.doc /c

- הפקודה הבאה מוסיפה לתור ההדפסה את הקובץ myfile.doc ולאחריו יודפסו יתר הקבצים בתור שנקבע:

print myfile.doc /p

- הפקודה הבאה משלבת יחד ביטול של הקובץ myfile1.doc מתור ההדפסה, והוספה של הקובץ myfile2.doc לתור:

print myfile1.doc /c myfile2.doc /p

- הפקודה הבאה קובעת את גודל תור ההדפסה ל-32 קבצים:

print /q:32

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- פקודת PRINT יוצרת תור של שמות קבצים ולא של נתונים. אם שינית את הנתונים בקובץ אחרי פקודת PRINT אך לפני ההדפסה עצמה, יודפס התוכן החדש של הקובץ ולא תוכנו בעת ההקשה של הפקודה PRINT.
- כאשר תור הקבצים מודפס, אינך יכול להשתמש במדפסת בפקודת הדפסה שונה מפקודת PRINT.
- אין להוציא את דיסקט הקבצים מהכונן, עד סיום הדפסת כל הקבצים שבתור.

PROMPT

שינוי צורתו של הסימן המנחה

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת PROMPT משנה את צורתו של הסימן המנחה על המסך לכל סימן שתרצה. ניתן להציג את השעה, התאריך, או הודעה פשוטה. הסימן המנחה יכול לעזור לך לדעת באיזו ספריה אתה נמצא ברגע מסוים. מידע זה שימושי מאוד בעץ הספריות של הדיסק הקשיח.

מבנה הפקודה

PROMPT [$*string*][...]

$string ציון תו מיוחד מבין התווים הבאים:

e מקש Esc.

p הספריה הנוכחית.

g הסימן > .
n שם הכונן.
d תאריך המערכת.
t שעת המערכת.
v מספר הגירסה של DOS.
l הסימן < .
b הסימן | .
q הסימן = .
h מקש ה-Backspace.
— הרצף Enter-linefeed.
$ הסימן $.

ניתן להכניס גם הודעה כלשהי במקום אחד הסימנים הנ"ל או בנוסף לו.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה את שם הספריה התורנית ואת התו > בסימן המנחה:

prompt pg

- הפקודה הבאה מציגה את השעה העדכנית ואת התו > בסימן המנחה:

prompt tg

- הפקודה הבאה מציגה את ההודעה "make a break" ולאחריה > בסימן המנחה:

prompt $ make a break $g

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אם טענת את פקודת ANSI.SYS (ראה ערך), תוכל להשתמש בפקודת PROMPT לשינוי תכונות המסך ולשינוי תפקוד המקשים. לדוגמה: הפקודה הבאה תשנה את צבע הטקסט במסך ללבן מודגש ואת צבע הרקע לירוק.

prompt $e[1;37;42m

QBASIC

טעינת תוכנית BASIC

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

טעינת תוכנית המספקת סביבת תכנות מלאה בשפת BASIC המבוססת על תפריטים ומסכי עזרה מקוונים. למיצוי מלא של שפה זו, ראה את ספר הפקודות של QBASIC בהוצאת פוקוס-מחשבים.

מבנה הפקודה

QBASIC [/B][/EDITOR][/G][/H][/MBF][/NOHI][/RUN][*filespec*]

filespec שם הקובץ שהפקודה תטען.

/B הצג בשחור-לבן במסכי צבע.

/EDITOR טען את העורך של DOS.

/G אפשר עדכון מהיר של מסך CGA.

/H אפשר מספר שורות מקסימלי בהתאם לסוג המסך.

/MBF הפוך את הפונקציות הפנימיות CVD, CVS, MKD$ ו-MKS$ ל-CVDMBF, CVSMBF, MKDMBF$ ו-MKSMBF$.

/NOHI אפשר שימוש במסך שאינו תומך בתווים זוהרים. אינו מיועד לשימוש במחשבי ירך של "קומפאק".

/RUN הרץ את התוכנית לפני הצגתה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5 ומחליפה את GW-BASIC שהיתה קיימת בגרסאות הקודמות.

RAMDRIVE.SYS

יצירת דיסק-זיכרון

סוג: פקודת קונפיגורציה

דיסק-זיכרון הוא התקן המאפשר לך לאחסן מידע בזיכרון ולהשתמש בו באופן דומה לכונן, אולם בזמן גישה מהיר יותר. דיסק-זיכרון משלב בתוכו את היתרונות של דיסק חיצוני וזיכרון פנימי, ולכן ניתן לאחסן בו קבצים אליהם אפשר לגשת במהירות גישה גבוהה כמו לזיכרון הפנימי. מומלץ לאחסן בו קבצים שהיישום נזקק להם לעתים קרובות בזמן הריצה. החיסרון הוא, שכיבוי המחשב מוחק את המידע, ולכן מקובל לאחסן בו רק תוכניות או נתונים קבועים. דיסק-זיכרון מפחית את כמות הזיכרון הפנוי ליישום, אם לא תטען אותו לזיכרון המורחב XMS או הזיכרון המורחב EMS.

מבנה הפקודה

DEVICE=RAMDRIVE.SYS[*bbb*][*sss*][*ddd*][/E][/A]

bbb גודלו של דיסק-הזיכרון ב-K. הגדלים מתחילים מ-4K ומגיעים עד 32767K. ברירת המחדל היא 64K.

sss גודל הסקטור בבתים. מספר קטן מנצל את הזיכרון טוב יותר, ואילו מספר גדול משפר את הביצועים. הגדלים נעים בין 128, 256 ו-512. ברירת המחדל היא 512.

ddd מספר הקבצים בספריית השורש שיכול דיסק-הזיכרון להכיל. המספרים נעים בין 2 ל-1024. ברירת המחדל היא 64.

/E התקן את דיסק-הזיכרון לזיכרון המורחב XMS שמעל 1MB.

/A התקן את דיסק-הזיכרון לזיכרון המורחב EMS.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מתקינה דיסק-זיכרון בגודל 128K בזיכרון המורחב XMS.

device=ramdrive.sys 128 /E

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.

REM

הצגת הודעה על המסך

סוג: פקודה לקובצי אצווה

שיבוץ הערות בקובץ אצווה (batch) מסייע לך בכמה אופנים עיקריים: הוא מציג הודעה על המסך בזמן הריצה של קובץ האצווה, ועוזר לך לזכור את מטרת הקובץ והפקודות שלו באמצעות כתיבת שורות הערה בתחילת הקובץ ו/או בין הפקודות שלו. בקובצי אצווה פקודת ההערה היא REM (קיצור של remark). כל שורה שמתחילה במלה REM הופכת לשורת הערה ואינה מתבצעת. אם מתג ה-ECHO הוא במצב ON, ניתן לקרוא אותה מן המסך בזמן ריצת קובץ האצווה. כאשר ה-ECHO הוא במצב OFF, היא לא תוצג למסך, אך ניתן לקרוא אותה בעזרת הפקודה TYPE. החל מגירסת DOS 4 ניתן להשתמש בפקודת REM גם בקובץ CONFIG.SYS.

מבנה הפקודה

REM ***string***

או: ***;string***

string הערות שאינן לביצוע.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מכניסה שורת הערה העוזרת לך לזכור את תפקידו של קובץ האצווה.

rem copy data files from \mydir to drive a

xcopy \mydir *.* a: /s

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- בכל פקודת REM ניתן לציין עד 123 תווים של הערה. הקף סימנים מיוחדים עבור ה-DOS (כגון: | בגרשיים כפולים ("|").

RENAME (REN)

שינוי שם קובץ

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת RENAME (או בקיצור REN) משנה שם קובץ או קבוצה של קבצים. מאחר ש-DOS אינה מחזיקה שני קבצים בעלי שם זהה בספריה אחת, מתעורר לעתים קרובות הצורך לשנות שמות של קבצים, כדי שניתן יהיה לאחסן אותם באותה הספריה.

מבנה הפקודה

RENAME ***oldfile newfile***

או: **REN** ***oldfile newfile***

oldfile שם הקובץ כולל הסיומת, אשר את שמו ברצונך לשנות. ניתן לציין כונן ומסלול ולהשתמש בתווי הכללה.

newfile השם החדש עבור הקובץ כולל הסיומת. ניתן להשתמש בתווי הכללה. אין להוסיף כונן ומסלול.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מחליפה את שם הקובץ myfile1.doc ב-myfile2.doc.

ren myfile1.doc myfile2.doc

- הפקודה הבאה מחליפה את שמם של הקבצים בעלי הסיומת bak לסיומת .doc

ren *.bak *.doc

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אינך יכול להשתמש בפקודת RENAME, כדי לשנות שם של ספריה. כדי לשנות שם של ספריה השתמש בפקודה MOVE.

REPLACE

עדכון והוספת קבצים מכונן/ספריה אחד לאחר

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת REPLACE מאפשרת לך לעדכן בקלות גירסה ישנה של קבצים בגירסה אחרת (בדרך כלל גירסה עדכנית יותר). הקבצים חייבים להיות בעלי שם זהה ולהימצא בכונן או בספריה אחרים. פקודה זו מרחיבה את פקודת COPY באופציות נוספות.

מבנה הפקודה

REPLACE ***source dest*****[/A][/P][/R][/S][/U][/W]**

source רשימת הקבצים בהם תשתמש, כדי לעדכן את הגירסה האחרת של הקבצים. הכרחי לציין את שמות הקבצים, אולם שמות ההרחבה, המסלולים והכוננים הם אופציונליים.

dest הכונן בו נמצאים הקבצים אותם יש לעדכן. ניתן לציין גם מסלול.

/A הוסף ל-*dest* את כל הקבצים המופיעים ברשימת *source* ואינם מופיעים ב-*dest*.

/P בקש אישור לפני ביצוע העדכון.

/R החלף גם קובצי קריאה-בלבד (read-only) ב-*dest* בנוסף לקבצים רגילים.

/S החלף קבצים בשם זהה לקובצי המקור, ללא חשיבות למיקומם בדיסק.

/U החלף רק קבצים שתאריך העדכון והשעה בהם עודכנו לאחרונה, מוקדם יותר מהתאריך והשעה של קובצי המקור המתאימים להם.

/W המתן עד להכנסת דיסקט לכונן.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה מחליפה את כל הקבצים בכונן C בגירסה חדשה, וגם מוסיפה את הקבצים החדשים שנוספו.

replace a:*.* c:\ /s /a

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.2 ומעלה.
- אין להשתמש בפרמטר A/ בשילוב עם הפרמטר S/ או U/.

RESTORE

שחזור קבצים שגובו ב-BACKUP של גירסאות DOS ישנות
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת RESTORE משמשת לגיבוי קבצים שגובו בפקודת BACKUP שהיתה קיימת בגרסאות DOS הקודמות (גרסאות 2.0 עד 5.0). היא משחזרת קבצים לדיסק ולספריה ממנה הם גובו. שים-לב, שבעת השחזור אתה "דורס" את הקבצים הקיימים בספריית היעד, אלא אם תשתמש במתג המתאים (או לחילופין בפקודה REPLACE). כדי לשחזר מגיבויים שנעשו בתוכנית הגיבוי החדשה MSBACKUP, השתמש באותה תוכנית MSBACKUP.

מבנה הפקודה

RESTORE ***source filespec*[/S][/P][/B:*mm-dd-yy*][/A:*mm-dd-yy*]**
[/L:*hh-mm-ss*][/E:*hh-mm-ss*][/M][/N][/D]

source הכונן בו נמצאים הקבצים אותם יש לשחזר.

filespec רשימת הקבצים כולל שמות הרחבה הנמצאים על *source*, אשר אותם יש לשחזר. ניתן לציין כונן ומסלול ולהשתמש בתווי הכללה.

/S שחזר קבצים גם מספריות המישנה המצוינות בפרמטר *filespec*.

/P בקש אישור לפני שחזור קובץ שעודכן אחרי הגיבוי האחרון.

/B:*dd-mm-yy* שחזר רק את הקבצים שעודכנו לאחרונה בתאריך המצוין או לפניו. (*dd-mm-yy* מציין תאריך במבנה: שנה-חודש-יום, כפי שמקובל בעברית, בתנאי שטענת את פקודת COUNTRY של עברית בקובץ הקונפיגורציה).

/A:*dd-mm-yy* שחזר רק את הקבצים שעודכנו לאחרונה בתאריך המצוין או לאחריו.

/M השווה בין הקבצים בדיסקט הגיבוי לבין הקבצים בדיסק היעד, ושחזר רק

את הקבצים שהשתנו או נמחקו מאז הגיבוי האחרון.

N/ שחזר רק קבצים שאינם קיימים יותר בדיסק היעד.

D/ הצג על המסך את רשימת הקבצים המיועדים לשחזור.

L:*hh-mm-ss*/ שחזר רק את הקבצים שעודכנו לאחרונה בשעה המצוינת או לאחריה (*hh-mm-ss* מציין את השעה במבנה: שנייה-דקה-שעה).

E:*hh-mm-ss*/ שחזר רק את הקבצים שעודכנו לפני השעה המצוינת או לאחריה.

דוגמאות

■ הפקודה הבאה תשחזר את כל הקבצים מדיסקטי הגיבוי בכונן A לכונן C (זו הפקודה השימושית ביותר לשחזור הדיסק הקשיח כולו):

restore a: c:*.* /s

(הפקודה משחזרת את הקבצים מספריית השורש וכל תת-ספריותיה).

RMDIR (RD)

מחיקת ספריה

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודה זו מבצעת מחיקה של ספריה. שים-לב, שכאשר אתה מעוניין למחוק ספריה, עליך למחוק תחילה את כל הקבצים ואת כל ספריות המישנה הנמצאים בספריה זו, ורק אחר-כך להשתמש בפקודת RMDIR. הפקודה שימושית מאוד בעץ הספריות של הדיסק הקשיח.

מבנה הפקודה

RMDIR [*d:path*]*dirname*

או: **RD** [*d:path*]*dirname*

d:path ציון הכונן והמסלול של הספריה אותה רוצים לבטל.

dirname הספריה אותה ברצונך לבטל.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מוחקת את הספריה mydir\:

rd \mydir

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אינך יכול למחוק ספריה, עד שכל הקבצים וכל ספריות המישנה שבה נמחקו.
- אינך יכול למחוק את הספריה התורנית (הספריה בה אתה נמצא).

SET

שליטה על משתני סביבת העבודה
סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

במשתני סביבת העבודה של DOS נשמרות הגדרות שהתוכניות משתמשות בהן. פקודת SET מציגה או משנה את ההגדרות במשתנים אלה. בפקודה SET מוגדרים מעבד הפקודות COMMAND.COM, הסימן המנחה (prompt) ועוד. השימוש בפקודה מאפשר גם לך וגם ל-DOS להשתמש בהגדרות החדשות של משתני הסביבה. באמצעות פקודת SET אתה יכול להציג על המסך את הגדרת משתני הסביבה הנוכחיים של DOS, לבטל הגדרה מסוימת, להוסיף הגדרה חדשה, או לשנות הגדרה קיימת. נהוג להשתמש בפקודה זו בקובץ AUTOEXEC.BAT.

מבנה הפקודה

SET [*name*=[*param*]]

name המחרוזת המוגדרת על-ידי המשתמש, או אחת ההגדרות: PROMPT, PATH, LASTDRIVE, או COMSPEC.

param הערך החדש.

הקשת הפקודה ללא פרמטר תציג על המסך את ההגדרה הנוכחית של משתני הסביבה.

הקשת הפקודה עם =*name* וללא פרמטר תמחק את ההגדרה הנוכחית של אותו שם ממשתנה הסביבה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה משנה את ה-PATH במשתנה הסביבה:

set path=c:\;c:\util

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- רק 256 בתים מוקצים כברירת מחדל עבור סביבת העבודה של DOS. באפשרותך לשנות זאת באמצעות פקודת COMMAND והפרמטר /E (ראה פקודת COMMAND).

SETVER

קביעת גירסת ה-DOS המדווחת לתוכנית

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

הפקודה SETVER קובעת את גירסת ה-DOS המדווחת לתוכנית. הפקודה SETVER דרושה לתוכניות שאינן רצות עם גירסת DOS 6 ובאמצעותה ניתן לדווח לתוכנית, כאילו קיימת במחשב גירסת DOS הקודמת לגירסת 6. תוכל להוסיף בעצמך את שמות התוכניות לטבלה.

מבנה הפקודה

כדי להוסיף רשומה לטבלה או לשנות רשומה קיימת, הקש:

SETVER [*filename n.nn*]

כדי לבטל את ערך הגירסה מקובץ, הקש:

SETVER [*filename*[/DELETE [/QUIET]]

כדי להציג את טבלת הגרסאות, הקש:

SETVER [*d:path*]

d:path שם הכונן והמסלול של הקובץ SETVER.EXE.
filename שם תוכנית הביצוע הדורשת את שינוי מספר הגירסה.
n.nn מספר הגירסה (לדוגמה 3.3, או 4.01).
DELETE/ (או **D/**) בטל את הערך של הגירסה.
QUIET/ אל תציג את ההודעה הקשורה לביטול הנ"ל.

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- הפקודה אינה משנה את עותק הטבלה שבזיכרון. אם ברצונך לטעון את הטבלה החדשה, עליך לבצע אתחול מחדש.
- ראה גם הפקודה SETVER.EXE.

דוגמאות

- כדי לראות את טבלת הגרסאות בכונן C, הקש:

setver c:

- נניח שהתוכנית MYPROG.EXE יכולה לעבוד ב-DOS 3.3. על מנת להריץ אותה, תצטרך ליצור רשומה מתאימה בטבלה, כדי שאותה התוכנית תחשוב שגירסת DOS 6 היא למעשה גירסת DOS 3.3. לשם כך הקש:

setver myprog.exe 3.30

כדי לבטל את הרשומה מהטבלה הקש:

setver myprog.exe /delete

SETVER.EXE

טעינת טבלת גרסאות DOS לזיכרון
סוג: פקודת קונפיגורציה

הפקודה טוענת בקובץ הקונפיגורציה רשימה של תוכנות ואת טבלת הגרסאות

של DOS שאיתן הן עובדות. כדי להציג או לשנות את הטבלה, מריצים אחר-כך את הפקודה SETVER משורת הפקודה או מקובץ אצווה.

מבנה הפקודה

בקובץ הקונפיגורציה כתוב את השורה הבאה:

DEVICE=SETVER.EXE

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- ראה גם הפקודה SETVER.

SHARE

שיתוף ונעילה של קבצים ברשתות ובריבוי משימות

סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון, תומכת ברשת

פקודת SHARE מאפשרת שימוש של מספר משתמשים בקובץ, וכן נעילת דיסק או קובץ. הפקודה משמשת בעיקר ברשתות ובריבוי משימות (multitasking) ומונעת ממספר תוכניות לכתוב לקובץ אחד בו-זמנית. לאחר שנטענה, היא בודקת ומאשרת כל בקשת כתיבה וקריאה מקובץ. אפשר לטעון אותה בקובץ הקונפיגורציה באמצעות הפקודה INSTALL.

מבנה הפקודה

SHARE [/F:*space*][/L:*locks*]

טען את הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה:

INSTALL=SHARE.EXE [/F:space][/L:*locks*]

/F:*space* הקצה גודל זיכרון למעקב אחר השימוש המשותף בקובץ (ברירת המחדל היא 2048 בתים).

/L:*locks* הגדר את מספר הקבצים שניתן לנעול בו-זמנית (ברירת המחדל היא 20).

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את הפקודה עם זיכרון של 4096 בתים, ומאפשרת עד 30 קבצים פתוחים בו-זמנית:

share /f:4096 /l:30

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3 ומעלה.
- ניתן לטעון את פקודת SHARE רק פעם אחת. ניסיון לטעון את הפקודה פעם נוספת, יגרום להודעת שגיאה.
- עליך לאתחל מחדש את המחשב שלך, כדי לבטל מהזיכרון את פקודת SHARE.
- אינך צריך לטעון את הפקודה במחיצה גדולה מ-32MB, כפי שנדרש היה בגירסת DOS 4.

SHELL

הגדרת שמו ומקומו של מעבד הפקודות הראשי
סוג: פקודת קונפיגורציה

הפקודה SHELL מגדירה את שמו ומקומו של קובץ מעבד הפקודות הראשי. אם ברשותך מעבד פקודות שונה, כמו 4DOS, פקודת SHELL היא עבורך. כאשר DOS נטענת, פקודת SHELL יכולה להגדיר ולטעון מעבד פקודות אחר במקום ה-COMMAND.COM. ניתן גם להשתמש בפקודת SHELL, כדי להגדיל את סביבת העבודה של DOS. כדי לעשות זאת, עליך לציין את שם מעבד הפקודות, ולהוסיף את המתג הקובע את גודל סביבת העבודה (ראה דוגמה בהמשך).

מבנה הפקודה

SHELL=*filespec* [*params*]

filespec הכונן, המסלול ושם הקובץ של מעבד הפקודות החדש.

params הפרמטרים עבור מעבד הפקודות המסוים. לדוגמה, אם אתה משתמש ב-COMMAND.COM, תוכל להגדיר שני פרמטרים:

/E:*xxxxx* מגדיר את גודל סביבת העבודה של DOS בבתים.

/P טען את מעבד הפקודות לזיכרון לפני ביצוע הקובץ AUTOEXEC.BAT.

דוגמאות

- הפקודה הבאה בקובץ הקונפיגורציה טוענת את ה-COMMAND.COM לפני הקובץ AUTOEXEC.BAT, ומגדילה את הזיכרון של משתני הסביבה ל-256 בתים:

shell=command.com /p /e:256

- הפקודה הבאה טוענת מעבד פקודות חדש בשם 4dos.com:

shell=4dos.com

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- ראה בפקודה COMMAND לגבי משמעות המתגים שלה.

SHIFT

אפשרות ליותר מ-10 פרמטרים בקובץ אצווה

סוג: פקודה לקובצי אצווה

פקודה למשתמשים מנוסים בקובצי אצווה. הפקודה נזקקת לעתים קרובות למידע חוזר מהמשתמש, כמו ציון כונן, שם קובץ, תשובת "כן או לא" וכדומה. את הערכים הזמניים האלה ניתן לאחסן במשתני זיכרון המסומנים בצורת 0%

עד 9%. בדרך כלל מוגבלים קובצי אצווה לטיפול בעשרה משתנים כאלה. פקודת SHIFT פותחה עבור יישומים הזקוקים ליותר מעשרה משתנים. בכל פעם שהפקודה מופעלת, היא מסיטה את כל המשתנים במספר אחד כלפי מטה. לדוגמה, ביצוע פקודת SHIFT יגרום לכך שהמשתנה החדש 0% יהיה שווה למשתנה הישן 1%, המשתנה החדש 1% יהיה שווה למשתנה הישן 2% וכך הלאה. במקרה כזה המשתנה 9% יכול עתה להכיל פרמטר נוסף. שימוש נוסף לפקודה זו הוא למקרים בהם יש להעביר כמות בלתי ידועה של משתנים לתוכנית בעת הרצתה. נוח להשתמש בפקודה בקובץ אצווה, אך ניתן להפעיל את הפקודה גם ישירות מ-DOS.

מבנה הפקודה

SHIFT

דוגמאות

- התוכנית הבאה מבצעת העתקה של מספר בלתי מוגבל של קבצים מהספריה התורנית בדיסק לכונן A:

```
echo off
if %1.==. goto end
copy %1 a:
shift
:end
```

הסבר לשורות הפקודה:

שורה 1: ביטול הצגת הפקודות למסך.

שורה 2: פקודת הלולאה המעבירה את הפקודה לשורה של end כאשר נגמרו הקבצים להעתקה.

שורה 3: פקודת העתקה לכונן A.

שורה 4: הפקודה המסיטה את המשתנים במספר אחד כלפי מעלה.

שורה 5: תווית של שורת הסיום בשם end.

הרצת הפקודה: נקרא לקובץ האצווה הנ"ל בשם COPYD. כדי שיעתיק את כל הקבצים עם שמות ההרחבה TXT. ו-DOC. מהספריה התורנית אל כונן A, הקש את הפקודה הבאה:

copyd *.txt *.doc

בדרך זו ניתן לבצע העתקה מורכבת של קבצים.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

SMARTDRV

יצירת מטמון דיסק המזרז קריאה וכתיבה לדיסק
סוג: פקודה חיצונית

מטמון דיסק הוא מאגר זיכרון XMS המוקצה לשמירת מידע הנקרא ונכתב לדיסק. כתוצאה מכך מתמעטות הפניות לדיסק, והמידע נקרא ונכתב במידה רבה מן הזיכרון ואליו. שימוש במטמון דיסק מזרז מאוד את פעולת המחשב, ומפחית בצורה משמעותית את בלאי הדיסק. התוכנית SMARTDRV יוצרת מטמון דיסק ושולטת עליו.

מבנה הפקודה

SMARTDRV [[*drive*[+|-]]...] [/E:*ElementSize*][*InitCacheSize*] [*WinCacheSize*]] [/B:<*BufferSize*>] [/C] [/R] [/L] [/Q][/V] [/S]

[*drive*[+|-] ציון הכוננים שעבורם תרצה ליצור מטמון דיסק, או להבדיל בין מטמון לקריאה ולכתיבה. האפשרויות הן כדלקמן:

- ציון אות הכונן ללא כל תוספת, מפעיל עליה מטמון קריאה בלבד ללא כתיבה.
- ציון אות הכונן עם הסימן + מפעיל עליה מטמון קריאה וכתיבה.
- ציון אות הכונן עם הסימן - מבטל מטמון קריאה וכתיבה על אותו כונן.

כאשר אינך מציין אות כונן, על כונני דיסקטים וכוננים שנוצרו בפקודה INTERLNK מופעל מטמון קריאה בלבד, אולם על כוננים קשיחים מופעל מטמון קריאה וכתיבה. כונני CD-ROM, כונני רשת וכרטיסי זיכרון flash אינם מוטמנים כלל

/E:*ElementSize* גודל הזיכרון העובר במנה אחת בין הדיסק והמטמון. האופציות הן: 1024, 2048, 4096, 8192 בתים. ברירת המחדל היא 8192 בתים. ככל שהמנה גדולה יותר, מנוצל יותר זיכרון בסיסי על-ידי התוכנית SMARTDRV.

InitCacheSize גודלו ההתחלתי של מטמון הדיסק ב-K. ככל שהמטמון גדול יותר, כן יהיה הזרוז של הדיסק גדול יותר. אם אינך מציין ערך, ברירת המחדל תציב את הערכים הבאים: כאשר יש לך במחשב עד 1MB - כל ה-XMS יוקצה למטמון; עם 2MB - יוקצו 1MB; עם 4MB - יוקצו 1MB ועם 6MB ויותר - יוקצו 2MB.

WinCacheSize גודלו ההתחלתי של מטמון הדיסק ב-K, כאשר תופעל התוכנית Windows הדורשת חלק מן הזיכרון בשבילה. אם אינך מציין ערך, ברירת המחדל תציב את הערכים הבאים: כאשר יש לך במחשב עד 1MB - לא יוקצה מאומה למטמון; עם 2MB - יוקצו 256KB; עם 4MB - יוקצו 512KB; עם 6MB - יוקצו 1MB ועם למעלה מ-6MB יוקצו 2MB. כאשר אתה יוצא מ-Windows, חוזר המטמון לגודלו המקורי.

/B:*BufferSize* גודלו של מאגר הזיכרון הנקרא מראש מהדיסק. ברירת המחדל היא 16K. ככל שהערך גדול יותר, נצרך יותר זיכרון בסיסי.

/C כתוב את כל המידע מהמטמון לדיסק. השתמש בפקודה זו לפני שאתה עומד לכבות את המחשב, כשיש לך חשש שהמידע לא נכתב עדיין לדיסק. אם תאתחל באמצעות המקשים Alt-Ctrl-Del, תבוצע קודם לכן כתיבה של המטמון לדיסק.

/R מחק את המידע מן המטמון, והתחל למלא אותו מחדש.

/L הימנע מטעינת SMARTDRV לזיכרון הגבוה, גם אם יש בו מקום פנוי.

/Q אתחל את SMARTDRV ללא הצגת הודעות סטטוס כלשהן, אלא כאשר קיימות הודעות שגיאה (זוהי ברירת המחדל).

/V אתחל את SMARTDRV עם הצגת הודעות סטטוס (ברירת המחדל אינה מציגה, אלא הודעות שגיאה).

/S הצג הודעות נוספות ביחס ל-SMARTDRV.

דוגמאות

- כדי ליצור מטמון דיסק בברירות המחדל שלו, הכנס לקובץ AUTOEXEC.BAT את השורה הבאה:

smartdrv

- כדי ליצור מטמון דיסק בגודל 2048K ולבטל את המטמון של כונני הדיסקטים A ו-B, הקש:

smartdrv a- b- 2048

- כדי לאחסן את המידע מהמטמון לדיסק לפני כיבוי המחשב, הקש:

smartdrv /c

- כדי להציג מידע על פעילות מטמון הדיסק המחשב ועל שיעור הפגיעות המוצלחות במידע שבמטמון, הקש:

smartdrv /s

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- אין לטעון פקודה זו מתוך התוכנית Windows.
- יש להבדיל בין מטמון דיסק לקריאה ולכתיבה. מטמון דיסק לקריאה מזרז רק פעולות של קריאה מן הדיסק. מטמון דיסק לכתיבה מזרז רק פעולות כתיבה לדיסק, אולם יש בו סכנה שבשעת הפסקת זרם פתאומית, ייתכן מצב שהמידע יאבד כשהמחשב נכבה בטרם נכתב המידע מן המטמון לדיסק. לכן, יש מי שמעדיפים להימנע משימוש במטמון לכתיבה.
- לפני הטענת SMARTDRV עליך לוודא שמנהל זיכרון XMS טעון (על-ידי הפקודה HIMEM.SYS).
- כאשר קיים מספיק זיכרון גבוה SMARTDRV טוען עצמו אוטומטית לשם ואין צורך להשתמש בפקודה LOADHIGH.
- SMARTDRV אינו מטמין כוננים דחוסים, אך לעומת זאת, הוא מטמין את הכונן הפיזי שבו נמצא הכרך הדחוס. כתוצאה מכך חל שיפור במהירות הן של הכונן הפיזי והן של הכונן הדחוס.
- התוכנית SMARTDRV נחשבת לאחת מתוכנות מטמון הדיסק הטובות והבטוחות ביותר, והשימוש בה במחשבי 286 ומעלה עם 1MB ויותר מעניק שיפור מהירות משמעותי מאוד.

SMARTDRV.EXE

מנהל התקן המזרז קריאה וכתיבה על-ידי מטמון דיסק

סוג: פקודת קונפיגורציה

מנהל התקן זה נועד לפתור בעיות תאימות של בקרי דיסקים מסוימים (בעיקר מסוג SCSI או ESDI וכן התקני ערוץ זעיר - MCA) שאינם יכולים לפעול תחת EMM386 או תחת Windows.

מבנה הפקודה

DEVICE=SMARTDRV.EXE /DOUBLE-BUFFER

DOUBLE-BUFFER/ מורה ל-SMARTDRV לבצע "אגירה כפולה" (double buffering).

שים-לב!

- בנוסף לטעינת מנהל ההתקן, תוכל לזרז את המחשב, אם תטען גם את התוכנית SMARTDRV.

SORT

מיון טקסט

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת SORT היא פקודת פילטר הממיינת את הקלט המגיע אליה, ומעבירה את הפלט הממוין להדפסה למסך, לקובץ, או להתקן אחר. הפקודה נכתבת בדרך כלל אחרי סימן המסנן (פילטר) | או לפני פקודות ההפניה < ו- >.

מבנה הפקודה

ניתן לכתוב את הפקודה בשתי צורות:

SORT [/R][/+*col*][<][*filein*] [>][*fileout*]

או: **[*command*|] SORT [/R][/+*col*] [>][*fileout*]**

R/ מיין על-פי סדר אלפביתי הפוך.

col+/ התחל את המיון החל מהעמודה המצוינת בפרמטר (ברירת המחדל היא 1).

filein שם המסלול של הקובץ אותו רוצים למיין.

fileout שם קובץ הפלט לאחר המיון.

command הפקודה שאת התוצאה הממוינת שלה מעוניינים להציג.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את רשימת הקבצים בספריה התורנית, כשהיא ממוינת לפי סדר האלפבית:

dir | sort

- הפקודה הבאה קולטת את הטקסט של קובץ myfile1.doc, ממיינת אותו לפי סדר אלפביתי מהטור השמאלי, ופולטת אותו לקובץ myfile2.doc:

sort <myfile1.doc >myfile2.doc

- הפקודה הבאה קולטת את הטקסט של קובץ myfile1.doc, ממיינת אותו לפי סדר אלפביתי מהטור השמיני, ופולטת אותו לקובץ myfile2.doc (הפקודה שימושית למיון בטורים של טבלות):

sort /+8 <myfile1.doc >myfile2.doc

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- ניתן למיין קבצים עד לגודל של 64K.

STACKS

קביעת מספר מחסניות המידע וגודלן

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת STACKS מיועדת למשתמשים מתקדמים. היא מאפשרת לך לשנות

את המספר וגודל מחסניות (stacks) המידע המוגדרות עבורך. DOS משתמשת במחסניות לטיפול בפסיקות (interrupts).

מבנה הפקודה

STACKS=*n,s*

n מספר המחסניות. האפשרויות הן 0, או מספר בין 8 ל-64. ברירת המחדל היא 9.

s גודל כל מחסנית בבתים. האפשרויות הן 0, או מספר בין 32 ל-512. ברירת המחדל היא 128.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מגדירה 8 מחסניות של 512K כל אחת:

stacks=8,512

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 4 ומעלה.
- בדרך כלל מספיקה ברירת המחדל, אך אם מופיעה הודעה בנוסח: internal stack overflow, או system halted, יש לנסות להגדיל את מספר המחסניות ואת גודלן.

SUBMENU

הגדרת פריטי תפריט אתחול שבחירתם מציגה תת-תפריטים נוספים

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודה לשליטה על אתחול המערכת. הפקודה מגדירה את פריטי תפריט האתחול שבחירתם מציגה תת-תפריטים נוספים. באופן זה ניתן להגדיל את מספר פריטי התפריט האפשריים בפקודה MENUITEM ליותר מ-9 פריטים. פרטים נוספים על תפריט האתחול ראה בערך MENUITEM.

מבנה הפקודה

SUBMENU = *blockname*[,*text*]

blockname שמו של בלוק הפקודות הקשור אל אותו פריט בתפריט האתחול. הבלוק חייב להיות מוגדר במקום אחר בקובץ CONFIG.SYS.

text הטקסט השייך לאותו פריט בתפריט. ברירת המחדל היא שם הבלוק.

דוגמאות

- כתוב בקובץ ה-CONFIG.SYS את השורות הבאות:

[menu]
submenu windows, go to windows applications
menuitem dos, run dos applications
[windows]
menuitem coreldraw, graphics
menuitem word, text applications

כאשר תבחר בתפריט בפריט Windows ייפתח תפריט נוסף המציג את שתי האופציות coreldraw ו-word.

שים-לב

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- אורכם של שם הבלוק ושל הטקסט מוגבל ל-70 תווים לכל אחד.

SUBST

יצירת כונן מדומה

סוג: פקודה חיצונית

השתמש בפקודה SUBST, כאשר ברצונך לדמות ספריה לכונן. פקודת SUBST יוצרת כונן מדומה המתפקד כספריה. על-ידי-כך מאפשרת לך פקודה זו לגשת לקבצים באמצעות הקדמת שם הכונן בלבד, ולא דרך שם המסלול

המלא של הספריה. אין לעשות בפקודה זו שימוש כללי, מאחר שפקודות אחדות (ראה בהמשך) אינן עובדות אתה. אסור ששם הכונן שתשתמש בו יהיה כונן הקיים כרגע בדיסק שלך.

מבנה הפקודה

לפקודה SUBST שלוש צורות עיקריות:

הצורה הראשונה מציגה את מצב הפקודה במערכת, כלומר את כל הכוננים המדומים המצויים כרגע במערכת.

SUBST

הצורה השנייה מבצעת דימוי של ספריה לכונן.

SUBST *dest source*

הצורה השלישית מבטלת את הדימוי של ספריה לכונן.

SUBST *dest/D*

dest שם הכונן המדומה עבור הספריה המצוינת בפרמטר *source*.

source שם הספריה אליה תפנה DOS, כאשר יצוין שם הכונן המדומה המופיע בפרמטר *dest*.

דוגמאות

- הפקודה הבאה גורמת ל-DOS להגדיר כונן מדומה e שתוכנו הוא תוכן הספריה mydir\ הנמצאת בכונן c:

subst e: c:\mydir

- הפקודה הבאה מבטלת את ההגדרה של כונן e:

subst e: /d

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.1 ומעלה.
- כאשר יהיו במערכת יותר מ-5 כוננים, תצטרך להגדיר כוננים חדשים באמצעות הפקודה LASTDRIVE.
- אין להשתמש בפקודות הבאות על כונן שנוצר בפקודה SUBST:

FDISK, DISKCOPY, DISKCOMP, CHKDSK, MSBACKUP

.FORMAT ,RESTORE ,LABEL ,RECOVER ,SYS ,UNDELETE

- אין להריץ את הפקודה לאחר טעינת Windows.

SWITCHES

אופציות מיוחדות לקונפיגורציית המערכת

סוג: פקודת קונפיגורציה

פקודת קונפיגורציה שנועדה למתן קונפיגורציות מיוחדות במקרים ספציפיים.

מבנה הפקודה

SWITCES = [/W] [/K] [/N] [/F]

/W מתג המציין ל-Windows 3.0 שהקובץ WINA20.386 הועבר לספריה שונה מספריית השורש.

/K השתמש במקשי המקלדת המורחבת כבמקלדת רגילה.

/N מנע את האופציה להשתמש במקשים F5 ו-F8 בשלב אתחול המחשב.

/F דלג על השהיה בת 2 שניות לאחר הצגת ההודעה Starting MS-DOS בעת אתחול המחשב.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מבטלת את ההשהייה ואת השימוש במקשים F8 ו-F5 באתחול המחשב.

switches = /f /n

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5.
- אם השתמשת בפקודה זו, וברצונך לטעון גם את הקובץ ANSI.SYS, עליך לעשות זאת עם המתג K/.

SYS

העתקת קובצי מערכת ההפעלה לדיסק

סוג: פקודה חיצונית

פקודת SYS מעתיקה את הקבצים החבויים של מערכת ההפעלה (IBMBIOS.COM ו-IBMDOS.COM ב-PC-DOS, ו-IO.SYS ו-MSDOS.SYS ב-MS-DOS) מדיסקט ה-DOS לדיסק אחר. החל מגירסת DOS 5 פקודה זו מעתיקה גם את קובץ מעבד הפקודות COMMAND.COM לדיסק המטרה ומגירסת DOS 6 גם את הקובץ DBLSPACE.BIN. בגירסת DOS 6 תופסים קובצי מערכת ההפעלה 185K בדיסק. אין צורך לפרמט את הדיסק מחדש, כאשר עוברים מגירסה DOS 5 ל-DOS 6.

מבנה הפקודה

SYS ***dest:***

dest הכונן אליו יועתקו קובצי מערכת ההפעלה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מעתיקה את הקבצים החבויים של המערכת ואת מעבד הפקודות מהכונן התורן לכונן C:

sys c:

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- הפקודה לא תפעל על כוננים לוגיים שהותקנו בפקודה SUBST.

TIME

קביעה והצגה של השעה במערכת

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

השתמש בפקודת TIME, כדי לשנות ולכוון מחדש את השעה של המערכת. עדכון השעה שימושי בעיקר למקרים בהם מעוניינים ששעת יצירת הקבצים או עדכונם תירשם יחד עם שמותיהם, או לצורך השתלת תאריך בקובצי הנתונים. הדבר חשוב גם כדי לדעת מי מהקבצים הוא הקובץ המעודכן יותר. במחשבים בהם אין שעון פנימי, מומלץ לעדכן את השעה והתאריך באופן ידני בכל פעם שטוענים את המערכת.

מבנה הפקודה

TIME [*hh:mm*[*:ss*[*.xx*]]][A|P]

hh השעה במבנה של 24 שעות.

mm מספר הדקות.

ss מספר השניות.

xx מספר מאיות השנייה.

[A|P] קבע את השעה בפורמט אמריקאי של .A.M ו-.P.M.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אם אין לך שעון במערכת ואינך מעדכן את השעה, יתחיל מניין השעה משעה 00:00.

TREE

הצגה גרפית של מבנה הספריות בכונן

סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת TREE מציגה בצורה גרפית את מבנה הספריות, ספריות המישנה

והקבצים בדיסק. הפקודה שימושית במיוחד לחיפוש תת-ספריה מסוימת בתוך עץ הספריות בדיסק. בגרסאות DOS 3.3 ובקודמותיה הציגה הפקודה רק את מבנה הספריות בצורת עץ. החל מגירסת DOS 4 ניתן לנווט בו, ולבחור ממנו את הספריה הרצויה.

מבנה הפקודה

TREE [*d:*][/F][/A]

d: הכונן ממנו יוצג עץ הספריות.

/F הצג את שמות המסלולים של הקבצים בספריות.

/A הצג את עץ הספריות בתווי טקסט במקום בתווים גרפיים. השתמש באופציה זו, כאשר אין לך דף-קוד עם תווים גרפיים, או במקרה בו אתה מדפיס את העץ למדפסת שאינה גרפית.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את תת-הספריות מהספריה התורנית ומטה:

tree

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את כל הספריות בכונן, אפילו אינך נמצא בספריית השורש:

**tree **

- הפקודה הבאה מעתיקה לקובץ mydir.doc את עץ הספריות ורשימת הקבצים בכונן C:

tree c: /f>myfile.doc

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

TYPE

הצגת קובץ טקסט על המסך
סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת TYPE מציגה את התוכן של קובץ טקסט (ASCII) על המסך. הפקודה שימושית לצורך עיון בקובצי אצווה ובכל קובץ טקסט הכתוב בפורמט ASCII. חיסרון הפקודה היא שהמסכים נגללים ללא שליטה וכדי לעצור אותם צריכים להשתמש במקש ה-Pause או להשתמש בפקודה MORE (ראה ערך).

מבנה הפקודה

TYPE ***filename***

filename שם הקובץ כולל סיומת אותו ברצונך להציג. ניתן לציין כונן ומסלול.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מציגה על המסך את תוכנו של קובץ הטקסט myfile.doc ועוצרת אחרי כל מסך עד להקשה על כל מקש:

type myfile.doc | more

- הפקודה הבאה מדפיסה את תוכנו של קובץ הטקסט myfile.doc:

type myfile.doc >prn

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- אין להשתמש בפקודה זו עם סימני ההכללה (*, ?).
- הפעלת פקודת TYPE על קובץ שאינו קובץ טקסט יכולה להציג על המסך סימנים בלתי קריאים. יתר על כן, עלולה פעולה זו גם לנעול את המחשב. במקרה כזה, יש לאתחל (boot) מחדש את המחשב.
- קיימות תוכנות חופשיות רבות המציגות טקסט למסך בצורה משוכללת יותר (ראה מדריך תוכנות חופשיות מס' 1 בהוצאת פוקוס-מחשבים המתאר את תוכנת List).

UNDELETE

שחזור קבצים שנמחקו בפקודת DEL
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת UNDELETE יכולה לשחזר קבצים שנמחקו מהדיסק או מהדיסקט. השחזור מתאפשר מאחר שהמחיקה מהדיסק היא מחיקה לוגית ולא פיזית, המתבטאת בשינוי התו הראשון של שם הקובץ שנמחק. התוכנית מאפשרת שלוש רמות של יכולת שחזור:
Delete Sentry - הגבוהה ביותר, Delete Tracker - הבינונית ו-standard - המינימלית. ככל שרמת השחזור גבוהה יותר, נדרשים יותר משאבי מחשב המתבטאים בזיכרון, שטח פנוי בדיסק והאטת ביצוע המחיקה.

מבנה הפקודה

המבנה הראשון נדרש להגנת הקבצים:

UNDELETE [*filename*][/DS|/DOS|/DT]

המבנה השני נועד לשחזור הקבצים המחוקים:

UNDELETE [/LIST|/ALL|/PURGE[*drive*]|/STATUS|/LOAD|/UNLOAD]|/S[*drive*]|/T*drive*[-*entries*]]

filename שמות הקבצים לשחזור. ברירת המחדל היא כל הקבצים בספריה התורנית.

LIST/ הצג בלבד את רשימת הקבצים הניתנים לשחזור.

ALL/ שחזר את כל הקבצים האפשריים, ללא בקשת אישור לכל קובץ בנפרד. הפקודה תשתמש ברמת ההגנה הגבוהה ביותר הקיימת.

DOS/ שחזר ברמה הסטנדרטית את הקבצים שנמחקו עם בקשת אישור לכל קובץ. אל תתייחס לנתוני Delete Tracker אם קיימים.

DT/ שחזר רק את הקבצים מרשימת מעקב הקבצים המחוקים של Delete Tracker. בקש אישור לכל קובץ.

DS/ שחזר רק את הקבצים בספריית הקבצים המחוקים של Delete Sentry. בקש אישור לכל קובץ.

LOAD/ טען את התוכנית UNDELETE לזיכרון עם הנתונים שהוגדרו בקובץ UNDELETE.INI. אם אין קובץ הגדרות, תיטען הפקודה עם ברירות המחדל שלה.

/UNLOAD הורד את התוכנית UNDELETE מהזיכרון. במקרה זה יוכל להתבצע שחזור רק ברמה הסטנדרטית.

/PURGE[drive] מחק את תוכנה של ספריית SENTRY שבכונן המצוין. ברירת המחדל היא הכונן התורן.

/STATUS הצג את רמת ההגנה של המחיקה בכל כונן.

/S[*drive*] אפשר את רמת ההגנה של Delete Sentry עבור הכונן שמצוין, וטען לזיכרון את החלק שוכן הזיכרון של UNDELETE.

/Tdrive[-entries] אפשר את רמת ההגנה של Delete Tracker עבור הכונן שמצוין, וטען לזיכרון את החלק שוכן הזיכרון של UNDELETE.

דוגמאות

- הפקודה הבאה משחזרת את כל הקבצים האפשריים בספריה התורנית, כל אחד בתורו וברמה הגבוהה ביותר של ההגנה הקיימת.

undelete

- הפקודה הבאה תשחזר את כל הקבצים בעלי הסיומת BAT מספריית השורש של כונן c ללא בקשת אישור.

undelete c:*.bat /all

- הפקודה הבאה טוענת את התוכנית לזיכרון ברמת Delete Sentry.

undelete /sc

- הפקודה הבאה טוענת את התוכנית לזיכרון ברמת Delete Tracker למעקב אחר 400 קבצים.

undelete /tc-400

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5 (בשילוב עם MIRROR), אך מגירסת DOS 6 היא פקודה עצמאית (MIRROR בוטלה).
- רמת ההגנה הגבוהה מבטיחה אותך היטב מפני מחיקה שגויה, אולם הרמה השנייה וכמובן השלישית אינן מבטיחות שחזור מושלם. כדי להגדיל את סיכויי השחזור, אל תשהה אותו, עצור מייד כשגילית טעות ובצע את השחזור.
- Delete Sentry יוצרת ספריה חבויה בשם SENTRY שבה נשמרים כל הקבצים המחוקים תחת שם המסלול המקורי שלהם, שנשמר ב-FAT.

לכן, כאשר תרצה לשחזרם, הם ישוחזרו לספריה המקורית שלהם. הפקודה מקצה שטח דיסק של עד 20% מגודלו של הדיסק כברירת מחדל, וכאשר זה התמלא בקבצים מחוקים, יימחקו לתמיד הקבצים הראשונים שהיו בו. הפקודה תושבת זיכרון ודורשת 13.5K.

- Delete Tracker יוצרת ספריה חבויה בשם PCTRACKER.DEL שבה נרשם רק המיקום של הקבצים המחוקים, אך לא הקבצים עצמם. כך מתפנה המקום ב-FAT לטובת קבצים חדשים. לכן, תוכל לשחזר קבצים רק אם חדשים לא תפסו את מקומם של הישנים. הפקודה אינה מקצה שטח דיסק, אך דורשת זיכרון של 13.5K.
- ברירת המחדל למספר הקבצים הנרשמים בקובץ PCTRACKER.DEL תלויה בגודל הדיסק כדלקמן:

גודל דיסק	מס' קבצים	גודל הקובץ
360K	25	5K
720K	50	9K
1.2MB	75	14K
1.44MB	75	14K
20MB	101	18K
32MB	202	36K
מעל 32MB	303	55K

- רמת השחזור הסטנדרטית היא זו הקיימת כרגיל ב-DOS, ואינה תופסת כל מקום בדיסק ובזיכרון. ברמת שחזור זו ניתן לשחזר רק אם לא נכתב מאומה על המקום המחוק.
- הפקודה נטענת לזיכרון עם נתונים הנמצאים בקובץ UNDELETE.INI הנמצא בספריית השורש של כל כונן, ותוכל לשנותו בכל עורך. ברירות המחדל של הקובץ הן: בחר ברמה הגבוהה של ההגנה (Delete Sentry) תחילה; שמור את כל סוגי הקבצים מלבד אלה המצוינים (כגון *.TMP וכו'); אל תשמור קבצים שעברו גיבוי; מחק קבצים לאחר 7 ימים; הגבל את הנפח השמור לקבצים הנמחקים עד 20% מנפח הדיסק.

טיפים

- שחזור קבצים שנמחקו אינו מובטח אף פעם, אולם תוכל להגדיל את סיכויי השחזור, אם תשחזר אותם מייד לאחר המחיקה, ובטרם נכתב מידע נוסף לדיסק.

- פעולת השחזור בטוחה יותר, אם פקודת UNDELETE היתה מצויה בזיכרון ברגע המחיקה.

UNFORMAT

שחזור מידע מדיסק שנמחק בפקודת FORMAT
סוג: פקודה חיצונית

פקודת UNFORMAT יכולה לשקם דיסק או דיסקט שנמחקו באמצעות הפקודה FORMAT. הפקודה מסוגלת לשחזר גם את טבלת המחיצות של הדיסק, אם נהרסה.

מבנה הפקודה

UNFORMAT *d*:[/L][/TEST][/P]

d: מציין את הכונן אותו מעוניינים לשחזר.
/L הצג את רשימת הקבצים והספריות שנמצאו על-ידי UNFORMAT. אם אינך מציין מתג זה יוצגו רק הקבצים והספריות המפוצלים (שאותם קשה לשקם). כדי לעצור את גלגול המסך בשעה שהרשימה הארוכה מוצגת, השתמש במקשים Ctrl-S. להמשך הקש על כל מקש.
/TEST בדוק כיצד תוכל הפקודה לשקם את הדיסק, אך לא נעשה שיקום בפועל.
/P שלח את הפלט למדפסת ביציאה LPT1.

דוגמאות

- כדי לבדוק אם הפקודה יכולה לשקם דיסקט בכונן A, הקש:

unformat a: /test

- הפקודה הבאה מציגה ומשקמת את הקבצים והספריות בכונן A:

unformat a: /l

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 5 והשתנתה ב-DOS 6.
- אם הפורמט נעשה באמצעות המתג U/ אין אפשרות שיקום.
- UNFORMAT אינה יכולה לשחזר קבצים מפוצלים. במקרה הטוב, היא תוכל לשחזר את החלק הראשון של הקובץ.
- כדי שהפקודה תפעל צריך גודל הסקטור בדיסק להיות: 512, 1024 או 2048 בתים.

VER

הצגה של גירסת ה-DOS שבשימוש

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

פקודת VER מציגה את מספר הגירסה של ה-DOS במחשב. השתמש בפקודה זו, אם אתה עובד במחשב זר וברצונך לזהות את גירסת DOS הטעונה בו.

מבנה הפקודה

VER

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

VERIFY

בדיקה לאימות הכתיבה לדיסק

סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

כאשר מופעלת פקודת VERIFY, היא גורמת לבדיקת התקינות של כל פעולת

כתיבה הנעשית לדיסק (למשל, שהכתיבה אינה נעשית על סקטור פגום). פעולה זו שימושית מאוד, אך היא מאיטה את קצב הכתיבה. השתמש בפקודה VERIFY ON רק כאשר חשוב מאוד לוודא את תקינות המידע הנכתב, לדוגמה בזמן פעולת גיבוי.

מבנה הפקודה

VERIFY [ON|OFF]

ON הפעל את הפקודה.
OFF הפסק את הפקודה. זוהי ברירת המחדל.
הקשת הפקודה ללא פרמטר תציג את המצב הנוכחי שלה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.

VOL

הצגת תווית הדיסק והמספר הסידורי שלו
סוג: פקודה פנימית, תומכת ברשת

הפקודה VOL מציגה את תווית הדיסק (שנקבעה בפקודה LABEL) ומספרו הסידורי של הדיסק (אם הוא קיים).

מבנה הפקודה

VOL [*d*:]

d הכונן בו נמצא הדיסק. אם זהו הכונן התורן, אין צורך לציינו בפקודה.

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 2 ומעלה.
- מספר סידורי ניתן לדיסק רק מגירסה DOS 4 ומעלה.

VSAFE

אנטי-וירוס שוכן זיכרון השומר כל הזמן מפני וירוסים בזיכרון
סוג: פקודה חיצונית, שוכנת זיכרון

תוכנית אנטי-וירוס השוכנת בקביעות בזיכרון ומוסיפה קו הגנה נוסף במלחמתך בווירוסים. אולם עליך להתחשב בכך שתוכנית זו גם בעלת מגבלות רבות: היא אינה מזהה וירוסים רבים, לעיתים היא מתריעה לשווא ומאיטה את פעולת המחשב. השתמש בה רק אם אתה מוכן לשלם מס כבד זה. שים-לב שתוכנית זו מהווה מרכיב אחד בלבד של תוכנת האנטי-וירוס של DOS 6, כאשר חלקה השני היא התוכנית הסורקת את הקבצים בדיסק, MSAV, שיש להריצה בנפרד (ראה ערך). שתי התוכניות הן חלק מחבילת האנטי-וירוס הישראלית "כרמל".

מבנה הפקודה

VSAFE [/*option*[+|-]...][/NE][/NX][/A*x*|/C*x*][/N][/D][/U]

המתג ***option*** מדליק את האופציה על-ידי הסימן + ומכבה אותה על-ידי הסימן - לאחר המספר המתאים.

1 אזהרה מפני פורמט של הדיסק הקשיח. ברירת המחדל היא + .
2 אזהרה מפני תוכנית הנטענת לזיכרון. ברירת המחדל היא -.
3 אזהרה מפני כתיבה לדיסק. ברירת המחדל היא -.
4 בדיקת קובצי הפעלה הנפתחים על-ידי DOS. ברירת המחדל היא + .
5 בדיקת כל הדיסקים לווירוסים בסקטור האתחול. ברירת המחדל + .
6 אזהרה מפני כתיבה לסקטור האתחול או לטבלת המחיצות של הדיסק הקשיח. ברירת המחדל היא + .
7 אזהרה מפני כתיבה לסקטור האתחול של דיסקט. ברירת המחדל -.
8 אזהרה מפני ניסיון לשנות קובצי הפעלה. ברירת המחדל היא -.

NE/ מונע טעינת התוכנית לזיכרון EMS.

NX/ מונע טעינת התוכנית לזיכרון XMS.

Ax/ קובע את המקש החם להצגת תפריט האופציות ל-Alt עם ה-*x* המצוין בפקודה.

Cx/ קובע את המקש החם להצגת תפריט האופציות ל-Ctrl עם ה-*x* המצוין בפקודה.

N/ מאפשר לתוכנית לבדוק כונני רשת.

D/ מכבה בדיקת סיכום (checksumming).

U/ מסיר את התוכנית מהזיכרון.

דוגמאות

- הפקודה הבאה טוענת את VSAFE לזיכרון עם האופציות הבאות: כיבוי האזהרה מפני פורמט של הדיסק הקשיח, אזהרה מפני כתיבה לסקטור האתחול של דיסקטים ובחירת מקש חם Alt-v.

vsafe /1- /7+ /av

שים-לב!

- הפקודה קיימת מגירסת DOS 6.
- כמו כל תוכנית נגד וירוסים, גם תוכנית זו דורשת עדכונים תכופים. דאג להתעדכן אחת ל-3 חודשים לפחות. לקבלת עדכונים בתשלום ניתן לפנות לחברת כרמל ת"ד 25055 חיפה 31250.
- התוכנית תופסת כ-22K בזיכרון, אך תוכל להטעין אותה לזיכרון הגבוה בפקודה LH.
- תוכל להדליק ולכבות כל אחת מהאופציות של התוכנית, על-ידי כך שתקרא לתפריט באמצעות המקש החם.
- אם תמצא שאופציות מסוימות גורמות להרבה אזעקות שווא, תוכל לכבותן בעזרת המתג המתאים ולהתחשב בכך, שכל כיבוי של אופציה שקול להפחתה מסוימת בהגנה מפני וירוסים.
- התוכנית קיימת גם בגירסת Windows (בשם MWAVTSR) וניתנת להתקנה מהדיסקטים לפי בחירתך.
- אל תטעין את Windows, כאשר VSAFE טעון בזיכרון. כדי להשתמש בתוכנית תחת Windows, הוסף לקובץ WIN.INI את הפקודה:

LOAD=MWAVTSR.EXE. כך תוכל להציג הודעות ב-Windows.

- שימוש בכמה תוכנות אנטי-וירוס בו-זמנית עלול לגרום לבעיות ולאזעקות שווא. אמץ לך תוכנת אנטי-וירוס אחת והשתמש בה בלבד.
- למד היטב כיצד להשתמש בתוכנית האנטי-וירוס, כדי שלא תחיה באשלייה שאתה מוגן עד להתרחשות אסון הראשון שיוכיח לך שהשתמשת בתוכנית בצורה בלתי נכונה.
- כדי שתדע להשתמש היטב בתוכנת אנטי-וירוס, ראה את הספר "מדריך תוכנות אנטי-וירוס חופשיות" בהוצאת פוקוס-מחשבים.

XCOPY

העתקת קבצים בצורה משוכללת יותר מ-COPY
סוג: פקודה חיצונית, תומכת ברשת

פקודת XCOPY היא גירסה מעודכנת ומשוכללת של פקודת COPY. כמו פקודת COPY, היא מבצעת העתקה של קבצים, אך בצורה יעילה יותר. במקום לקרוא ולכתוב את הקבצים בזה אחר זה, קוראת פקודת XCOPY את הקבצים למאגר הזיכרון הפנוי של המחשב, ואחר-כך כותבת אותם בבת-אחת. כמו כן, מאפשרת הפקודה גם העתקת ספריות ותת-ספריות. אם הן אינן קיימות, היא יוצרת אותן בעצמה. עדיף להשתמש בפקודת XCOPY (לעומת COPY) להעתקה של מספר קבצים. קיימים מספר מתגים אותם גם ניתן לשלב בפקודה, ביניהם מתג המאפשר אופציות גיבוי.

מבנה הפקודה

XCOPY [*filespec1*][*filespec2*][/D:*mm-dd-yy*][/A][/E][/M][/P]
[/S][/V][/W]

filespec1 שמות הקבצים כולל כונן ומסלול אותם ברצונך להעתיק. ניתן להשתמש בתווי הכללה.

filespec2 שמות הקבצים, כולל כונן ומסלול אליהם יש להעתיק. ניתן להשתמש בתווי הכללה.

/A העתק רק קובצי ארכיב (קבצים שטרם גובו).

/D:*dd-mm-yy* העתק רק קבצים שנוצרו או עודכנו בתאריך המצוין או מאוחר

יותר. מבנה התאריך תלוי בקוד המדינה הפעיל (במקרה זה הקוד העברי).

/E בנה ספריות מישנה מתאימות בכונן ובמסלול המצוין בפרמטר ***filespec2*** לפני העתקת הקבצים (אפילו אין קבצים להעתקה).

/M העתק קובצי ארכיב, ובטל את סימן הארכיב בקובצי המקור (מתג זה משמש לגיבוי).

/P בקש אישור לפני ביצוע ההעתקה של כל קובץ.

/S העתק גם את כל הקבצים מספריות המישנה המצויות בספריה המצוינת בפרמטר ***filespec1***. הפקודה תבנה את הספריות המתאימות ב-***filespec2***.

/V הפעל את פקודת VERIFY בזמן ביצוע פקודת XCOPY.

/W בקש להכניס את הדיסקט המתאים לפני ביצוע הפקודה.

דוגמאות

- הפקודה הבאה מעתיקה את כל הקבצים מכונן a לספריה mydir\ בכונן c:

xcopy a: c:\mydir

פקודה זו עדיפה על-פני פקודת COPY.

- הפקודה הבאה מעתיקה את הקבצים של ספריית mydir\ ואת תת-ספריותיה אל כונן a ויוצרת מבנה ספריות זהה בהעתק:

xcopy \mydir a:\ /s

- הפקודה הבאה מגבה את הקבצים שהשתנו או התווספו מאז הגיבוי האחרון מספריית mydir\ ואת תת-ספריותיה אל כונן a ומבטלת את סימן הארכיב. הפקודה יוצרת מבנה ספריות זהה בהעתק:

xcopy \mydir a:\ /s /m

שים-לב!

- הפקודה קיימת בגרסאות DOS 3.2 ומעלה.
- הפקודה XCOPY לא תעתיק את הקבצים החבויים של מערכת ההפעלה.
- הפקודה לא תכתוב על קובצי קריאה בלבד (read-only) הקיימים כבר בספריית המטרה.

נספח א'
התקנת DOS 6

תוכנת העדכון ל-DOS 6 משווקת ב-3 דיסקטים של 1.44MB.
בטרם תתקין את התוכנה לדיסק, הכן את הדברים הבאים:

1. דיסקט מפורמט (או שני דיסקטים 360K) וכתוב על התווית שלו UNINSTALL.
2. הסר מהמחשב את כל התוכניות שוכנות הזיכרון.

הערה: אין לבצע את ההתקנה מתוך Windows.

התקנת DOS 6 היא פעולה פשוטה מאוד, ואינה דורשת פירמוט הדיסק, או כל פעולה העלולה להיות הרסנית למידע.

התקנת DOS 6 לדיסק נעשית בפקודת SETUP מדיסקט מספר 1 בכונן A או B.

משלב זה ואילך, פעל לפי ההוראות המוצגות על המסך, או פנה לקבלת עזרה מקוונת על-ידי הקשת F1.

במהלך ההתקנה תתבקש להכניס את דיסקט ה-UNINSTALL שהכנת מראש, כדי שיועתקו עליו חלק מנתוני המחשב, למקרה שתרצה להתחרט ולחזור לגירסת DOS הישנה. חלק אחר מן ה-DOS הישן שלך יישמר בספריה בשם OLD-DOS.x אותה תוכל למחוק באמצעות הפקודה DELOLDOS, לאחר שתוודא שההתקנה הצליחה.

אם החלטת לחזור לגירסת DOS הישנה, הכנס את דיסקט UNINSTALL לכונן A, ואתחל את המחשב. משלב זה פעל לפי ההוראות המוצגות על המסך.

בסיום ההתקנה, הכן לך דיסקט הצלה (דיסקט אתחול), למקרה שלא תוכל לאתחל מן הדיסק:

הכנס דיסקט מפורמט לכונן A, עבור לכונן C והקש:

```
SYS A:
```

שמור את דיסקט ההצלה במקום בטוח לעת צרה.

נספח ב'
מבוא לפקודות DOS

מערכת ההפעלה DOS

מערכת ההפעלה DOS (קיצור של Disk Operating System) היא תוכנת-על המנהלת את הפעילות הכללית של המחשב, להבדיל מתוכנה יישומית (כמו מעבד תמלילים, או גיליון חישוב אלקטרוני) המיועדת לבצע משימה ספציפית.

כיום מערכת ההפעלה DOS היא הנפוצה ביותר, ופועלת במיליוני מחשבים ברחבי העולם. מגבלתה העיקרית היא היותה מערכת למשתמש יחיד, אשר נועדה לביצוע משימה אחת בו-זמנית.

גרסאות DOS

מערכת ההפעלה DOS הלכה והתפתחה וגרסאותיה הותאמו למערכות החומרה והתוכנה המשתכללות בהתמדה. גרסאות DOS מצוינות במספרים עולים, כאשר מספר גדול יותר מציין גירסה עדכנית יותר. השינויים שחלו בין גירסה אחת לשנייה התבטאו בתוספת של פקודות חדשות, וכן בתוספת של פרמטרים ומתגים חדשים לפקודות קיימות. בדרך כלל נשמרה התאימות כלפי מטה לגרסאות הקודמות. אי לכך, ניתן להשתמש במרבית המקרים במבנה הפקודות הישן, גם כאשר עוברים לגירסה חדשה יותר. לנוחותך, בכל פקודת DOS מצוינת (בסעיף "שים-לב!") הגירסה בה היא נכנסה לראשונה לשימוש.

MS-DOS-ו PC-DOS

מערכת ההפעלה DOS פותחה על-ידי חברת Microsoft עבור חברת IBM שהיתה הראשונה שיצאה לשוק עם המחשב האישי. כאשר נכנסו לשוק גם המחשבים התואמים, הוציאה חברת Microsoft גרסאות מיוחדות עבור יצרני מחשבים אלה שנקראו בשם MS-DOS, להבדיל מן השם PC-DOS השמור לגרסאות המיועדות לשיווק עם מחשבי IBM. יש לציין כי קיימים הבדלים קלים בין חלק מהגרסאות המקבילות של PC-DOS ו-MS-DOS.

תמיכה בעברית

קיימות שלוש אפשרויות עיקריות של תמיכה בעברית: הראשונה מאפשרת הצגת התאריך במבנה המקובל בישראל (dd-mm-yy) במקום במבנה האמריקאי (mm-dd-yy). הצגה זו מתאפשרת על-ידי טעינת הקובץ

COUNTRY.SYS (ראה ערך) הקיים בכל גרסאות DOS 3 ומעלה.

האפשרות השנייה היא תמיכה במקלדת להצגת תווים עבריים על המסך מתוך DOS, או מתוכנות מסוימות הנעזרות בשירותי DOS. הצגה זו מתאפשרת על-ידי טעינת הקובץ KEYBHE.COM (גירסה ישנה שלו נקראת HEBREW.COM) הקיים בגרסאות PC-DOS בלבד, ומאפשר גם אופציות נוספות בעברית (ראה פקודה). קיימת גם תוכנה חופשית בשם HEB המבצעת זאת.

האפשרות השלישית מעניקה תמיכה רחבה עוד יותר בעברית באמצעות תמיכה עברית מיוחדת ל-DOS, אשר נכתבה על-ידי חברת Microsoft ונקראת Hebrew DOS (ראה נספח ג').

מושגים בסיסיים

שמות מסלול

הכונן שנמצאים בו ברגע מסוים נקרא הכונן התורן. באופן דומה, גם הספריה בה נמצאים נקראת הספריה התורנית. כאשר מקישים שם קובץ הנמצא בכונן התורן ובספריה התורנית, אין צורך להקדים לשם הקובץ את שם הכונן והספריה, מאחר שזוהי ברירת המחדל של DOS. אולם, כאשר מקישים שם קובץ שאינו נמצא בכונן או בספריה התורנית, יש להקדים את שם הכונן והספריה לשם הקובץ. נבהיר זאת בדוגמאות הבאות:

- הפקודה הבאה תמחק את הקבצים בעלי הסיומת BAK מהספריה התורנית בכונן התורן בלבד:

DEL *.BAK

- הפקודה הבאה תמחק את הקבצים בעלי הסיומת BAK מהספריה \MYDIR בכונן התורן בלבד:

DEL \MYDIR *.BAK

- הפקודה הבאה תמחק את הקבצים בעלי הסיומת BAK מהספריה \MYDIR בכונן A בלבד:

DEL A:\MYDIR *.BAK

שתי הדוגמאות האחרונות מראות שלשם הקובץ התווספה קידומת המציינת את המסלול דרכו אפשר להגיע אליו. לכן נקרא הקובץ בצורתו זו "שם המסלול של הקובץ".

לצורך פישוט הדוגמאות בספר, מתייחסות הפקודות ברוב המקרים לקבצים הנמצאים בספריה התורנית. במקום לציין בכל הפקודות שם מסלול מלא, כמו

drive:\path\filename, הסתפקנו בכתיבת הביטוי *filename* בלבד, כאשר הכוונה היא לשם המסלול המלא של הקובץ, אם הוא אינו נמצא בספריה התורנית.

הפעלה אינטראקטיבית והפעלה באצווה (batch)

הדרך הטבעית לתת פקודות למחשב, היא הקשת הפקודה באמצעות המקלדת. לאחר ההקשה, יבצע המחשב את הפקודה, ובסיומה יפנה אליך למתן פקודה נוספת. הפקודה שהקשת תוצג לפניך בשורת הפקודה על המסך וכשתאשר את ביצועה, יבצע המחשב את הפקודה. הפעלה כזו נקראת הפעלה אינטראקטיבית והיא לפעמים מייגעת, מאחר שהיא מעסיקה אותך כל העת.

להמחשת הדברים נתייחס למשתמש המעוניין למחוק מהספריה התורנית בסיום העבודה את כל הקבצים בעלי הסיומת BAK, ומייד אחר-כך להעתיק את כל הקבצים בעלי הסיומת DOC מכונן C לכונן A. במקרה כזה יצטרך המשתמש להקיש תחילה את הפקודה:

DEL *.BAK

לחכות עד סיום ביצועה, ורק אז להקיש את הפקודה השנייה:

XCOPY C:*.DOC A: /S

למעשה, קיימת גם דרך אחרת לביצוע משימה זו: כותבים את הפקודות בעזרת עורך (editor - כותב טקסטים בפורמט ASCII) ומאחסנים אותן בקובץ בעל סיומת BAT הנקרא בשם קובץ אצווה (batch file). DOS מכירה סיומת זו כקובץ הפעלה, לכן כאשר תקיש את שם הקובץ בשורת הפקודה, תתבצענה כל הפקודות הכתובות בו בזו אחר זו. מספר פקודות ייחודיות לקובצי אצווה כתובות בין כל יתר סוגי הפקודות בגוף הספר לפי סדרן האלפביתי, ומצוינות כפקודות לקובצי אצווה. כמו כן הן מרוכזות ברשימה מיוחדת של קובצי אצווה בנספח ה'.

אותן פקודות לעיל יכולות להיכתב לקובץ אצווה בשם SIYUM.BAT כל פקודה בשורה נפרדת:

DEL *.BAK
XCOPY C:*.DOC A: /S

בדרך זו תבוצענה כל הפקודות באופן אוטומטי, מבלי לערב את המשתמש.
קובץ האצווה הידוע והשימושי ביותר הוא AUTOEXEC.BAT.

הקובץ AUTOEXEC.BAT

לקובץ AUTOEXEC.BAT אתה כותב פקודות שברצונך להפעיל אוטומטית בתחילת העבודה במחשב, מאחר שהוא קובץ האצווה הראשון הנטען לזיכרון

עם אתחול המחשב. לדוגמה, תוכל לקבוע את מסלול החיפוש של קובצי ההפעלה בעזרת הפקודה PATH, או את צורת הסימן המנחה בעזרת הפקודה PROMPT ועוד, כפי שתראה בסעיפים הבאים.

קובץ הקונפיגורציה CONFIG.SYS

הקובץ CONFIG.SYS נטען לזיכרון המחשב עם אתחול המחשב. לקובץ זה אתה כותב פקודות הקובעות למחשב את קונפיגורציית העבודה שלו. הכוונה להגדרת הציוד הנלווה למחשב כמו עכבר, תמיכה בזיכרון מורחב XMS (extended memory) או EMS (expanded memory), דיסק-זיכרון (ram disk), מספר מאגרי הזיכרון (buffers) ועוד. הקבצים המגדירים את הציוד הזה נקראים בשם מנהלי התקנים (device drivers), והם בדרך כלל בעלי הסיומת SYS. להלן דוגמה לקובץ CONFIG.SYS (שים-לב לצורת הכתיבה השונה מאשר בקובץ אצווה רגיל כמו AUTOEXEC.BAT):

DEVICE=ANSI.SYS
BREAK=ON
BUFFERS=20
FILES=20

פקודות השייכות לקובץ CONFIG.SYS מצוינות כפקודות קונפיגורציה.

פקודות הפניה

תו הפניה (redirection character) מפנה למקום ממנו מקבלת הפקודה את המידע, או אל המקום אליו היא שולחת את המידע. ברירת המחדל של DOS היא קבלת הקלט מהמקלדת והפניית הפלט למסך. כדי לשנות זאת, עליך להשתמש בתווי הפניה.

תו ההפניה > מפנה את הפלט, לדוגמה:

dir > dirlist.txt

הפקודה מפנה את רשימת הקבצים בספריה התורנית לקובץ בשם dirlist.txt, במקום שיגיע למסך בברירת המחדל של הפקודה. אם הקובץ אינו קיים, הפקודה יוצרת אותו. ניתן להפנות את הפלט גם למדפסת באמצעות הפקודה:

dir > prn:

תו ההפניה > מקבל קלט לפקודה מקובץ, לדוגמה:

sort < dirlist.txt

במקרה זה הקלט של פקודת המיון SORT הוא הקובץ dirlist.txt אשר מוצג עם שורות ממוינות על המסך.

תו ההפניה >> מפנה את הפלט ומוסיף אותו לקובץ, מבלי למחוק את המידע הקודם, לדוגמה:

dir >> dirlist.txt

הפקודה מפנה ומוסיפה את רשימת הקבצים בספריה התורנית לקובץ בשם dirlist.txt.

פקודות מסנן (פילטר)

פקודות מסנן מסננות את המידע העובר דרכן. כדי לסנן את המידע, השתמש בתו ההובלה (pipe) |, לדוגמה:

tree c:\ | more

פקודת TREE מציגה באופן גרפי את עץ הספריות בכונן. הפלט למסך עובר סינון של הפקודה MORE הגורמת לתצוגה להיעצר לאחר כל מסך עד להקשה על מקש כלשהו.

ערבוב גרסאות DOS

אל תערבב גרסאות שונות של DOS. כאשר אתה מעדכן גירסה, דאג להחליף את כל קובצי הגירסה הישנה בחדשה. אם תשתמש בקובץ השייך לגירסה מסוימת כאשר המחשב שלך פועל בגירסה אחרת, אתה עלול לקבל תוצאות בלתי צפויות. כמו-כן, דאג לכך שהדיסק שלך יהיה מפורמט באותה גירסת DOS של הקבצים המועתקים אליו.

עדכון לגירסת DOS 6

עדכון מגירסה ישנה של DOS לגירסת DOS 5 ומעלה, אינו מחייב פירמוט הדיסק. ההתקנה נעשית אוטומטית מהדיסקטים המקוריים לדיסק הקשיח, או לדיסקטי העבודה באמצעות הפקודה SETUP (ראה נספח א').

תוכנות מסגרת

במחשבים בעלי דיסק קשיח מומלץ מאוד לנהל את הדיסק באמצעות תוכנית המסגרת של DOS הנקראת DOSSHELL הכוללת מערכת תפריטים נוחה וידידותית, או באחת מתוכנות המסגרת החיצוניות האחרות, כגון Quick DOS, Pc Tools, Norton Commander, Xtree Gold ועוד.

תוכנות שירות חיצוניות

לרוב פקודות DOS קיימים תחליפים בתוכנות שירות חופשיות מסוג shareware (תוכנות החופשיות להפצה, אך המחייבות תשלום עבור שימוש קבוע בהן) או מסוג נחלת הכלל (public domain) עבורן לא נדרש כל תשלום. במקרים מסוימים עשויות תוכנות אלו לבצע משימות בצורה נוחה או

יעילה מפקודת DOS מקבילה. לדוגמה, קיימות תוכנות חופשיות לפירמוט, לשכפול דיסקטים ולהעתקת קבצים, המבצעות את משימתן בצורה יעילה ובלוויית אופציות רבות יותר. תוכנות חופשיות נבחרות מתוארות ב"מדריכי פוקוס-מחשבים לתוכנות החופשיות", וניתן להשיגן יחד עם הספרים (ראה פרטים בסוף הספר). תוכנות מסוג זה ניתן גם להוריד באמצעות מודם מתחנות BBS (Bulletin Board Services).

נספח ג': התמיכה בעברית MS-DOS Hebrew Support

MS-DOS Hebrew Support היא התמיכה בעברית למערכת ההפעלה MS-DOS בכל הגרסאות מ-3.3 ומעלה. התמיכה בעברית דרושה להפעלת מספר תוכנות ידועות, כגון: Multimate, dBASE IV, Agenda, Lotus 1-2-3, MS Works Framework ועוד.

יתרונותיה של התמיכה בעברית למשתמש הם:

- מערכת תפריטים עברית נוחה לניהול הדיסק הקשיח. מערכת זו חוסכת ממך את הצורך לזכור את מבנה הפקודה, ועליך לבחור בה מתוך תפריט הכתוב עברית.
- מערכת של חלונות עזרה בעברית שנועדה לסייע לך בכל בעיה הקשורה בהפעלת המערכת באמצעות התפריטים.
- מערכת התפריטים מופעלת באמצעות המקלדת, כמו גם באמצעות עכבר Microsoft או תואם לו.
- יישומים מסוימים שנכתבו באנגלית יכולים לרוץ באופן חופשי בעברית.
- המערכת מאפשרת מעבר קל (באמצעות הקשה על זוג מקשים בלבד) ממצב עבודה עברי למצב אנגלי ולהיפך.
- התמיכה הפעילה בעברית פועלת כתוכנית שוכנת זיכרון התופסת בין 28K ל-35K (תלוי בסוג המסך). ניתן תמיד להדליק או לכבות את התמיכה, מבלי לאתחל את המחשב מחדש.
- ניתן להריץ את התמיכה בעברית בכל מחשב אישי המריץ גירסת DOS מעל 3.3 המצויד בדיסק קשיח. את התמיכה בעברית מתקינים במחשב לאחר התקנת DOS.

התמיכה בעברית מוגנת מפני העתקה באמצעות מחבר הרשאה ("פלג") המתחבר ליציאת המדפסת המקבילית הראשונה בגב המחשב (LPT1). כבל המדפסת מתחבר אל מחבר ההרשאה, ואינו מפריע לפעולה התקינה של המחשב.

ערכת התמיכה בעברית כוללת:

- 2 דיסקטים 360K, או דיסקט אחד 720K.
- מדריך למשתמש הכתוב עברית ואנגלית.
- מחבר הרשאה (פלאג) להגנה מפני העתקה.

נספח ד'
הודעות השגיאה של DOS

מערכת ההפעלה DOS מציגה הודעת שגיאה על המסך, כאשר אינה יכולה לבצע את הפקודה שביקשת. הנוסח המדויק של ההודעה משתנה במקצת מגירסה לגירסה, אולם משמעות ההודעה היא חד-משמעית.

הודעות השגיאה מסודרות כאן בסדר אלפביתי אנגלי. בהסבר המלווה כל הודעה תמצא את הסיבות לבעיה, וכיצד ניתן לפתור אותה.

קיימות בעיות קשות שדורשות הבנה עמוקה לפתרון. תוכנת השירות Norton Utilities נועדה לפתור אותן באופן אוטומטי, אולם כדי שתדע כיצד לעשות זאת, היעזר בספר הפקודות של Norton Utilities של הוצאת פוקוס-מחשבים הכולל מדריך מהיר לפתרון בעיות בדיסק.

הערות כלליות:

1. המלה דיסק מתייחסת הן לדיסק קשיח והן לדיסקט. המלה דיסקט מתייחסת רק למקרה ספציפי בו אופיינית התקלה לדיסקטים.
2. רוב הודעות השגיאה מסוג הקריאה או הכתיבה, נפתרות בקלות בעזרת הפתרונות המוצעים כאן. אם אתה משתמש בכונני דיסקטים והבעיה לא נפתרה, נסה לנקות את הכונן באמצעות דיסקט ניקוי מיוחד (ניתן להשגה בחנויות לצורכי מחשב).
3. בבעיות המחייבות פתרונות מסוכנים, כמו הפעלת הפקודה CHKDSK/F, או שימוש בתוכנת השירות Norton Utilities, יש לגבות תחילה את המידע במלואו לפני שמבצעים את הטיפול.

Abort, retry, ignore, fail

הודעה זו מלווה בדרך כלל הודעות אחרות ומציינת ש-DOS אינה מכירה את הפקודה, או שהפקודה אינה מתבצעת מאחר שההתקן אינו קיים.

ABORT, או A, מחזירים אותך ל-DOS.

RETRY, או R, מנסים שנית, אולם רצוי להשתמש בהם רק כאשר אתה יכול לתקן דבר מה, אחרת תקבל אותה הודעת שגיאה מחדש.

IGNORE, או I, מתעלמים מן השגיאה, דבר שעלול להיות מסוכן.

FAIL, או F, מבטלים את הפקודה שגרמה לשגיאה. אם הפקודה אינה חיונית, אין כל סכנה בביטולה.

Access denied

מערכת ההפעלה אינה יכולה לפתוח קובץ. עלול לקרות, כאשר מאבטחים גישה לקובץ מסיבות של אבטחת מידע.

Bad command or file name

מערכת ההפעלה אינה מוצאת את התוכנית שביקשת. בדוק אם הקשת נכונה, או אם הקובץ נמצא בספריה, או במסלול החיפוש.

Bad or missing Command interpreter

מערכת ההפעלה אינה מאתרת את הקובץ COMMAND.COM. בדוק אם הקובץ נמצא בדיסק האתחול, או אתחל מדיסק אחר שהקובץ נמצא בו, או העתק את הקובץ מהדיסקט המקורי של DOS אל דיסק האתחול.

Bad or missing filename

שגיאה בשם מנהל ההתקן בקובץ CONFIG.SYS. בדוק אם הקשת נכונה, או אם קובץ מנהל ההתקן נמצא במקומו.

Batch file missing

מערכת ההפעלה אינה מאתרת את קובץ האצווה.

Boot error

מערכת ההפעלה לא מצאה את אחד ההתקנים שאמורים היו להיבדק בשלב האתחול. עליך לבדוק את ה-setup של המחשב, ואם הכל תקין, קרוב לוודאי שזו בעיית דיסק העשויה להיפתר בעזרת תוכנת השירות Norton Utililties.

Cannot load COMMAND, system halted

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לטעון מחדש את הקובץ COMMAND.COM. אתחל את המחשב מחדש.

Cannot read file allocation table

ה-FAT השומר את כתובות הקבצים בדיסק נהרס. בטרם תנסה לשחזרו, בצע גיבוי לכל הדיסק. קרוב לוודאי שתצליח לפתור את הבעיה בעזרת תוכנת השירות Norton Utilities.

Cannot start COMMAND, exiting

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לטעון עותק נוסף של COMMAND.COM. עליך להגדיר מספר קבצים גדול יותר בקובץ CONFIG.SYS, או להגדיר נכונה את מסלול החיפוש של הקובץ COMMAND.COM, או להגדיל את הזיכרון הפנוי על-ידי הורדת תוכניות מיותרות מן הזיכרון.

Current drive is no longer valid

הכונן התורן שלך פועל ברשת, או שאין בתוכו דיסקט. בדוק אם קיים דיסקט בכונן שלך, וודא שדלתו סגורה.

Disk error reading (or writing) drive x:

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לקרוא נתונים מהדיסק, כתוצאה מפגם בדיסק. הקש מספר פעמים על מקש ה-R כדי לנסות שוב. אם נכשלת, הקש A ליציאה. העתק את הנתונים לדיסק תקין אחר, וקרא ממנו את הנתונים.

Error in .EXE file

קובץ הפעלה מסוג EXE בלתי תקין. נסה לטעון אותו שנית, או להחליפו בעותק חדש מהדיסקט המקורי.

Error loading operating system

קובצי מערכת ההפעלה נהרסו, או שאינם קיימים. העתק קבצים חדשים לדיסק האתחול באמצעות הפקודה SYS. אם הבעיה לא נפתרה בדרך זו, קרוב לוודאי שתצליח לפתור אותה בעזרת תוכנת השירות Norton Utililties.

Error reading directory

ה-FAT, או מבנה הספריות נהרס. קרוב לוודאי שתצליח לפתור את הבעיה בעזרת תוכנת השירות Norton Utililties.

Error writing to device

מערכת ההפעלה לא הצליחה להעביר את הנתונים להתקן, מאחר ששלחת נתונים רבים מדי.

EXEC failure

מערכת ההפעלה מצאה שגיאה בעת קריאת הפקודה, או מספר הקבצים הפתוחים גדול מדי. הגדל את מספר הקבצים המוגדרים בפקודה FILES בקובץ CONFIG.SYS.

File allocation table bad

הדיסק פגום. הרץ CHKDSK/F כדי לבדוק אותו.

File cannot be copied onto itself

בפקודת העתקה ציינת אותו שם לקובץ המקור ולקובץ היעד.

File creation error

מערכת ההפעלה לא הצליחה להוסיף קובץ לספריה. אם זו ספריית השורש, יתכן שהיא מלאה. אפשרות אחרת היא ששם הקובץ זהה לשם הכרך, שם של ספריה, או שם של קובץ חבוי הקיימים בדיסק.

File not found

מערכת ההפעלה לא הצליחה למצוא את הקובץ שקראת לו, או שניסית לשנות שם קובץ לשם שקיים כבר באותה ספריה. בדוק אם הקשת נכונה את שם הקובץ.

General failure reading (or writing) drive x:

זוהי שגיאה בלתי שגרתית הדורשת טיפול בידי אדם מקצועי. נסה תחילה לבדוק אם דלת הכונן סגורה.

Incorrect DOS version

ניסית להפעיל קובץ DOS השייך לגירסה שונה מזו שנטענה באתחול המחשב. התאם את כל קובצי ה-DOS לאותה גירסה.

Insert disk with COMMAND.COM in drive x:

מערכת ההפעלה אינה מצליחה למצוא את הקובץ COMMAND.COM. הכנס לכונן התורן דיסקט עם הקובץ COMMAND.COM.

Insert diskette with batch file
and press any key when ready

מערכת ההפעלה אינה מצליחה למצוא בכונן התורן את הדיסקט עם קובץ האצווה שהחלה להפעיל. הכנס אותו לכונן.

Insufficient disk space

הדיסק מלא ואין בו מקום לביצוע הפעולה המבוקשת. מחק קבצים מיותרים מהדיסק ונסה שנית.

Insufficient memory

במחשב שלך אין מספיק זיכרון לביצוע הפעולה המבוקשת.

Intermediate file error during pipe

קובץ זמני שנוצר בתהליך של הובלה (piping) נהרס. יתכן שמספר הקבצים הפתוחים גדול מדי, יתכן שהדיסק מלא, או שקיימת בעיית חומרה. הרץ CHKDSK על הכונן, כדי לאתר את הבעיה.

Internal error

קיימת בעיית זיכרון, או בעיה טכנית אחרת במחשב. נסה תחילה אתחול מחדש של המערכת, ואם הבעיה לא נפתרה, העתק מחדש את התוכנית שגורמת להופעת ההודעה מהדיסקטים המקוריים. אם גם זה לא עזר, אתחל את המחשב, והקש F8 לאחר שעלה ה-setup. הוסף את מנהלי ההתקנים והתוכניות שוכנות הזיכרון בזו אחר זו, עד שתגלה את מקור הבעיה.

Invalid COMMAND.COM
Insert COMMAND.COM disk in default drive
and strike any key when ready

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לטעון מחדש את הקובץ COMMAND.COM, מאחר שאינה מוצאת אותו, או שגירסתו שונה מזו שבה אותחל המחשב. הכנס דיסקט עם הקובץ COMMAND.COM לכונן התורן.

Invalid directory

הספריה שציינת בפקודה אינה קיימת. בדוק אם הקשת נכונה את שמה.

Invalid disk change reading/writing drive x:

החלפת את הדיסקט בכונן התורן, בזמן שהיו קבצים פתוחים במערכת. החזר אליו את הדיסקט המקורי.

Invalid drive in search path

הכונן שהקשת בלתי קיים. בדוק אם הקשת נכונה.

Invalid drive specification

שם הכונן אינו נכון, או בלתי קיים. הקש שם חוקי של כונן.

Invalid number of parameters

במבנה הפקודה חסר מתג, או משתנה, או שהקשת מספר שגוי של אופציות.

Invalid parameter (or parameter combination)

הקשת שם מתג בלתי קיים, או שגית בהקשה.

Invalid path

מסלול החיפוש אינו נכון. ודא שאין בו יותר מ-63 תווים ושלא שגית בהקשה.

Invalid path, directory, or directory not empty

אינך יכול למחוק את הספריה בשל אחת הסיבות המפורטות בהודעת השגיאה.

Invalid partition table

טבלת המחיצות של הדיסק נהרסה. אם אין לך גיבוי לטבלה שהכנת מראש, למשל בעזרת תוכנת השירות Norton Utilities, יהיה עליך לגבות את הדיסק, להריץ עליו FDISK ולשחזר את המידע מחדש.

Invalid syntax

מבנה הפקודה שהקשת, בלתי חוקי.

Memory allocation error.
Cannot load MS-DOS, system halted

הקובץ COMMAND.COM נהרס, כנראה על-ידי התוכנית שהפעלת. העתק קובץ COMMAND.COM חדש מהדיסקט המקורי של DOS, ודאג להחליף את התוכנית שהרסה אותו.

No fixed disk present

מערכת ההפעלה לא מצאה דיסק קשיח במחשב. בדוק את ה-setup של המחשב. אם הבעיה לא נפתרה, קרוב לוודאי שתצליח לפתור אותה בעזרת תוכנת השירות Norton Utilities.

No free file handles
Cannot start COMMAND.COM, exiting

אין מקום לפתיחת קובץ נוסף. בצע אתחול מחדש. אם השגיאה חוזרת, הגדל את מספר הקבצים בקובץ CONFIG.SYS.

No room for system on destination disk

אין די מקום בדיסק היעד לקובצי המערכת. מחק מספר קבצים ונסה מחדש. יתכן שתצטרך לפרמט את הדיסק.

No room in directory

מילאת בספריית השורש יותר קבצים מכדי הקיבולת שלה. העבר חלק מהם לספריה אחרת.

No system on default drive

עליך להשתמש בדיסק שקובצי המערכת נמצאים עליו.

Non-DOS disk error reading (or writing) drive x:

מערכת ההפעלה אינה מכירה את הפורמט של הדיסק. בדוק את הדיסק באמצעות CHKDSK, או פרמט אותו מחדש.

Non-system disk or disk error
Replace and strike any key when ready

הדיסקט פגום, החלף אותו בדיסקט תקין.

Not ready error reading (or writing) drive x:

ההתקן שמצוין בפקודה אינו מוכן. אם מדובר בכונן דיסקטים, בדוק אם הדלת סגורה. אם מדובר במדפסת, בדוק אם היא דלוקה.

Out of environment space

בסביבת העבודה חסר מקום לקליטת נתונים נוספים. כדי להגדיל את סביבת העבודה, השתמש בפקודה SET.

Parse error

היקשת פקודה שגויה ומערכת ההפעלה אינה מאתרת את ה-COMMAND.COM כדי לתת לך הודעת שגיאה יותר ספציפית.

Path not found

שם המסלול של הקובץ שגוי. בדוק אם הקשת נכונה, ואם אכן קיים הקובץ במסלול שציינת.

Printer error

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לשלוח נתונים למדפסת. ודא שהמדפסת מחוברת ודלוקה, ושלא ניתבת את הפלט להתקן אחר.

Program too big to fit in memory

כדי להריץ את התוכנית, דרוש לך זיכרון גדול יותר. יתכן שתוכניות שוכנות זיכרון (TSR) תופסות את הזיכרון, או שהתוכנית דורשת זיכרון גדול יותר מהקיים במחשב שלך. אתחל את המחשב מחדש ללא תוכניות אלו והרץ את התוכנית מחדש.

Read fault error reading drive x:

מערכת ההפעלה אינה יכולה לקרוא נתונים מהכונן. בדוק אם הדיסקט הוכנס היטב למקומו ודלת הכונן סגורה.

Sector not found error reading/writing drive x:

קיים פגם בדיסק ולכן מערכת ההפעלה אינה יכולה למצוא את המידע המבוקש. העתק את הקבצים שבדיסק זה לדיסק אחר, ופרמט מחדש את הדיסק הפגום.

Seek error reading (or writing) drive x:

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לאתר את המידע על הדיסקט. ודא שהדיסקט מותקן היטב בכונן ונסה שנית.

Sharing violation

בעיה נפוצה ברשתות מחשבים, כשמנסים לפתוח או לכתוב לקובץ פתוח. דאג לסגור את הקובץ, לפני שתפתח אותו מחדש.

Specified command search directory bad

פקודת Shell בקובץ CONFIG.SYS בלתי תקינה.

Syntax error

מבנה הפקודה שהקשת בלתי נכון.

Too many open files

קבצים רבים מדי פתוחים במערכת בעת ובעונה אחת. סגור כמה קבצים, או הגדל את מספר הקבצים הפתוחים בפקודה FILES בקובץ CONFIG.SYS.

Too many redirections

קיימות יותר מדי הפניות לפלט, או לאמצעי פלט שאינו קיים. בדוק את פקודת ההפניה, וודא שקיימת הפניה אחת בלבד לפלט.

Top level process aborted, cannot continue

מערכת ההפעלה לא הצליחה לחזור לנקודת המוצא בסיום ביצועה של תת-תוכנית. אתחל את המחשב, וערוך מחדש את הפקודה המפעילה את תת-התוכנית.

Unable to create directory

מערכת ההפעלה לא הצליחה ליצור את הספריה שביקשת, מאחר ששם הקובץ כבר קיים, או שקיים שם קובץ דומה, או היות והדיסק מלא.

Unrecognized command in CONFIG.SYS

בקובץ CONFIG.SYS מצויה פקודה שגויה. האתחול נמשך, אולם הפקודה השגויה אינה מתבצעת.

Unrecoverable read (or write) error on drive x:

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לקרוא או לכתוב מידע לכונן. בדוק שהדיסקט מוכנס היטב ונסה שנית.

Write fault error writing drive x:

מערכת ההפעלה אינה מצליחה לקרוא או לכתוב מידע לכונן. בדוק שהדיסקט מוכנס היטב ונסה שנית.

Write protect error writing drive x:

הכתיבה לדיסקט אינה מתאפשרת, מאחר שעל הדיסקט מודבקת מדבקה נגד כתיבה. הסר את המדבקה ונסה שנית.

נספח ה': פקודות DOS וחלוקתן לסוגים

פקודות פנימיות

BREAK
CHDIR (CD)
CHCP
CLS
COPY
CTTY
DATE
DEL
DIR
ECHO
ERASE
EXIT

LOADHIGH (LH)
MKDIR (MD)
PATH
PROMPT
RENAME (REN)
RMDIR (RD)
SET
TIME
TYPE
VER
VERIFY
VOL

פקודות חיצוניות

APPEND
ATTRIB
CHKDSK
COMMAND
DBLSPACE
DEBUG
DEFRAG
DELOLDOS
DELTREE
DISKCOMP
DISKCOPY
DOSKEY
DOSSHELL
EDIT
EMM386
EXPAND
FASTHELP
FASTOPEN
FC
FIND
FORMAT
GRAPHICS
HELP
INTERLNK
IMTERSVR
KEYB
KEYBHE
LABEL
LOADFIX
MEM
MEMMAKER
MODE
MORE
MOVE

MSAV
MSBACKUP
MSCDEX
MSD
POWER
PRINT
QBASIC
RECOVER
REPLACE
RESTORE
SETVER
SHARE
SMARTDRV
SORT
SUBST
SYS
TREE
UNDELETE
UNFORMAT
VSAFE
XCOPY

פקודות קונפיגורציה

ANSI.SYS
BUFFERS
COUNTRY.SYS
DBLSPACE.SYS
DEVICE
DEVICEHIGH
DISPLAY.SYS
DOS
DRIVER.SYS
DRIVPARM
EGA.SYS
EMM386.EXE
FCBS
FILES
HIMEM.SYS
INCLUDE
INTERLNK.EXE
INSTALL
LASTDRIVE
MENUCOLOR
MENUDEFAULT
MENUITEM
NLSFUNC
NUMLOCK
PRINTER.SYS
POWER.EXE
RAMDRIVE.SYS
REM
SETVER.EXE
SHELL
SMARTDRV.EXE
STACKS
SUBMENU
SWITCHES

פקודות אצווה

CALL
CHOICE
ECHO
FOR
IF
GOTO
PAUSE
REM
SHIFT

המדריך השלם
לניהול הדיסק הקשיח

במחשבים האישיים מסוג IBM ותואמיהם

מהדורה חדשה מעודכנת

365 ע' ▪ 69 ש"ח

- המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח הוא מדריך מעשי לשימוש יעיל במחשב אישי בעל דיסק קשיח. הספר ילמד אותך כיצד לנצל את משאבי הזיכרון ביעילות ויוביל אותך צעד אחר צעד לבניית סביבת עבודה אוטומטית ויעילה שתאפשר לך לנהל את ענייניך האישיים, או את המשרד והעסק בהקשות מקש אחדות.
- המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח ילמד אותך את כל פקודות DOS הדרושות לניהול הדיסק הקשיח וידריך אותך בכתיבת קובצי אצווה, בשימוש יעיל בתפריטים, בגיבוי אוטומטי של מידע ושחזורו ובשימוש בתוכנות השרות למיניהן.
- המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח ידריך אותך צעד אחר צעד בהתקנת הדיסק הקשיח, בפירמוטו, בארגון הספריות והקבצים בו ובתחזוקתו. הספר ינחה אותך גם בהתאמת תצורת המחשב בדיוק לצרכיך, על-מנת לייעל את עבודתך.
- המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח ילמד אותך דרכי עבודה בטוחות שלא יגרמו לאובדן נתונים, או לשיבושם. תלמד דרכים לשקם מידע שנמחק או נהרס, להתגבר על תקלות של חומרה ותוכנה ודרכים להצפנת מידע שרק אתה תוכל לקוראו.
- המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח יסיר בפניך את מחסום הזיכרון המורחב שמעל 640K כדי שתוכל לנצלו כ-Extended/Expanded Memory לעבודה עם דיסק-זיכרון RAMDisk ו-Spooler, או לנצלו לעבודה עם תוכנות היודעות לנצל את הזיכרון המורחב.

להזמנות בדואר: ת"ד 863 ר"ג, 52108

מודפון

להזמנות טלפוניות (24 שעות ביממה) בכרטיסי אשראי

(03) 38-38-38

המדריך
למחשב האישי

המדריך הטוב
והנפוץ ביותר
למתחיל

מיועד להפיג
את הפחד הראשוני
מפני המחשב

ללימוד עצמי
ובקורסי מחשב

208 עמוד ▪ 33 ש"ח
דיסקט הדגמה של מעבד
התמלילים Wordmill ▪ 15 ש"ח

המדריך למחשב האישי הוא הדרך המהירה לרכישת מיומנות עבודה וביטחון עצמי בשימוש ב-PC. הספר מפרט צעד אחר צעד את כל הנושאים החשובים למשתמש הטרי, החל מהפעלה ראשונית של המחשב והכרת ה-DOS, תרגול עיבוד תמלילים באמצעות דיסקט הדגמה של Wordmill ועד למתן "עזרה ראשונה" למחשב ש"נתקע". הספר כתוב בשפה שאיננה טכנית והמובנת לכל, אף לחסרי ניסיון קודם במחשב.

להזמנות בדואר: ת"ד 863 ר"ג, 52108

מודפון

להזמנות טלפוניות (24 שעות ביממה) בכרטיסי אשראי
(03) 38-38-38

ספר הפקודות של
Norton Commander

96 ע' ■ 25 ש"ח

אילו DOS היה ידידותי - לא היה כלל צורך בתוכנות מסגרת

■ Norton Commander היא תוכנת מסגרת המיועדת לניהול כל הפעילות בדיסק הקשיח (וגם בדיסקט) ביתר קלות, יעילות וידידותיות, מבלי להקיש כמעט פקודות של DOS. ■ עם ספר הפקודות של Norton Commander תשלוט בתוכנה בקלות ובמהירות עד הפיכתה לחלק בלתי נפרד מהפעילות השוטפת שלך במחשב. ■ הספר כולל את כל הפקודות והאופציות של גרסה 3.0 ומיועד לכל המשתמשים במחשבים האישיים הפועלים עם מערכת ההפעלה DOS. ■ בנוסף להסבר על כל הפקודות והאופציות של Norton Commander תמצא בספר גם עצות שימושיות של משתמשים המנוסים בתוכנה זו. ■ לצורך עבודה מושלמת במחשב, לא תוכל להימנע מהקשת פקודות DOS לחלוטין. אם אינך בטוח עדיין בשימוש בפקודות DOS, עיין בספר הפקודות של DOS בהוצאת פוקוס. ■ אם אתה בתחילת דרכך במחשב האישי ופקודות DOS מרתיעות אותך, עיין בספר המדריך למחשב האישי IBM PC ותואמיו בהוצאת פוקוס-מחשבים, שיעזור לך לרכוש מיומנות וביטחון אישי בשימוש ב-PC.

להזמנות בדואר: ת"ד 863 ר"ג, 52108

מודפון

להזמנות טלפוניות (24 שעות ביממה) בכרטיסי אשראי

(03) 38-38-38

הוצאת פוקוס מחשבים

טופס הרשמה

נא לעדכן אותי על הופעת ספרים חדשים
ומבצעים מיוחדים

שם הספר: ____________________

הערות/ביקורות/תוספות: ____________________

____

____

אם טרם נרשמת, שלח את פרטייך האישיים על גבי גלויה זו.

שם משפחה: __________ שם פרטי: __________

כתובת: __________ עיר: __________ מיקוד: __________

תלוש ושלח

הדבק
בול
דואר

לכבוד
הוצאת פוקוס מחשבים
ת"ד 863 ר"ג, 52108

עדכון

לגירסת

DOS 6.2

נספח ו':
השינויים בגירסה DOS 6.2

השינויים שחלו בגירסה DOS 6.2, ביחס לגירסה 6.0 מסוכמים בנספח זה. הפקודות שעברו שינויים והתוספות מסודרות לפי סדר האלפבית. השינויים הבולטים היו בתוכניות DoubleSpace, Diskcopy, Copy, Xcopy, ו-Move וכמו-כן התווספה תוכנית חדשה ScanDisk לבדיקת הכוננים ותיקונם.

התקנת הגירסה החדשה מדיסקטי התוכנה המקוריים אינה שונה מהמתואר בנספח א'.

עדכון מגירסת DOS 6.0 המותקנת כבר במחשב יש לבצע לפי התיאור בסעיף הבא.

עדכון מגירסת DOS 6.0 לגירסת DOS 6.2

שים-לב! רק במחשב שגירסת DOS 6.0 מותקנת בו, ניתן לבצע עדכון מגירסה 6.0, באמצעות הערכה MS-DOS 6.2 Step-Up. עבור כל גירסת DOS קודמת, גרסאות ביתא של DOS 6.0, או גרסאות OEM מיוחדות של יצרני מחשבים שונים, עליך להשתמש במוצר המלא MS-DOS 6.2 Upgrade.

כדי לעדכן מגירסת DOS 6.0 לגירסת DOS 6.2, בצע את הפעולות הבאות:

1. צא מ-Windows, אם אתה נמצא בה.
2. כדי לוודא שאכן גירסה 6.0 מותקנת במחשב שלך, הקש את הפקודה VER.
3. העתק את קובצי העדכון (קובץ האצווה SETUP.BAT, קובצי הארכיב 1MSDOS62.EXE ו-2MSDOS62.EXE, וקובץ המידע README.NOW) אל ספריה בשם C:\STEPUP, והקש SETUP בשורת הפקודה.

   שים-לב! אין להעתיק קבצים אלו אל ספריית ה-DOS הרגילה, אחרת תהליך העדכון לא יתבצע כהלכה.

לחילופין, הקשת הפקודה SETUP ישירות מדיסקט העדכון, אוטומטית יוצרת את הספריה C:\STEPUP בדיסק, ומעתיקה אליה את קובצי העדכון.

4. בהמשך, הפקודה פורסת את שני קובצי הארכיב הנ"ל, ולאחר מכן היא מריצה את הפקודה MAKESYS, אשר יוצרת את קובצי המערכת ואת קובצי עדכון התוכניות של גירסה 6.2. לבסוף היא מריצה את תוכנית ההתקנה Setup. במידה שההתקנה לא הצליחה, תוכל לחזור על שלבים אלה בצורה ידנית, תוך ביצוע השינויים המתחייבים ממבנה הספריות במחשב שלך.

פרטים נוספים ראה בקובץ README.NOW המצורף לתוכנת העדכון.

CHKDSK

המשך להשתמש בפקודה זו לבדיקת הדיסק. לצורך תיקון שגיאות, השתמש בפקודה החדשה SCANDISK, במקום בפקודה CHKDSK /F.

COMMAND

בגירסת DOS 6.2 נוסף לפקודה המתג /Y, המבקש אישור לפני ביצוע של כל פקודה או קובץ אצווה המוגדרים בפקודה COMMAND על-ידי המתגים /C או /K. מתג זה שימושי במיוחד לאיתור שגיאות בקובצי אצווה.

COPY

בגירסת DOS 6.2 הפקודה אמורה להזהיר אותך מפני דריסת קובץ בעל אותו שם, לפני ביצוע ההעתקה. עד כה, בכל גרסאות DOS הקודמות, היתה הפקודה COPY מבצעת דריסה, ללא כל אזהרה. עקב זאת, נוספו לפקודה שני המתגים הבאים:

/Y - לביטול האזהרה מפני דריסה.

/-Y - לבקשת אישור לפני דריסה, בכל מקרה. זוהי ברירת המחדל.

לדוגמה: כדי להעתיק את כל הקבצים מהספריה התורנית לכונן A, עם בקשת אישור לפני דריסת קבצים קיימים, הקש את הפקודה הבאה:

```
copy /-y *.* a:
```

כאשר המתג /-Y מופעל, בכל פעם שקיימת סכנה של דריסת קובץ קיים בכונן או בספריית היעד, מוצגת על המסך אזהרה, המבקשת את אישורך לפני הדריסה. תוכל להשיב אחת מבין 3 תשובות:

Yes אישור לדרוס את הקובץ הקיים.

No ביטול ההעתקה של קובץ מסוים, העלול לדרוס קובץ קיים בספריית היעד.

All אישור לדרוס את הקובץ הקיים, וכן את כל הקבצים הבאים אחריו, ללא אזהרה נוספת.

ניתן לשנות את ברירת המחדל (**/-Y**) באמצעות משתנה הסביבה COPYCMD, הקובע אם הפקודות COPY, XCOPY ו-MOVE יזהירו או לא יזהירו אותך לפני דריסה.

שים לב! כאשר מתבצעת הפקודה מתוך קובץ אצווה (בניגוד להקשה משורת הפקודה) או מתוך תוכנית מסגרת (shell) כדוגמת DOSShell או Norton Commander, מתבצעת דריסה (כפי שהיה בגרסאות DOS הקודמות). כדי למנוע דריסה, הוסף את המתג המתאים לפקודה בקובץ האצווה, או הגדר את משתנה הסביבה COPYCMD, לפני הרצת קובץ האצווה או תוכנית המסגרת.

אי-לכך, מומלץ להגדיר את משתנה הסביבה COPYCMD בקובץ האתחול AUTOEXEC.BAT. תוכל להשתמש בפקודה:

set copycmd = /-y

או:

set copycmd = /y

יש להדגיש, שהוספת המתגים **/Y** או **/-Y** לפקודה עצמה דורסת כל ברירת מחדל ומבטלת את הקביעה שהוגדרה במשתנה הסביבה COPYCMD.

כל הפרטים האמורים לעיל נכונים באותו אופן גם לגבי הפקודות XCOPY ו-MOVE.

DBLSPACE

תוכנית דחיסת הנתונים DoubleSpace בגירסה DOS 6.2 הפכה אמינה ובטוחה יותר, הודות לתוכנית בדיקה חדשה שנוספה לה, DoubleGuard, אשר תפקידה לאמת את שלמות הנתונים בטרם הם נכתבים לדיסק. כאשר DoubleGuard מגלה שהזיכרון ש-DoubleSpace משתמשת בו נהרס, היא נועלת מייד את המחשב כדי למנוע נזקים נוספים.

כברירת מחדל, DoubleGuard פעילה כל הזמן בזיכרון, אולם ניתן לבטל אותה, כדי לחסוך בזיכרון. הביטול יכול להיעשות באמצעות הפקודה

DBLSPACE /DoubleGuard, או על-ידי כיבוי האופציה DoubleGuard בתיבת הדו-שיח Options אשר בתפריט Tools.

אופציה חשובה, שרבים ציפו לה, התווספה עתה לתוכנית. אופציה זו מאפשרת לבטל את הכונן הדחוס באופן אוטומטי, בלי לאבד את הנתונים. ראה בהמשך את הפקודה DBLSPACE /UNCOMPRESS.

כמו כן, DoubleSpace יכולה מעתה לדחוס גם דיסק-זיכרון (RAM Drive). באופן כזה תוכל להקצות לדיסק זיכרון את מחצית גודל הזיכרון שהקצית לו עד כה וליהנות מאותם ביצועים. ראה להלן את הפקודה DBLSPACE /CREATE.

DBLSPACE /CREATE ודחיסת דיסק-זיכרון

כדי לדחוס דיסק-זיכרון עליך לוודא קודם לכן שהפקודה DEVICE=RAMDRIVE.SYS נמצאת בקובץ CONFIG.SYS לפני הפקודה DEVICE=DBLSPACE.SYS. להלן דוגמה ליצירת דיסק-זיכרון בכונן E:

dblspace /create e: /reserve=0

המתג RESERVE=0/ בדוגמה לעיל, מורה לתוכנית שלא להקצות גודל מינימלי כלשהו בכונן הבלתי דחוס.

DBLSPACE /CHKDSK

פקודה זו אינה קיימת עוד ב-DBLSPACE, ובמקומה תבדוק את הכונן הדחוס באמצעות הפקודה החדשה SCANDISK.

DBLSPACE /COMPRESS

לפקודה נוסף המתג **F/**, המונע הצגת מסך הסיום של תוכנית הדחיסה. כאשר תוסיף את המתג לפקודה, הדחיסה תתבצע באופן אוטומטי מלא, ועם סיומה תוחזר אל הסמן המנחה.

DBLSPACE /DEFRAGMENT

הפקודה מבצעת איחוי של הכוננים הדחוסים בלבד. פעולה זו לא נועדה לשיפור ביצועים, כמו בכוננים רגילים, אלא לאיחוד כל השטחים הפנויים באיזור אחד, לצורך הקטנת גודלו של הכונן הדחוס. לפקודה זו נוסף המתג **F/**, שתפקידו לאחות את הכונן הדחוס במידה הרבה ביותר.

לאיחוי מקסימלי של הכונן הדחוס בצע את 3 השלבים הבאים:

1. בצע איחוי רגיל באמצעות הפקודה DEFRAG.
2. בצע איחוי נוסף והפעם על-ידי הפקודה הבאה:

dblspace /defragment /f

3. בצע איחוי נוסף כמו מקודם, אך הפעם ללא המתג **/f**:

dblspace /defragment

DBLSPACE /UNCOMPRESS

הפקודה מבטלת את הדחיסה בכוננים שנדחסו באמצעות DoubleSpace. לאחר ביטול הדחיסה של כל הכוננים הדחוסים, מבטלת הפקודה את טעינת הקובץ DBLSPACE.BIN לזיכרון, וכך מרוויחים את ה-50K שנצרכו על-ידו.

מבנה הפקודה הוא:

DBLSPACE /UNCOMPRESS ***[drive:]***

אזהרה! הקפד לבצע גיבוי מלא בטרם תבטל כונן דחוס.

DBLSPACE.SYS

לפקודה זו נוסף המתג NOHMA/; המונע טעינת חלק מ-DBLSPACE.BIN אל איזור הזיכרון HMA. כברירת מחדל, כאשר DOS נטען ל-HMA ואם נותר בו מקום, ייטען לשם גם חלק מהקוד של DBLSPACE.BIN.

קובץ הקונפיגורציה DBLSPACE.INI

החל מגירסת DOS 6.2 קיים קובץ ASCII בעל אפיוני מערכת (s), קריאה בלבד (r) וחבוי (h), המאוחסן בספריית השורש של כונן האתחול, והמכיל את המשתנים ש-DoubleSpace משתמשת בהם עם אתחול המחשב.

אזהרה! לא מומלץ לשנות ידנית את הקובץ, אלא אם אתה מבין היטב מה תהיינה תוצאות השינוי. בכל מקרה, הכן לו גיבוי בטרם תשנה אותו.

שים-לב! בכל מקרה של שינוי הקובץ, ייכנסו השינויים לתוקף רק לאחר אתחול מחדש.

כדי לשנות את המשתנים בקובץ הקונפיגורציה הנ"ל, השתמש בפקודות הבאות:

DBLSPACE /AUTOMOUNT

מבנה הפקודה הוא:

DBLSPACE /AUTOMOUNT=[0|1|*A...Z*]

0 מנע התקנת כוננים בלתי קבועים, לחסכון בצריכת הזיכרון.
1 התקן את כל הכוננים הבלתי קבועים. זוהי ברירת המחדל.
A...Z התקן רק את הכוננים הבלתי קבועים המצוינים באותיות.

לדוגמה, הפקודה הבאה מתקינה רק את הכוננים A, B ו-G:

dblspace /automount=abg

DBLSPACE /DOUBLEGUARD

לשינוי הגדרת הפקודה DOUBLEGUARD בקובץ DBLSPACE.INI. כאשר היא פעילה, DoubleGuard בודקת בקביעות את שלמות הנתונים בזיכרון ש-DoubleSpace משתמשת בו, כדי לגלות בו כל נזק אפשרי שנגרם על-ידי תוכנית אחרת, לפני הכתיבה לדיסק. אם מתגלה נזק, יינעל המחשב מייד כדי למנוע נזקים נוספים. הפקודה היא:

DBLSPACE /DOUBLEGUARD=[0|1]

0 מונע את בדיקת הזיכרון של DoubleSpace, להאצת ביצועי המחשב.
1 מפעיל את בדיקת הזיכרון. זוהי ברירת המחדל של התוכנית.

ביטול בדיקת הזיכרון של DoubleGuard עשוי לזרז מעט את המערכת, אולם עלול להסתיים באובדן נתונים, אם תוכנית כלשהי פוגעת במבנה הזיכרון ש-DoubleSpace משתמשת בו.

DBLSPACE /HOST

לשינוי אות הכונן המארח בקובץ DBLSPACE.INI. הכונן המארח הוא הכונן הבלתי דחוס המכיל את הקבצים המתארים את הכונן הדחוס. הפקודה היא:

DBLSPACE *drive1*: /HOST=*drive2*:

drive1 מציין את אות הכונן של הכונן הדחוס, או את אות הכונן של הכונן המארח שלו (אין חשיבות לסוג הכונן - הדחוס או המארח -שיצוין בפקודה).
drive2 מציין את האות החדשה עבור הכונן המארח.

לדוגמה, אם הכונן הדחוס הוא C והכונן המארח הוא H, תוכל לשנות את אות הכונן המארח מ-H ל-G באמצעות אחת משתי הפקודות הבאות:

dblspace c: /host=g:
dblspace h: /host=g:

שים-לב! אינך יכול להשתמש במתג זה כדי לשנות את אות הכונן המארח של כונן דחוס, אם השתמשת בשטח פנוי כדי ליצור את אותו כונן דחוס.

DBLSPACE /LASTDRIVE

לשינוי הגדרת הכונן האחרון בקובץ DBLSPACE.INI. מבנה הפקודה הוא:

DBLSPACE /LASTDRIVE=*drive*

drive היא אות הכונן האחרונה שתהיה זמינה עבור DoubleSpace.

שים-לב! אם תוכנית אחרת (לדוגמה, רשת תקשורת מקומית) משתמשת באחת האותיות המיועדות לתוכנית הדחיסה, תנצל תוכנית הדחיסה אות פנויה גבוהה יותר מזו המצוינת בפקודה.

DBLSPACE /MAXFILEFRAGMENTS

לשינוי ההגדרה של הפקודה MAXFILEFRAGMENTS בקובץ DBLSPACE.INI. הגדרה זו קובעת את מידת הפיצול המותרת לכל הכוננים הדחוסים. הפקודה היא:

DBLSPACE /MAXFILEFRAGMENTS=*n*

כאשר ***n*** הוא מספר הפיצולים המותר. כל פיצול גוזל 6 בתים בזיכרון.

DBLSPACE /MAXREMOVABLEDRIVES

לשינוי ההגדרה של הפקודה MAXREMOVABLEDRIVES בקובץ DBLSPACE.INI. הגדרה זו קובעת לכמה כוננים דחוסים נוספים יוקצה זיכרון עם אתחול המחשב. נתון זה קובע עד כמה כוננים דחוסים תוכל ליצור או לדחוס, ללא אתחול המחשב מחדש. הפקודה היא:

DBLSPACE /MAXREMOVABLEDRIVES=*n*

כאשר ***n*** הוא מספר הכוננים הדחוסים הנוספים. כל כונן נוסף צורך 96 בתים שמורים בזיכרון.

DBLSPACE /ROMSERVER

לשינוי ההגדרה של הפקודה ROMSERVER בקובץ DBLSPACE.INI. הגדרה זו מאפשרת או מבטלת אפשרות של בדיקת שרת ROM-BIOS בתקן

MRCI של מיקרוסופט. פקודה זו תקפה רק לגבי מחשבים בהם קיים התקן החומרה התומך בתקן זה. הפעלת הפקודה בכל מקרה אחר, עלולה לגרום שיבוש נתונים. בברירת המחדל האפשרות הזו מבוטלת. מבנה הפקודה הוא:

DBLSPACE /ROMSERVER=[0|1]

0 מבטל אפשרות הבדיקה. זוהי ברירת המחדל.
1 מאפשר הבדיקה.

DBLSPACE /SWITCHES

לשינוי ההגדרה של הפקודה SWITCHES בקובץ DBLSPACE.INI. הגדרה זו שולטת על אופן הפעולה של צירופי המקשים Ctrl+F5 ו-Ctrl+F8. באופן רגיל תוכל להקיש על אחד הצירופים האלה כדי לדלג על טעינת DoubleSpace בעת אתחול המחשב. אם לא קיימת הגדרת SWITCHES/ בקובץ DBLSPACE.INI, תוכל להשתמש בצירופי המקשים Ctrl+F5 ו-Ctrl+F8 כדי להימנע מטעינת DoubleSpace. מבנה הפקודה הוא:

DBLSPACE /SWITCHES=[F|N|FN]

N מונע אפשרות לבטל את טעינת DoubleSpace באמצעות צירופי המקשים Ctrl+F5 ו-Ctrl+F8. הקשה זו תאפשר עדיין דילוג על יתר הפקודות בקבצים CONFIG.SYS ו-AUTOEXEC.BAT.
F מקטין את ההשהיה העומדת לרשותך לצורך ההקשה על צירופי המקשים Ctrl+F5 ו-Ctrl+F8, כאשר מאתחלים את המחשב. השתמש במתג זה לזירוז הטעינה של קובצי האתחול.
FN שילוב פעולת שני המתגים לעיל.

שים-לב! אל תחליף בין הפקודה SWITCHES השולטת על המקשים F5 ו-F8 בעת אתחול המחשב לבין DBLSPACE /SWITCHES שהוצגה כאן.

DISKCOPY

בגירסת DOS 6.2 שופרה הפקודה בשני תחומים חשובים:

1. היא מעתיקה מעתה דיסקטים מכל גודל ללא צורך להחליפם. לצורך זה משתמשת התוכנית בדיסק לאחסון זמני של המידע המועתק.
2. ניתן לשכפל מספר דיסקטים מאותו מקור מבלי לקרוא אותו שנית. בגמר ההעתקה תישאל אם ברצונך לשכפל דיסקטים נוספים מאותו מקור. אם תענה בחיוב, תתבקש להכניס דיסקט ריק נוסף. אם תענה בשלילה, תישאל אם ברצונך להעתיק דיסקט אחר.

FORMAT

לפקודה FORMAT בגירסה DOS 6.2 נוסף המתג C/, המבצע איפוס מחדש של קלסטרים פגומים (bad clusters). ברירת המחדל היא לא לשנות את הסימון הקיים. השתמש במתג C/ אם אתה רוצה שהפקודה FORMAT תבדוק ותסמן מחדש את כל הקלסטרים הפגומים בכונן (כפי שהיתה ברירת המחדל בכל הגרסאות הקודמות של DOS).

HIMEM.SYS

בגירסה DOS 6.2 בודק מנהל ההתקן את הזיכרון המורחב XMS בכל פעם שמאתחלים את המחשב. הבדיקה נעשית על-ידי כתיבת נתונים לכל כתובת בזיכרון וקריאתם. בדיקה זו נועדה למנוע אובדן נתונים כתוצאה מזכרונות בלתי אמינים.

למבנה הפקודה נוסף מתג המאפשר לבטל בדיקה זו:

/TESTMEM:ON|OFF ברירת המחדל היא ON. אם ברצונך לבטל את הבדיקה (כדי לחסוך מעט זמן), טען את מנהל ההתקן באמצעות הפקודה:

device=himem.sys /testmem:off

MOVE

כל האמור לגבי הפקודה COPY בנספח זה, תקף גם לגבי הפקודה MOVE.

MSCDEX

התוכנית SmartDrive בגירסה DOS 6.2 תומכת גם בכונן CD-ROM ומזרזת את פעולתו. לצורך זה יש לטעון בקובץ AUTOEXEC.BAT את מנהל ההתקן MSCDEX לפני הפקודה SMARTDRV, ולא אחריה.

SMARTDRV

בגירסת DOS 6.2 חל שינוי בתוכנית ומעתה ברירת המחדל שלה היא לקריאת נתונים בלבד ולא לקריאה וכתיבה, כפי שהיה בגירסת DOS 6.0. מעתה, DOS אינה מציגה כלל את הסמן המנחה בטרם נכתב תוכן המטמון כולו לדיסק. הדבר מונע אפשרות של כיבוי המחשב בטרם עשית שמירה למטמון. כתוצאה מכך התווספו מספר מתגים לאופציות של הפקודה, המובאת כאן בשלמותה:

SMARTDRV [/X] [[*drive*[+|-]]...] [/U] [/C|/R] [/V|/Q|/S] [*InitCacheSize*[*WinCacheSize*]] [/F|/N] [/L] [/E:*ElementSize*] [/B:*BufferSize*]

לאחר שהתוכנית טעונה, תוכל להשתמש בתחביר הבא:

SMARTDRV [/X] [[*drive*[+|-]]...] [/C|/R] [/F|/N] [/Q|/S]

המתגים החדשים הם:

/F כתוב את תוכן המטמון לאחר סיום כל פקודה. זוהי ברירת המחדל.

/N כתוב את תוכן המטמון כאשר המחשב אינו עסוק. (זו היתה ברירת המחדל בגרסאות הקודמות של SmartDrive).

/U אל תטען את מודול המטמון עבור כונן ה-CD-ROM, אפילו הוא קיים.

/X בטל מטמון כתיבה לכל הכוננים. ניתן לאפשר מטמון כתיבה לכל כונן באופן ספציפי באמצעות הפרמטר - | + ***drive*** שבפקודה.

SCANDISK

תוכנית שירות חדשה בגירסת DOS 6.2 המיועדת לגלות, לאבחן ולתקן פגמים בכוננים רגילים ודחוסים. התוכנית יכולה לתקן שגיאות בקובצי המערכת (כמו קבצים מקושרים בהצלבה או/ו קלסטרים אבודים) ושגיאות פיזיות בדיסק. התוכנית יוצרת קובץ מעקב אחר תיקוניה ומאפשרת לך לבטל את התיקונים שנעשו. הפקודה מחליפה את השימוש במתג F/ של הפקודה CHKDSK. התוכנית DoubleSpace משתמשת ב-ScanDisk לבדיקת הדיסק בטרם היא דוחסת בו את הנתונים. התוכנית דומה מאוד לתוכנית NDD של Norton Utilities.

מבנה הפקודה:

לבדיקת הכונן התורן לגילוי שגיאות בדיסק, הקש את הפקודה:

SCANDISK

לבדיקת כונן אחד או יותר לגילוי שגיאות, הקש את הפקודה:

SCANDISK [*drive:* [*drive*: ...]|/ALL] [/CHECKONLY | /AUTOFIX [/NOSAVE] | /CUSTOM] [/SURFACE] [/MONO] [/NOSUMMARY]

לבדיקת קובץ כרך דחוס בלתי מותקן לגילוי שגיאות, הקש את הפקודה:

SCANDISK ***volume-name*** **[/CHECKONLY | /AUTOFIX [/NOSAVE] | /CUSTOM] [/MONO] [/NOSUMMARY]**

פקודה זו חשובה במיוחד למניעת אובדן נתונים במקרה של בעיות בכונן הדחוס.

לבדיקת פיצול (פרגמנטציה) של קובץ אחד או כמה קבצים, הקש את הפקודה:

SCANDISK /FRAGMENT ***[drive:][path]filename***

לביטול השינויים שעשתה התוכנית, הקש את הפקודה:

SCANDISK /UNDO ***[undo-drive:]*** **[/MONO]**

המשתנים:

drive: הכונן או הכוננים לבדיקה.

volume-name שמו של קובץ הכרך הדחוס לבדיקה, במבנה ***[drive:]*DBLSPACE.*nnn***; לדוגמה, H:\DBLSPACE.000.

undo-drive: מציין את הכונן המכיל את קובץ הביטול.

[drive:][path]filename מציין את הקובץ או הקבצים לגביהם מבוקשת בדיקת פיצול. ניתן להשתמש בתווי הכללה עבור שם הקובץ.

המתגים:

/ALL בדוק ותקן את כל הכוננים.

/AUTOFIX תקן את הנזק באופן אוטומטי, ללא הודעות או צורך בהתערבות נוספת. לפי ברירת המחדל כאשר נמצאו קלסטרים אבודים, התוכנית שומרת אותם כקובץ בעל מבנה FILExxxx.CHK בספריית השורש.

/CHECKONLY בדוק בלבד, ללא תיקון.

/CUSTOM בצע בדיקה כפי שנקבע בקובץ קונפיגורציה בשם SCANDISK.INI. קובץ זה תוכל לערוך ולהתאימו לצרכיך. השימוש בו נוח יותר מאשר הרצת קובץ אצווה.

/MONO עבור צגי מונוכרום. לחילופין, תוכל להוסיף את השורה **DISPLAY=MONO** לקובץ הקונפיגורציה SCANDISK.INI.

/NOSAVE אל תשמור בדיסק את הקלסטרים האבודים. השתמש באופציה זו יחד עם AUTOFIX, אחרת, לפי ברירת המחדל, יישמרו הקלסטרים האבודים כקובץ בעל מבנה FILExxxx.CHK בספריית השורש.

/NOSUMMARY מנע הצגת סיכום למסך בגמר הבדיקה, וכמו כן גם את ההודעה המאפשרת ביטול התיקונים. להרצה אוטומטית ללא התערבות המשתמש.

/SURFACE בדוק את פני השטח של הדיסק מייד לאחר בדיקת מערכת הקבצים, ללא בקשת אישור נוסף.

הערה: לא ניתן להשתמש במתגים **/AUTOFIX**, **/CHECKONLY** או **/CUSTOM** יחד.

הבעיות שניתן לפתור באמצעות ScanDisk:

ScanDisk בודקת ומתקנת בעיות בתחומים הבאים:

טבלת הקצאת הקבצים (FAT).
מבנה מערכת הקבצים (קלסטרים אבודים וקבצים מקושרים בהצלבה).
מבנה עץ הספריות.
פני שטח הדיסק (קלסטרים פגומים).
שורת הכותרת (header) של קובץ הכרך הדחוס של DoubleSpace (MDBPB).
מבנה קובץ הכרך הדחוס של DoubleSpace (MDFAT).
תבנית הדחיסה של DoubleSpace.
חתימות הכרך של DoubleSpace.
סקטור האתחול של DOS.

סוגי הכוננים המטופלים על-ידי ScanDisk:

דיסקים קשיחים.
כונני DoubleSpace.
כונני דיסקטים.
דיסקי-זיכרון (RAM drives).
כרטיסי זיכרון.

סוגי כוננים שאינם נתמכים על-ידי ScanDisk:

כונני CD-ROM.
כונני רשת.
כוננים מדומים שנוצרו באמצעות הפקודות SUBST, JOIN ו-ASSIGN.
כוננים שנוצרו בקישור מחשבים באמצעות INTERLNK.

קובץ הקונפיגורציה SCANDISK.INI

זהו קובץ ASCII הנמצא בספריה DOS וניתן לערוך אותו באמצעות כל עורך טקסט. החלק הראשון שלו מכיל נתונים על סביבת העבודה (environment). החלק השני (custom) מכיל נתונים שאתה יכול להגדיר כרצונך ולהשתמש בהם כאשר אתה מריץ את הפקודה עם המתג /CUSTOM. דוגמאות והסבר

לכל הפרמטרים הניתנים להגדרה, קרא את ההערות בתוך הקובץ SCANDISK.INI עצמו.

ביטול התיקונים שעשתה ScanDisk

כאשר התוכנית מגלה שגיאות בדיסק ניתנת לך האפשרות ליצור דיסקט לביטול התיקון (undo disk), שיאפשר לך לבטל את התיקונים שביצעה התוכנית. דיסקט הביטול כולל נתונים על הדיסק שנבדק ועל השינויים שנעשו בו. עליך להשתמש בדיסקט הביטול רק בתנאי שהדיסק הנבדק לא עבר שום שינוי מאז נוצר דיסקט הביטול, אחרת עלול להיגרם נזק חמור לכל מבנה הנתונים בדיסק.

אזהרה! אין להשתמש בתוכנית ScanDisk מתוך תוכנית אחרת, או מתוך Windows, וכן לא במצב של ריבוי משימות או החלפת משימות.

XCOPY

כל האמור לגבי הפקודה COPY בנספח זה, תקף גם לגבי הפקודה XCOPY.

הקשת F8 באתחול המחשב

הקשת F8 בשלב אתחול המחשב מאפשרת לך להריץ בנפרד כל פקודה מקובצי האתחול CONFIG.SYS ו-AUTOEXEC.BAT, באמצעות הצגת כל פקודה לאישור. בגירסת DOS 6.0 הוצגו לאישור רק פקודות הקובץ CONFIG.SYS. גירסה DOS 6.2 משלימה את החסר, ומוצגות לאישור גם פקודות הקובץ AUTOEXEC.BAT. כך תוכל, בכל אתחול של המחשב, לבחור איזה תוכניות תרוצנה או תיטענה לזיכרון. אופציה זו שימושית ביותר לצורך איתור בעיות הנגרמות על-ידי תוכניות המורצות בשלב האתחול של המחשב.

בכל עת לאחר שהיקשת F8, תוכל להפסיק את התהליך ולהמשיך בטעינה רגילה של הפקודות באמצעות הקשת Esc, או להקיש F5 כדי לדלג על יתר הפקודות שבהמשך.

ספר הפקודות של DOS 6

מדוע לעבור ל-DOS 6

- כדי לחסוך בקניית דיסק חדש, על-ידי הכפל נפח הדיסק הקיים.
- כדי לחבר שני מחשבים בכבל, ולשתף א הדיסקים והמדפסות ביניהם.
- כדי לחסוך קילו-בתים רבים של זיכרון ליישומיך.
- כדי לשפר את מהירות הדיסק, לשמור מבל ולאפשר שיקום קל מאסון ע"י "דפרגמנטציה".
- כדי לגבות מידע לדיסקטים בביטחה וללא סיוט
- כדי שקבצים שמחקת והתחרטת, יישמרו עד ב"פח זבל" על הדיסק.
- כדי לאתחל את המחשב בקונפיגורציות שונות.
- כדי לחסוך בחיי הסוללות של מחשב נייד.

מדוע ספר פקוד

מאחר שהתקנת DOS 6 במחשב אינה כל הסיפור, וקריאת התיעוד שלה אינו משימה ל הפיתרון המתבקש הוא התמקדות במבנה הפקודות ובמיוחד בחדשות. החזק ספר זה כ למחשב, ותמצא בו בן לוויה קבוע בעבודתך. רב-מכר זה כולל את כל פקודות גי DOS 6 מסודרות אלפביתית לנוחות ההתמצאות ▪ הספר ערוך בצורה קלה ומו למכירים את דרך העבודה במחשב הנאלצים להיזכר במהותה של פקודה, או במבנה ש הספר מתאר את הצד השימושי של כל פקודה וכולל דוגמאות המבהירות את מ הפקודה ושימושיה, טיפים לשימוש יעיל בפקודות ואזהרות מפני סכנות אפשריות.

רשימת ספרי ה-PC של הוצאת פוקוס מחשבים:

ספר הפקודות של Windows 3.1/3.0 (49 ש"ח)
ספר הפקודות של DOS 5 (33 ש"ח)
ספר הפקודות של Norton Commander (25 ש"ח)
ספר הפקודות של QBASIC (39 ש"ח)
ספר הפקודות של DOS 6 (39 ש"ח)

התחל ורוץ עם DOS 5 (29 ש"ח)
התחל ורוץ עם מעבד התמלילים QTEXT (33 ש"ח)
התחל ורוץ עם WordPerfect (39 ש"ח)

המדריך השלם לניהול הדיסק הקשיח (69 ש"ח)
המדריך למחשב האישי IBM PC ותואמיו (33 ש"ח)
המדריך לתקשורת באמצעות מודם (39 ש"ח)
המדריך השלם ל-dBASE IV (89 ש"ח)
מדריך קניות למחשב האישי 1993 (69 ש"ח)

נבחרת 70 תוכנות חופשיות למתחיל (49 ש"ח)
מדריך פוקוס-מחשבים לתוכנות חופשיות מס' 1 (33 ש"ח)
מדריך פוקוס-מחשבים מס' 2 לאנטי-וירוס (33 ש"ח)
המדריך הקצר לקניית מחשב אישי וציוד היקפי (33 ש"ח)
שימושים מתקדמים של DOS 6
מדריך נורטון למחשב האישי
מדריך הישרדות למחשב האישי-תוכנה וחומרה

המחיר לצרכן: 39 ש

דאנאקוד 60-239